

LA BRETXA DIGITAL DE GÈNERE A CATALUNYA

DESIGUALTATS SOCIODIGITALS DES DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

- 🌐 www.ferrerguardia.org
- ☎ 936 011 644
- ✉ fundacio@ferrerguardia.org
- 🐦 @f_ferrerguardia
- 📍 C.Avinyó 44, 1r · 08002 Barcelona

Desembre 2024

Realització

Fundació Ferrer i Guàrdia

Direcció: *Hungria Panadero Hernández*

Coordinació d'investigació: *Sandra Gómez Marín*

Tècniques d'investigació: *Marta Fullola Isern i Queralt Tornafoch Chirveches*

Explotació de dades: *Guiem Mir Fuster*

Disseny i maquetació: *Andrea González*

Amb el suport de:

POR SOLIDARIDAD
OTROS FINES DE INTERÉS SOCIAL

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Igualtat
i Feminisme**

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	6
Introducció.....	6
<i>Bretxa digital de gènere</i>	6
Les dimensions i indicadors d'anàlisi	9
<i>L'Índex d'Inclusió Digital en l'Accés, l'Ús i l'Aprofitament (IDAUA)</i>	9
<i>L'esfera actitudinal. Desigualtats de gènere en l'autopercepció de competències digitals i l'autoconfiança digital</i>	10
<i>Autonomia i dependència digital. Desigualtats de gènere en l'acompanyament digital</i>	10
<i>Benestar en l'entorn digital. Desigualtats de gènere en l'autorepresentació digital i els usos problemàtics</i>	10
Metodologia	11
<i>Característiques tècniques de l'enquesta</i>	11
<i>Comitè de persones expertes</i>	12
<i>Disseny de l'anàlisi de les dades</i>	13
RESULTATS.....	14
Dimensió 1. Índex IDAUA	14
<i>Anàlisi descriptiva de les variables</i>	14
<i>Càlcul de l'Índex IDAUA</i>	21
<i>Creació dels perfils digitals</i>	25
<i>Característiques dels perfils d'Inclusió Digital</i>	28
Dimensió 2. L'esfera actitudinal. Desigualtats de gènere en l'autopercepció de competències digitals i l'autoconfiança digital	31
<i>Sobre l'autopercepció de competències digitals</i>	32
<i>Sobre l'autoconfiança digital</i>	34
<i>Sobre els elements que influeixen en l'autopercepció de competències digitals i en l'autoconfiança digital</i>	37
Dimensió 3. Autonomia i dependència digital. Desigualtats de gènere en l'acompanyament digital.	46
<i>Sobre la dependència digital</i>	49
<i>Sobre l'acompanyament digital</i>	52

Dimensió 4. Benestar en l'entorn digital. Desigualtats de gènere en l'autorepresentació digital i els usos problemàtics	59
<i>Sobre l'autorepresentació en l'entorn digital i les violències digitals</i>	59
<i>Sobre el benestar digital i els usos problemàtics</i>	65
CONCLUSIONS	72
ÍNDEX DE GRÀFICS I TAULES	78
BIBLIOGRAFIA	81
ANNEXOS	¡Error! Marcador no definido.

PRESENTACIÓ

Introducció

La transformació digital que la nostra societat està experimentant i les repercussions que aquesta transformació té en tots els aspectes de la vida diària, fan que sigui crucial considerar l'abordatge de les desigualtats sociodigitals com una prioritat dins de les polítiques públiques. Aquest fenomen de la digitalització afecta no sols a la forma en què interactuem, treballem i ens comuniquem, sinó que també té profundes implicacions en la manera en què es distribueixen les oportunitats i els recursos en la societat. Per tant, perquè les estratègies i accions dirigides a mitigar aquestes desigualtats puguin tenir un impacte significatiu en els múltiples factors que condicionen les possibilitats d'inclusió social i digital, és indispensable disposar de dades precises i detallades. Aquestes dades permetran fer una anàlisi exhaustiva de les desigualtats existents, identificant les àrees més afectades i facilitant la implementació de mesures efectives que promoguin una major equitat i accessibilitat en l'entorn digital. Sense aquesta informació detallada, qualsevol intent d'abordar les desigualtats sociodigitals podria resultar insuficient o ineficaç, perpetuant les bretxes existents i limitant el potencial d'una veritable inclusió digital per a tota la ciutadania.

Les nostres hipòtesis s'articulen entorn de la idea que les bretxes digitals són eminentment bretxes de caràcter social, sustentades en desigualtats de caràcter socioeconòmic i cultural i que alhora les retroalimenten, per la qual cosa fem referència a desigualtats sociodigitals. Aquestes hipòtesis han estat desenvolupades i contrastades en recerques anteriors amb la realització de la primera enquesta estatal sobre bretxa i capacitat digital, "[La Brecha digital en España. Conocimiento clave para la promoción de la inclusión digital](#)" de 2022, i l'enquesta "[Brecha digital y Administración digital](#)" de 2023.

L'estudi de les bretxes digitals a través de les dades generades a través d'aquests estudis va permetre constatar l'elevada interseccionalitat de les desigualtats sociodigitals i, al seu torn, va mostrar l'especial incidència dels eixos de desigualtat basats en l'edat, la situació socioeconòmica, el nivell d'estudis, el capital cultural i social, etc. Entre aquests eixos resulta necessari destacar el fet que les dades van mostrar l'existència d'una bretxa digital de gènere que, més enllà de les qüestions d'accés, afectava el desenvolupament competencial i a l'aprofitament o ús de qualitat de les tecnologies digitals. A més, va mostrar importants diferències condicionades pel gènere en relació amb les actituds cap a les tecnologies. Això resulta especialment interessant si prenem en consideració que el que motiva qualsevol ús avançat de les tecnologies digitals són les actituds cap a elles.

Bretxa digital de gènere

Són diversos els estudis que mostren la permanència de les bretxes digitals de gènere. És el cas de l'estudi "Bretxa digital de gènere 2023" (ONTSI, 2023) que mostra que, malgrat els avenços en l'objectiu de reduir la bretxa digital de gènere, en determinats aspectes com el mercat d'especialistes TIC, la formació STEM o el posicionament davant conductes inapropiades en Internet, les desigualtats són majors.

Tal com apunta l'OCDE, la reducció de la bretxa digital de gènere no és únicament una qüestió que permet assegurar la igualtat de gènere i, per tant, es relaciona amb els drets humans fonamentals, sinó que resulta clau per a una economia moderna i prospera que proporcioni un creixement inclusiu i sostenible. L'any 2018, l'informe “*Bridging the digital gender divide. Include, upskill, innovate*” (OECD, 2018) apuntava que es trobaven obstacles per a l'accés, l'assequibilitat, l'educació i adquisició de competències que al costat dels biaixos inherents i les normes socioculturals reduïen la capacitat de les dones i nenes per a beneficiar-se de les oportunitats que ofereix la tecnologia digital. A més, ja apuntava que la matriculació educativa més baixa en disciplines que permeten un major desenvolupament en una societat digital, com la ciència, tecnologia, enginyeria i les matemàtiques, així com tecnologies de la informació i la comunicació, juntament amb ús més limitat de mitjans digitals, conduïa a l'ampliació de les bretxes i a l'increment de les desigualtats. En aquesta mateixa línia, UNICEF plantejava en l'informe “*Bridging the gender digital divide. Challenges and an Urgent Call for Action for Equitable Digital Skills Development*” (UNICEF, 2023) l'existència de desigualtats en funció del gènere també entre la població infantil, adolescent i jove, especialment en relació amb un desigual desenvolupament de competències digitals i a l'existència de biaixos de gènere en les famílies tant en la provisió d'accés a material tecnològic com en les formes d'acompanyament. Així mateix, l'informe destaca que aquestes bretxes digitals no són més que el reflex de les desigualtats de gènere tradicionals de les nostres societats que es redefeixen en l'àmbit digital.

Les implicacions a futur d'aquestes desigualtats digitals de gènere resulten evidents. Tal com exposa la Comissió Europea¹, actualment hi ha al voltant de 9 milions d'especialistes en TIC en tota la Unió Europea i menys d'una cinquena part d'ells són dones. L'objectiu de la UE per a la transformació digital, requereix disposar de 20 milions d'especialistes en TIC per a 2030, amb un equilibri més equitatiu entre homes i dones. No obstant això, el camí per recórrer, com podem veure, encara és llarg. Encara que el 54% de tots els estudiants d'educació superior a la UE són dones, només representen al voltant del 25% de tots els estudiants TIC. En 2021, el nombre de dones graduades en TIC que treballaven en el sector va ser encara menor, amb solo el 19%. Si bé és cert que s'ha produït un lleuger augment en els últims anys (del 15% en 2015), és un creixement bastant lent.

El gruix de la literatura coincideix a identificar algunes causes comunes a aquesta bretxa digital de gènere a Europa. En aquest sentit, s'apunten els biaixos de gènere inherents en l'educació digital; les normes socioculturals i els estereotips de gènere; i la falta de models femenins de referència (per falta de visibilitat, no d'existència). Diferents estudis apunten a l'impacte dels discursos arrelats i els estereotips, la qual cosa es manifesta en importants impactes sobre l'autoconfiança i autoeficàcia de les dones en relació amb les tecnologies digitals. Les dades de 2018 de l'OCDE mostren que fins i tot les nenes que van rebre el mateix tipus d'educació digital que els nens qualifiquen les seves pròpies habilitats per sota dels seus homòlegs masculins.

¹ <https://education.ec.europa.eu/es/news/digital-byte-digital-gender-divide>

Més enllà de les qüestions relatives a l'impuls de les capacitats digitals i les vocacions STEM, no existeix un volum equiparable de producció científica entorn d'altres qüestions que es deriven d'aquesta bretxa digital de gènere. No obstant això, les experiències de les dones i la relació amb les tecnologies digitals difereixen més enllà d'aquestes qüestions. **La bretxa digital de gènere comporta un ampli ventall d'impactes que van des del desenvolupament competencial, les qüestions autoconfiança i autopercepció digital, que s'han comentat, fins a les violències en la xarxa; els consums culturals digitals i els biaixos de gènere; les possibilitats de participació en línia i d'incidència sociopolítica; etc.**

En aquest sentit, tant el disseny de l'enquesta com la proposta analítica que es recull en el present informe, han pretès la generació de coneixement entorn de diferents dimensions de la bretxa digital de gènere amb un enfocament especial en la dimensió d'aprofitament i els impactes de les desigualtats de gènere amb relació a la inclusió sociodigital.

Les dimensions i indicadors d'anàlisi

L'objectiu general del projecte ha estat el desenvolupament d'una recerca sobre l'estat de la qüestió de la bretxa digital a Catalunya, especialment pel que fa a la bretxa digital de gènere, contribuint a la creació d'una base de dades suficient i de qualitat per a l'anàlisi d'aquest fenomen a través del disseny i realització d'una enquesta en l'àmbit estatal i disgregada per comunitats autònomes, amb una mostra específica de major volum per al cas de Catalunya.

Aquest objectiu general es concreta en dos **objectius específics**:

- 1** Consolidar la proposta d'anàlisi de la bretxa digital a través dels perfils d'inclusió digital. En aquesta edició proposem la consolidació de la proposta **d'Índex d'Inclusió Digital en l'Accés, l'Ús i l'Aprofitament (IDAUA)**
- 2** **Aprofundir en l'anàlisi de la bretxa d'aprofitament des d'una perspectiva de gènere.** D'aquesta manera la bretxa digital de gènere és analitzada en relació amb els perfils d'inclusió digital, però es defineixen àmbits d'anàlisis concretes en el marc de la 3a dimensió de la bretxa digital.

En aquest sentit, el disseny d'aquesta enquesta ha requerit, al seu torn, el disseny d'una proposta de dimensions i indicadors d'anàlisis.

- 1** **Índex d'Inclusió Digital en l'Accés, l'Ús i l'Aprofitament (IDAUA)**
- 2** **L'esfera actitudinal. Desigualtats de gènere en l'autopercepció de competències digitals i l'autoconfiança digital**
- 3** **Autonomia i dependència digital. Desigualtats de gènere en l'acompanyament digital**
- 4** **Benestar en l'entorn digital. Desigualtats de gènere en l'autorepresentació digital i els usos problemàtics**

L'Índex d'Inclusió Digital en l'Accés, l'Ús i l'Aprofitament (IDAUA)

Els perfils d'inclusió digital són fonamentals per a predir situacions d'exclusió i entendre la complexitat de les desigualtats sociodigitals, especialment des d'una perspectiva interseccional. La rellevància d'aquests perfils ha estat comprovada a través dels resultats de les edicions anteriors de l'enquesta estatal sobre la bretxa digital. Per això, la primera part de l'enquesta se centra a aplicar aquest coneixement per a construir un índex d'inclusió digital que integra les dimensions de l'accés, l'ús i l'aprofitament. Per a reforçar aquesta idea se l'ha nomenat Índex d'Inclusió Digital en l'Accés, l'Ús i l'Aprofitament, d'ara endavant Índex IDAUA.

En aquest sentit, s'ha realitzat un recopilatori de variables essencials per a la construcció d'aquest índex, amb l'objectiu que aquest permeti fer una anàlisi en profunditat dels nivells d'inclusió sociodigital de la població catalana.

L'esfera actitudinal. Desigualtats de gènere en l'autopercepció de competències digitals i l'autoconfiança digital

La segona de les dimensions de l'enquesta se centra a observar com influeixen les actituds en el nivell d'inclusió digital i de quina forma aquestes es troben influïdes per les desigualtats de gènere.

En referència a les actituds cap a les tecnologies, en el marc de l'enquesta, s'han analitzat l'autopercepció de les competències digitals i l'autoconfiança digital.

Més enllà de conèixer les competències digitals que les persones han adquirit i que els permeten fer usos digitals diversos, resulta necessari emfatitzar els aspectes motivacionals, vivencials, tot allò que les persones interioritzen mentre es relacionen amb les tecnologies digitals i que impacta sobre la forma en què les persones es perceben a si mateixes en relació amb les seves competències, coneixements respecte a l'entorn digital, així com a la confiança que tenen a poder adaptar-se a aquest entorn altament canviant.

Autonomia i dependència digital. Desigualtats de gènere en l'acompanyament digital

La tercera de les dimensions de l'enquesta se centra en l'impacte de les desigualtats sociodigitals sobre el grau d'autonomia amb el qual les persones poden desenvolupar-se en l'entorn digital o, per contra, com contribueixen a generar situacions de dependència digital.

En aquest sentit, des d'una perspectiva de gènere no sols resulta interessant analitzar les possibles diferències quant al grau d'autonomia o dependència digital en funció del gènere, sinó que, resulta necessari analitzar el mode que impacten aquestes situacions i, encara més, com s'articula l'acompanyament digital.

L'acompanyament digital s'ha revelat com un element clau que es relaciona amb les possibilitats d'impulsar la inclusió sociodigital. Es tracta d'un element clau en les diferents etapes vitals i, per això, resulta clau analitzar qui està desenvolupant aquestes estratègies d'acompanyament, de quina manera, i si en aquests processos es produeix una reproducció dels rols de gènere.

Benestar en l'entorn digital. Desigualtats de gènere en l'autorepresentació digital i els usos problemàtics

La quarta de les dimensions de l'enquesta se centra en les desigualtats de gènere entorn del benestar en l'entorn digital. En aquest sentit, s'analitzen diferents elements o mecanismes que incideixen sobre el benestar digital a partir d'una perspectiva de gènere interseccional. A més, s'analitza el benestar digital també a partir d'elements que es relacionen amb les formes de (auto)representació digital i els impactes de l'exposició o participació en entorns digitals sobre el benestar; i amb els usos problemàtics a través de l'aplicació de l'escala CIUS-5 (Compulsive Internet Use Scale) (Meerkerk, G. J. 2009).

Metodologia

A nivell metodològic cal destacar, d'una banda, que les dimensions d'anàlisi anteriorment exposades marquen també les bases des de les quals es dissenya l'Enquesta “Bretxa digital de gènere a Catalunya. Desigualtats sociodigitals des de la perspectiva de gènere”, en tant que estructurin tant les preguntes i el guió d'enquesta, com les variables que es defineixen per a analitzar les diferents qüestions que es consideren prioritàries per a reflexionar al voltant dels reptes en l'abordatge de les desigualtats sociodigitals des d'una perspectiva de gènere interseccional.

D'altra banda, és necessari destacar el fet que el procés de disseny d'aquesta es duu a terme a través del treball col·laboratiu amb un equip de persones expertes en diferents sessions de treball, tal com s'exposa a continuació.

Finalment, en relació amb la metodologia també és necessari destacar les característiques tècniques de l'enquesta, així com el disseny de l'anàlisi de dades.

Característiques tècniques de l'enquesta

Les característiques tècniques de l'enquesta són les següents:

- 1 Àmbit:** nacional
- 2 Univers:** població de 16 anys i més residents a Catalunya².
- 3 Mostra:** 800 entrevistes, segmentades per variables sociodemogràfiques (sexe, edat, nivell d'ingressos, nivell educatiu, situació i estructura familiar). La distribució de la mostra ha estat també proporcional a la població en termes de sexe i edat.
- 4 Marge d'error:** la mostra permet treballar amb un marge d'error de +2,9% per a dades globals, amb un interval de confiança del 95,5% i el cas més desfavorable de variables dicotòmiques amb dues categories igualment probables ($p=q=0,5$).
- 5 Metodologia:** la metodologia del treball de camp s'ha basat en la realització d'entrevistes telefòniques, mitjançant el sistema CATI. Per a l'estudi s'ha aplicat un qüestionari de 40 preguntes tancades, tant de resposta simple, com d'ítems en bateria. El número i tipus de preguntes del qüestionari ha permès complir amb el criteri de no saturació tècnica de l'entrevista. És a dir, s'ha assegurat que la seva extensió no afecti la qualitat de la resposta i la col·laboració de les persones entrevistades, sent la durada mitjana de 18 minuts.

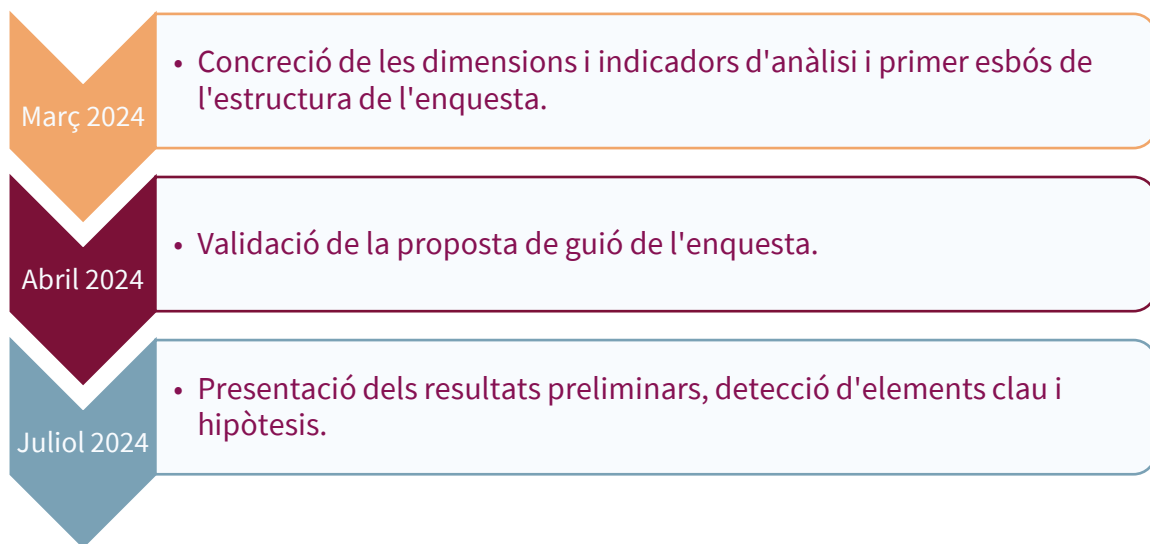
²Si bé l'univers poblacional de l'enquesta és de persones de 16 anys o més, el treball de camp solament va obtenir respostes per a persones majors de 18 anys. Per a facilitar la interpretació dels resultats, en la resta del document el grup d'edat jove s'ha identificat de 18 a 29 anys.

Comitè de persones expertes

Tal com s'ha exposat anteriorment, el disseny de l'enquesta s'ha dut a terme a través d'un treball col·laboratiu de l'equip de la Fundació amb persones expertes en diferents matèries relatives a la transformació digital i la bretxa digital de gènere.

L'objectiu d'aquest treball col·laboratiu i de la incorporació de diferents visions expertes al disseny de l'enquesta, ha estat, d'una banda, poder validar la proposta de dimensions i indicadors elaborada prèviament com a base per al disseny definitiu de l'enquesta; i, d'una altra part, la revisió conjunta dels resultats preliminars obtinguts.

Per a la consecució d'aquests objectius, es va constituir un Comitè de persones expertes que va participar de 3 sessions de treball:

El Comitè de persones expertes ha estat format per:

Hungria Panadero Hernández – Fundació Ferrer i Guàrdia

Sandra Gómez Marín – Fundació Ferrer i Guàrdia

Marta Fullola Isern – Fundació Ferrer i Guàrdia

Guiem Mir Fuster – Fundació Ferrer i Guàrdia

Oriol Alonso Alsina – Fundació Ferrer i Guàrdia

Paloma Ponton Merino – Fundació Ferrer i Guàrdia

Queralt Tornafoch Chirveches – Fundació Ferrer i Guàrdia

Anabel Suso Araico – Red2Red Consultores

Guillermo Inat Trigueros – Al Detall cooperativa

Isabel Gutiérrez Porlán – Universidad de Murcia

José Luis Martínez Canto – Universidad Complutense de Madrid

Milagros Sáinz Ibáñez – Universitat Oberta de Catalunya

Núria Vergés Bosch – Universitat de Barcelona

Sara Moreno Colom – Universitat Autònoma de Barcelona

Susana Cabos Ruiz – STEM Women Congress

Disseny de l'anàlisi de les dades

A continuació, es descriu el disseny de l'anàlisi de les dades:

- S'ha dut a terme una anàlisi descriptiva univariant i bivariant de totes les variables de l'enquesta.
- S'han realitzat taules de contingència entre el conjunt de variables i les següents variables: Gènere, grup d'edat, persones a càrrec, ingressos en la llar, nivell d'estudis, perfil d'inclusió digital, dependència digital, acompanyament digital, violència digital i ús problemàtic d'internet. Per a tots aquests encreuaments s'han realitzat test de significació Chi-Quadrat.
- S'han realitzat el càlcul de l'índex d'inclusió digital (IDAUA) a partir de les variables dels blocs d'accés, ús i aprofitaments digitals, donant lloc a tres grups d'individus segons el perfil d'inclusió digital.
- S'ha generat un pla d'anàlisi amb un conjunt de 4 blocs amb les seves respectives preguntes de recerca generals, 25 hipòtesis i 3 preguntes de recerca específiques. Les preguntes de recerca i hipòtesis s'han comprovat mitjançant diferents tècniques estadístiques: test de significació T de Student, regressió lineal múltiple, test de significació chi quadrat, etc.

RESULTATS

Dimensió 1. Índex IDAUA

Tal com es va poder comprovar en edicions anteriors de l'enquesta estatal de bretxa digital (Gómez, S., Padró-Solanet, M., 2022 i 2023) entre els resultats més rellevants destacava que el perfil d'inclusió digital de les persones era un factor clau per a la predicció de les situacions d'exclusió i per a la comprensió de la complexitat de les desigualtats sociodigitals, especialment des d'una perspectiva interseccional.

En aquest sentit, s'ha realitzat un recopilatori de variables essencials per a la construcció d'un índex d'inclusió digital. Tal com veurem a continuació, l'Índex IDAUA permet fer una anàlisi en profunditat dels nivells d'inclusió sociodigital de la població catalana.

Anàlisi descriptiva de les variables

Amb l'objectiu d'analitzar la inclusió sociodigital de la població a Catalunya a través de l'Índex IDAUA, en primer lloc, resulta interessant analitzar els resultats de les variables que el conformen. Com s'ha descrit anteriorment, aquest índex es compon de tres dimensions: accés, ús i aprofitament.

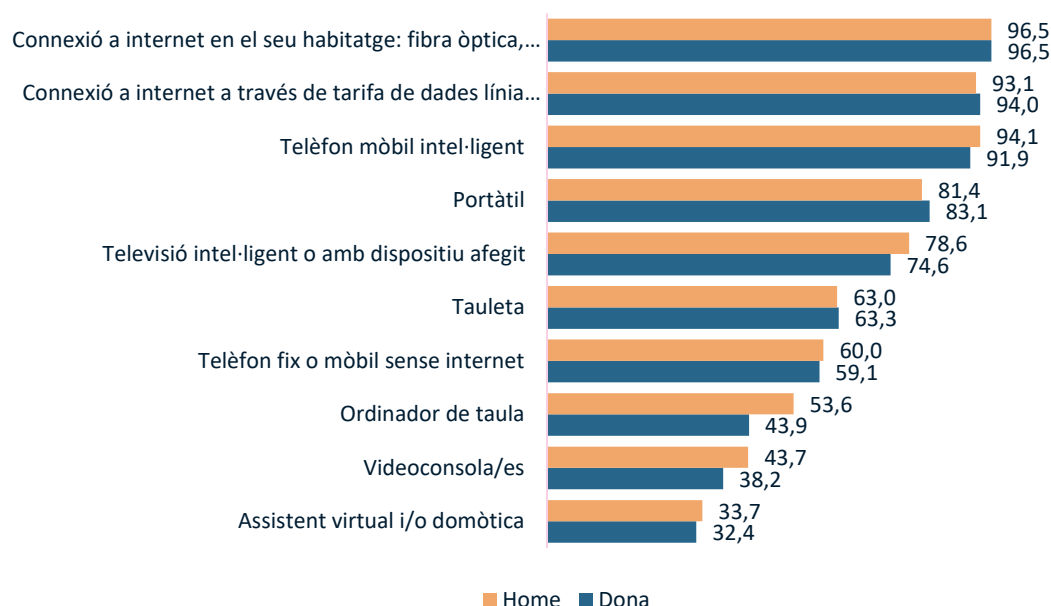
D'una banda, respecte a la dimensió d'accés es pot observar que hi ha gairebé un **4% de les persones que no disposen de connexió a internet en el seu habitatge**, així i tot, hi ha un percentatge més elevat de persones que no tenen internet en el seu mòbil, un 6,4%.

En referència a l'accés als dispositius, malgrat que el telèfon intel·ligent és el dispositiu més estès, un **7% de la població no posseeix un telèfon mòbil intel·ligent**. D'altra banda, també s'observa que un **18% de la població no té accés a un ordinador portàtil**. La falta d'accés a un ordinador no és una qüestió menor, ja que hi ha tota una sèrie d'usos que queden limitats, de la mateixa manera que queden limitades les possibilitats per a adquirir competències digitals i per a treure profits concrets d'aquests usos.

Si ens fixem en l'anàlisi de gènere, veiem que excepte en les categories de telèfon fix (o sense internet) i tauleta, els homes superen a les dones en l'accés als diferents dispositius. La diferència més significativa que trobem és la de l'ordinador de taula, on el percentatge d'homes supera en més de 10 punts percentuals a les dones, seguit de la videoconsola, on la diferència és de 5,4 punts.

Aquestes dades ens mostren que encara no podem parlar d'una bretxa d'accés superada. El fet que aquestes persones no puguin accedir a un dispositiu o a una connexió a internet els pot suposar reptes en la vida diària i pot assenyalar una situació d'exclusió digital.

Gràfic 1. Accés a dispositius i connexió a internet per gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de la Bretxa Digital de Gènere

En relació amb la dimensió d'ús, s'analitzen les competències digitals adquirides distribuïdes en cinc categories:

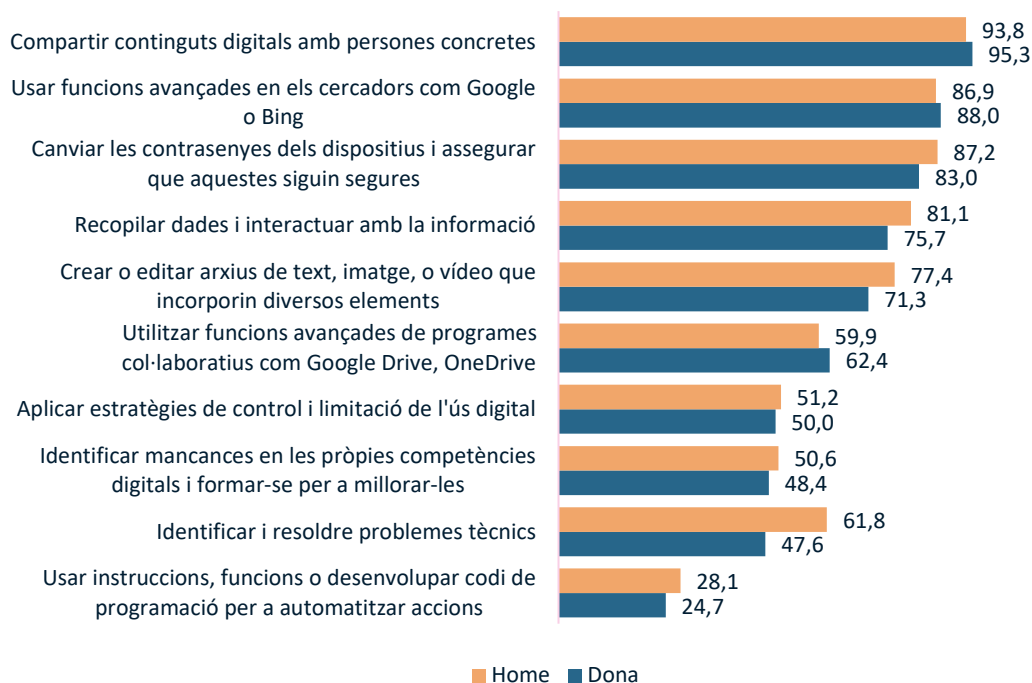
- 1 Accés a la informació i ús de dispositius digitals
- 2 Comunicació i col·laboració
- 3 Creació de continguts digitals
- 4 Seguretat i benestar
- 5 Resolució de problemes

En aquest sentit, les àrees competencials en les quals més persones enquestades es perceben competents són les relatives a la comunicació i col·laboració: un 94,5% de les persones es considera competent a l'hora de compartir continguts digitals i un 87% respecte a usar funcions avançades en els cercadors. En canvi, en altres competències relatives al benestar com “aplicar estratègies de control i limitació de l'ús digital”, només un 50% es percep competent; així com les relatives a la resolució de problemes: “identificar mancances en les pròpies competències digitals, i formar-se per a millorar-les” i “identificar i resoldre problemes tècnics” per a les quals s'observen percentatges pròxims al 50%. Finalment, entre les competències digitals més avançades analitzades, s'observa que només un 26% de les persones enquestades es consideren competents per a desenvolupar codi.

En la majoria de les competències digitals analitzades els homes s'autoperceben amb més competències que les dones. Les dones superen als homes en algunes categories com, per exemple, la de compartir continguts digitals, o la d'utilitzar les funcions avançades dels

cercadors, que són les competències relacionades amb l'accés a la informació i la comunicació. En canvi, en la competència digital relacionada amb la resolució de problemes tècnics els homes superen a les dones en 14 punts percentuals de diferència.

Gràfic 2. Competències digitals adquirides segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de la Bretxa Digital de Gènere

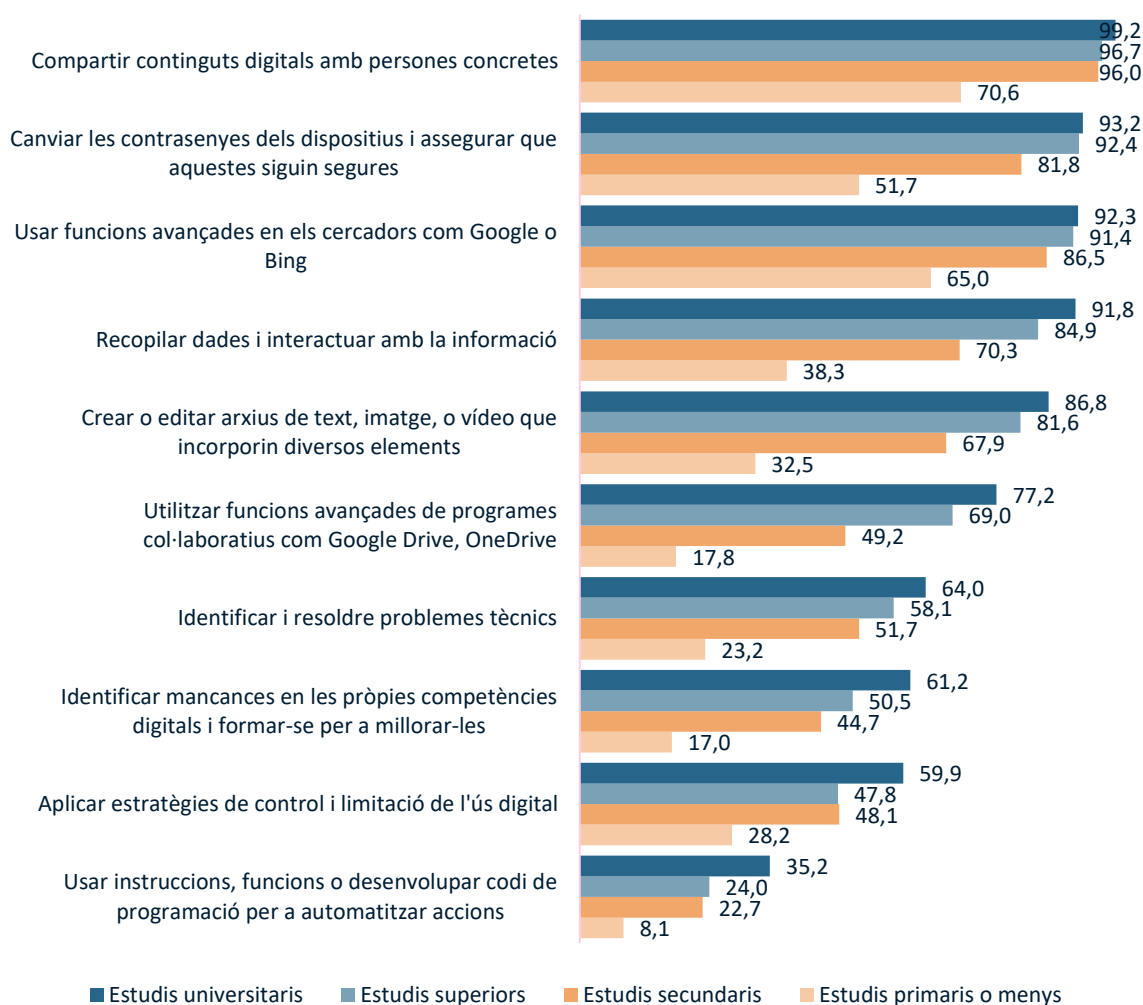
D'altra banda, si s'observen les competències digitals per nivells d'estudis es pot apreciar que com més alt és el nivell d'estudis d'una persona, el nivell de competències adquirides que s'assenyalen és major. A més, també podem veure que, en general, la diferència més significativa se situa en el nivell d'estudis primaris o menor, ja que entre els tres grups de més nivell d'estudis les diferències no són tan acusades.

Com s'apuntava anteriorment les diferències en la capacitació digital de persones amb diferents nivells d'estudis és més acusada en aquelles categories de competències digitals més tècniques o avançades. Així i tot, resulta interessant destacar que en aquelles competències que podríem considerar més transversals al conjunt de la població, ja que es tracta de les que mostren majors percentatges, les persones amb estudis primaris o sense estudis mostren percentatges destacadament més baixos que la resta de la població. Per exemple, és el cas de les competències relacionades amb "Compartir continguts digitals amb persones concretes" per a les quals es considera competent un 70,6% de les persones amb estudis primaris o sense estudis, mentre que per a la resta de nivells d'estudis aquest percentatge supera el 96%. Aquesta situació també s'observa en altres competències com "Usar funcions avançades en els cercadors" (65% de persones amb estudis primaris o sense estudis davant d'un percentatge que va del 86,5% al 92,3% en la resta de nivells) o "Canviar les contrasenyes dels dispositius i assegurar que aquestes siguin segures" (51,7% de persones

amb estudis primaris o sense estudis davant d'un percentatge que va del 81,8% al 93,2% en la resta de nivells).

Així doncs, el nivell d'estudis resulta un clar element condicionant del nivell de capacitació digital. Aquest permet observar, no sols limitacions en l'accés al desenvolupament de competències digitals avançades, sinó també desigualtats en el desenvolupament de competències digitals més bàsiques que resulten fonamentals com a elements de protecció per a l'exclusió sociodigital.

Gràfic 3. Competències digitals adquirides segons nivell d'estudis, 2024 (%)

Font: Enquesta de la Bretxa Digital de Gènere

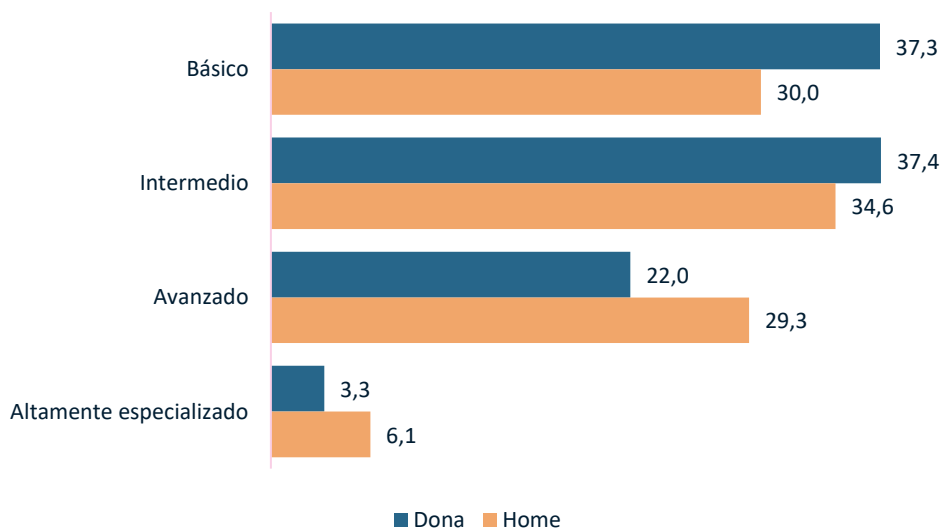
Per la dimensió d'aprofitament convé començar parlant sobre l'autopercepció de competències digitals. Com vam poder observar en anteriors edicions de l'enquesta sobre bretxa digital a Espanya, els resultats han permès mostrar la rellevància de les variables actitudinals en la relació que les persones estableixen amb les tecnologies digitals. Les

actituds, no sols condicionen el desenvolupament de competències digitals i la forma en què aquestes es perceben, sinó que també impacten sobre els possibles aprofitaments dels usos digitals. Encara que les actituds davant les tecnologies seran analitzades en major profunditat més endavant, resulta interessant apuntar alguns dels resultats per a comprendre el seu paper en el marc de l'Índex IDAUA.

En aquest sentit, pel que fa a l'autopercepció de competències digitals, observem que el gruix de la població se situa entre el nivell bàsic (33,6%) i l'intermedi (36,0%), amb percentatges pràcticament iguals entre les dues categories.

En el nivell bàsic i en els nivells avançats, podem detectar grans diferències per gènere. Les dones que s'autoperceben amb un nivell baix o intermedi de competències superen en 10 punts percentuals als homes. I, encara que en el grup de nivell intermedi els dos gèneres mostren percentatges molt similars, quan ens fixem en els nivells avançat o altament especialitzat, els homes sobrepassen amb escreix a les dones. De fet, la percepció de tenir competències digitals altament especialitzades és el doble entre els homes (6,1%) que en les dones (3,3%). Aquesta diferència significativa pot indicar una major presència d'homes en rols altament tècnics o especialitzats en l'àmbit digital, o una major autoconfiança en les seves habilitats en aquests rols.

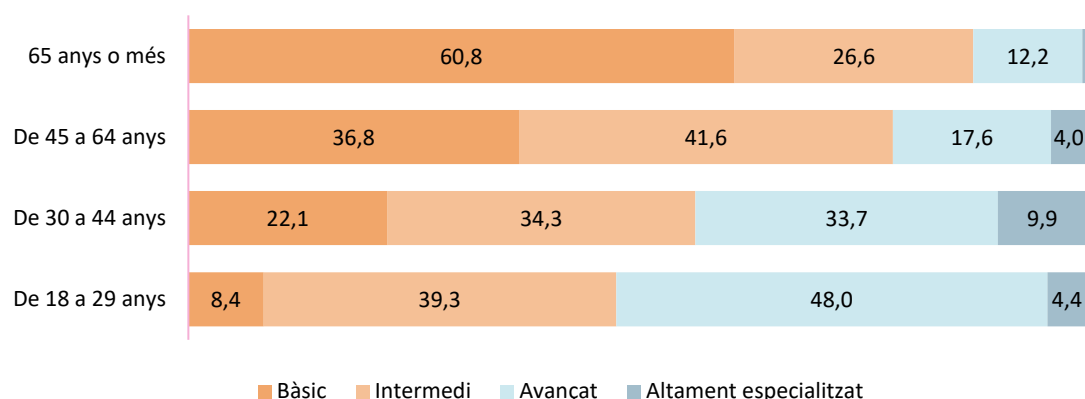
Gràfic 4. Autopercepció del nivell de competències digitals, segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de la Bretxa Digital de Gènere

D'altra banda, existeix també una clara relació entre l'edat i l'autopercepció del nivell de competències. A mesura que augmenta l'edat, augmenta el percentatge de persones que s'autoperceben amb un nivell de competències digitals baixes, passant del 8,4% entre la cohort de 18 a 29 anys, a un 60,8% entre la cohort de 65 anys i més.

Gràfic 5. Autopercepció del nivell de competències digitals, segons edat. 2024 (%)³

Font: Enquesta de la Bretxa Digital de Gènere

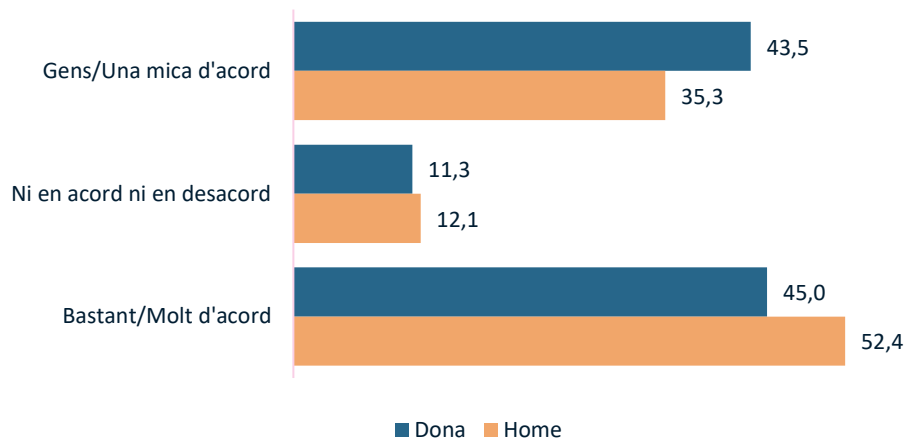
Una altra de les qüestions principals en la dimensió de l'aprofitament de les tecnologies digitals és l'autoconfiança digital, és a dir la confiança que té una persona en el fet que pugui enfrontar-se als principals reptes tecnològics que es trobi. En general, podem observar un percentatge lleugerament superior de persones amb l'autoconfiança digital baixa, ja que el 39,3% se situa en la categoria “Gens/Una mica d'acord”, mentre que el 48,8% està bastant o molt d'acord amb la frase: ‘Sento confiança que podria enfrontar-me a qualsevol nou repte tecnològic que se'm presentés’. És a dir, observem que el conjunt de la població es distribueix de manera dicotòmica entre nivells baixos d'autoconfiança digital i nivells elevats.

En el Gràfic 6, s'observa la diferència per gènere en l'autoconfiança digital. Un percentatge considerablement major de dones (43,5%) assegura tenir poca o cap confiança en la seva capacitat per a enfrontar-se a nous reptes tecnològics, en comparació amb el 35,3% dels homes. En canvi, trobem un percentatge notablement major d'homes (52,4%) amb bastant o molta autoconfiança digital, que de dones (45%). Això suggereix una bretxa significativa en l'autoconfiança digital entre gèneres, amb les dones sentint-se menys preparades per a adaptar-se a noves tecnologies.

La falta d'autoconfiança digital per part de les dones perpètua la bretxa digital de gènere, ja que limita la participació activa de les dones en l'adopció de noves tecnologies, la seva formació en competències digitals avançades, i el seu accés a oportunitats laborals en el camp de les STEM, entre altres.

³ Per a una millor visualització de les dades s'han eliminat les etiquetes de dades (els nombres de percentatges) menors del 3% en tots els gràfics d'aquest tipus. Així i tot, es pot veure en el gràfic la part que ocupen aquests percentatges, simplement no es representa amb el número.

Gràfic 6. Autoconfiança digital i tecnològica: 'Sento confiança que podria enfrontar-me a qualsevol nou repte tecnològic que se'm presentés', 2024 (%)

Font: Enquesta de la Bretxa Digital de Gènere

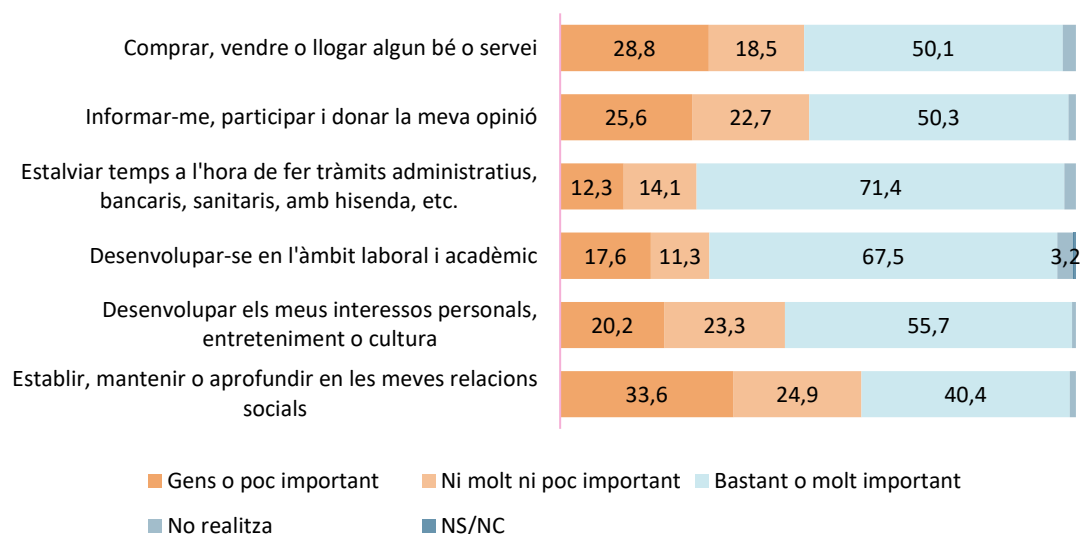
Finalment, amb l'objectiu d'aprofundir en l'anàlisi de la dimensió d'aprofitament, l'Índex IDAUA incorpora també la rellevància o importància que les persones atorguen a la tecnologia digital per al desenvolupament de diferents activitats o aspectes de la vida quotidiana.

En aquest sentit, des d'una perspectiva general, s'observa que de mitjana més del 55% de la població considera que les tecnologies digitals són bastant o molt importants per al desenvolupament de diferents accions de la vida quotidiana, davant d'un 23% que les considera poc o gens importants.

Els usos en els quals les tecnologies digitals es perceben com més importants són: en els tràmits administratius (71,4%), i en els àmbits laboral i acadèmic (67,5%). D'altra banda, destaca el fet que l'àmbit de les relacions socials és l'únic en el qual una major proporció de gent considera que les tecnologies digitals són res o poc importants, malgrat que els usos relacionals i vinculats a la comunicació són els més estesos.

En els usos més socials com els de mantenir les relacions socials, desenvolupar els interessos personals, o donar l'opinió, els percentatges d'indiferència (ni poc ni molt important) són més elevats, estan per sobre del 22%, mentre que en els altres usos no superen el 18,5%, la qual cosa ens podria indicar que es tracta d'àmbits en els quals la rellevància de les tecnologies és menys clara.

Gràfic 7. Importància de les tecnologies en els diferents usos

Font: Enquesta de la Bretxa Digital de Gènere

Càlcul de l'Índex IDAUA

La construcció de l'índex d'inclusió digital (IDAUA) s'ha basat en les tres dimensions constituents de la bretxa digital: Accés, Ús i Aprofitament⁴. En l'enquesta, s'han recollit variables referents a diferents aspectes de les tres dimensions i s'ha assignat un valor a les respostes a aquestes variables. A partir de la suma ponderada d'aquests valors s'han generat puntuacions, en un rang de 0 a 100, per a cada dimensió. La mitjana aritmètica de les tres puntuacions és l'Índex IDAUA.

En primer lloc, la dimensió d'accés s'ha generat a partir de la següent taula de valors referents a les respostes de la pregunta "Accés a dispositius i connexió a internet", representant tenir algun dels elements de cada conjunt una puntuació de 100 i no tenir cap, una puntuació de 0. En aquest sentit, podem observar que s'ha atorgat valors inferiors a la connexió a Internet fixa, així com a la televisió intel·ligent, videoconsola, assistent virtual o similar, ja que s'ha considerat que es tracta d'una tipologia d'accés a la xarxa o de dispositius que presenten un menor impacte quant a la promoció de la inclusió digital a través de l'accés o, des d'una altra perspectiva, que la falta d'accés a aquests implica un menor risc d'exclusió sociodigital en comparació amb la resta de categories.

⁴ Es poden trobar diverses referències a les tres dimensions de la bretxa digital en la literatura. Vegeu: Van Dijk, J. 2020; Helsper, E.J. 2021. Així com en els estudis realitzats en aquest àmbit des de la Fundació Ferrer i Guàrdia. Vegeu: Gómez, S. 2024; Encuesta Brecha Digital en España, 2022; La brecha digital en las personas atendidas por entidades sociales, 2020.

Taula 1. Puntuacions de la dimensió d'accés de l'Índex IDAUA

<i>Tipologia de mitjans d'accés</i>	<i>Puntuació assignada</i>
<i>Connexió a internet fixa</i>	12,5
<i>Connexió a internet mòbil</i>	25
<i>Telèfon mòbil intel·ligent o tablet</i>	25
<i>Ordinador de taula o portàtil</i>	25
<i>Televisió intel·ligent, videoconsola, assistent virtual o similar</i>	12,5
<i>Puntuació dimensió</i>	[0 – 100]

Font: Elaboració pròpia

En segon lloc, la dimensió d'ús s'ha construït a partir de les preguntes “Quin diria que és el seu nivell de competències digitals?” i “Sap fer les següents tasques?” La primera pregunta ha generat una puntuació del 0 al 20 i la segona del 0 al 80. És a dir, a la pregunta relacionada amb l'autopercepció de les competències se li ha assignat un 20% de la puntuació, i a la pregunta relativa al domini de cadascun dels usos digitals recollits se li ha assignat una puntuació del 80%. En aquest sentit, és necessari destacar que s'ha considerat necessari atorgar una major importància relativa a l'autopercepció de competències, donada l'especial incidència que s'ha observat en les anteriors edicions de l'enquesta (així com en la literatura especialitzada) de les actituds envers la tecnologia com a catalitzador o limitació a la capacitat digital. Aquesta mateixa lògica, com veurem, també s'ha utilitzat en la dimensió d'aprofitament, on les preguntes relatives a les actituds cap a la tecnologia, en aquest cas l'autoconfiança digital, representen el 20% de la puntuació i la resta el 80%.

La puntuació relativa a l'autopercepció de competències a partir de la pregunta “Quin diria que és el seu nivell de competències digitals?” s'ha generat a partir de la següent taula de valors:

Taula 2. Puntuació de la dimensió d'ús de l'Índex IDAUA. Subdimensió d'autopercepció de competències digitals

<i>Nivell autopercebut de competències digitals</i> <i>“Quin diria que és el seu nivell de competències digitals?”</i>	<i>Puntuació assignada</i>
<i>Bàsic</i>	0
<i>Intermedi</i>	10
<i>Avançat</i>	18
<i>Altament Especialitzat</i>	20
<i>Total subdimensió</i>	[0 – 20]

Font: Elaboració pròpia

La puntuació de la pregunta “Sap fer les següents tasques?” s'ha generat per la suma proporcional de respostes afirmatives a la capacitat d'execució de les diferents tasques. Les tasques plantejades han estat triades per la seva relació amb les diferents dimensions plantejades en el DigComp. Encara que la precisió podria incrementar-se en incorporar una

major bateria d'usos digitals, a causa de les limitacions de l'enquesta s'ha optat per una combinació equilibrada d'usos digitals que es corresponen amb competències digitals de diferents nivells de dificultat.

Taula 3. Puntuació de la dimensió d'ús de l'índex IDAUA. Subdimensió de competències digitals

<i>Competències digitals adquirides</i> <i>¿Sap fer les següents tasques?</i>	<i>Puntuació assignada</i>
<i>Usar funcions avançades en els cercadors com Google o Bing</i>	8
<i>Recopilar dades i interactuar amb la informació</i>	8
<i>Compartir continguts digitals amb persones concretes</i>	8
<i>Utilitzar funcions avançades de programes col·laboratius com Google Drive, OneDrive</i>	8
<i>Crear o editar arxius de text, imatge, o vídeo que incorporin diversos elements</i>	8
<i>Usar instruccions, funcions o desenvolupar codi de programació per a automatitzar accions</i>	8
<i>Canviar regularment les contrasenyes dels dispositius i assegurar que aquestes siguin segures</i>	8
<i>Aplicar estratègies de control i limitació de l'ús digital</i>	8
<i>Identificar i resoldre problemes tècnics</i>	8
<i>Identificar mancances en les pròpies competències digitals i formar-se per a millorar-les</i>	8
Total subdimensió	[0 - 80]

Font: Elaboració pròpia

Finalment, la dimensió d'aprofitament s'ha calculat per la suma ponderada de les preguntes “En quina mesura està d'acord amb la següent frase: Sento confiança que podria enfrontar-me a qualsevol nou repte tecnològic que se'm presentés” i “Com d'importants han estat per a vostè les tecnologies digitals per a fer les següents accions”. La primera pregunta, referida a les actituds cap a la tecnologia, i més concretament a l'autoconfiança digital, representa el 20% de la puntuació i la segona pregunta, referida a la percepció del profit que se'n treu de la tecnologia digital en diferents àrees de la vida quotidiana, representa el 80% restant. En aquest cas els valors per a realitzar la suma han estat proporcionals per a totes les respostes, sumant 0 la categoria menor de l'escala (Gens d'acord / 1) i el valor màxim la categoria més alta (Molt d'acord / 5).

Taula 4. Puntuació de la dimensió d'aprofitament de l'índex IDAUA. Subdimensió d'autoconfiança digital

<i>Nivell d'autoconfiança digital</i> <i>“En quina mesura està d'acord amb la següent frase: Sento confiança que podria enfrontar-me a qualsevol nou repte tecnològic que se'm presentés”</i>	<i>Puntuació assignada</i>
<i>Gens d'acord</i>	0
<i>Una mica d'acord</i>	5
<i>Ni en acord ni en desacord</i>	10
<i>Bastant d'acord</i>	15
<i>Molt d'acord</i>	20

Total subdimensió		[0 – 20]
<i>Taula 5. Puntuació de la dimensió d'aprofitament de l'índex IDAUA. Subdimensió d'aprofitament digital</i>		
Nivell d'aprofitament digital <i>“Com d'importants han estat per a vostè les tecnologies digitals per a fer les següents accions?”</i>		Puntuació assignada
<i>Establir, mantenir o aprofundir en les meves relacions socials</i>	1 (no les ha necessitat o no han estat importants)	0
	2	3,33
	3	6,66
	4	9,99
	5 (Han estat fonamentals per a desenvolupar aquesta activitat)	13,33
<i>Desenvolupar els meus hobbies o interessos personals, entreteniment o cultura</i>	1 (no les ha necessitat o no han estat importants)	0
	2	3,33
	3	6,66
	4	9,99
	5 (Han estat fonamentals per a desenvolupar aquesta activitat)	13,33
<i>Desenvolupar-se en l'àmbit laboral i acadèmic</i>	1 (no les ha necessitat o no han estat importants)	0
	2	3,33
	3	6,66
	4	9,99
	5 (Han estat fonamentals per a desenvolupar aquesta activitat)	13,33
<i>Estalviar temps a l'hora de fer tràmits administratius, bancaris, sanitaris, amb hisenda, etc.</i>	1 (no les ha necessitat o no han estat importants)	0
	2	3,33
	3	6,66
	4	9,99
	5 (Han estat fonamentals per a desenvolupar aquesta activitat)	13,33
<i>Informar-me, participar i donar la meva opinió</i>	1 (no les ha necessitat o no han estat importants)	0
	2	3,33
	3	6,66
	4	9,99
	5 (Han estat fonamentals per a desenvolupar aquesta activitat)	13,33
<i>Comprar, vendre o llogar algun bé o servei</i>	1 (no les ha necessitat o no han estat importants)	0
	2	3,33
	3	6,66
	4	9,99
	5 (Han estat fonamentals per a desenvolupar aquesta activitat)	13,33
Total subdimensió		[0 – 80]

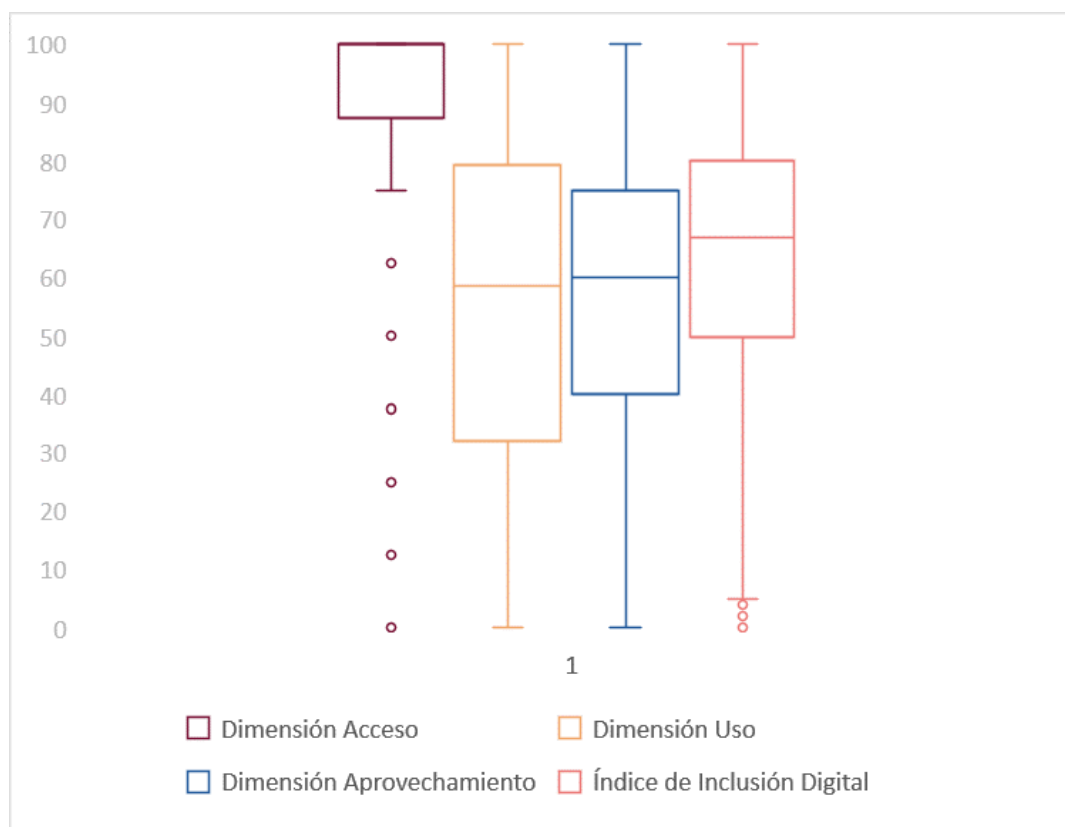
Font: Elaboració pròpia

Finalment, s'ha realitzat la mitjana aritmètica de les puntuacions de les tres dimensions per a calcular l'Índex IDAUA. Com observem, els resultats de les puntuacions no se centren al voltant dels 50 punts, sinó que són superiors. Resulta destacable el cas de la Dimensió d'accés per a la qual la majoria de les persones aconseguixen la màxima puntuació, havent-hi poca variabilitat per als resultats. En aquest sentit, i amb l'objectiu d'incrementar la sensibilitat de

l'índex respecte a la dimensió d'accés, observem la necessitat d'introduir variables que permetin mesurar qüestions més complexes en la dimensió d'accés, com el grau d'autonomia, la qualitat de l'accés, etc.

Per a les dimensions d'ús i aprofitament la mitjana es troba entre els 50 i 60 punts i presenten una variabilitat major. L'Índex IDAUA presenta un comportament similar a aquestes últimes dimensions, però per l'efecte de la Dimensió d'accés, gairebé el 75% de les puntuacions superen els 50 punts.

Gràfic 8. Distribució de les puntuacions de les dimensions d'inclusió digital

Font: Elaboració pròpia

Creació dels perfils digitals

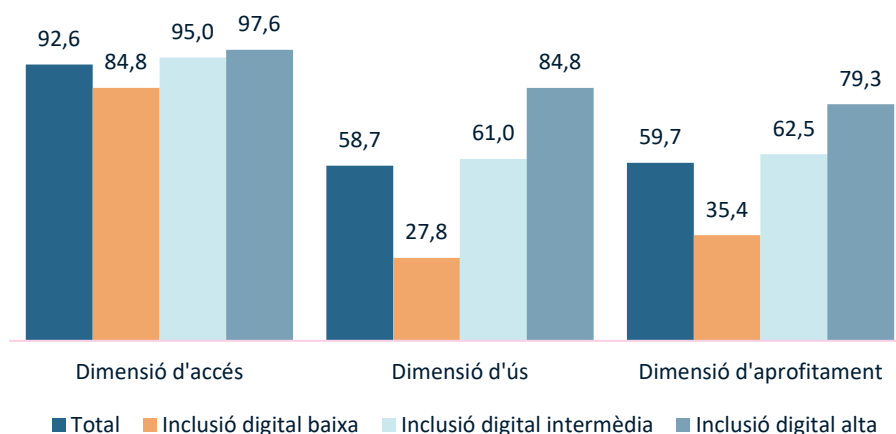
Calculat l'Índex IDAUA, s'ha buscat agrupar els individus en grups segons les seves respostes a les preguntes sobre la bretxa digital i s'han comparat els resultats en relació amb les puntuacions de l'Índex. El primer enfocament ha estat la generació d'agrupaments mitjançant l'ús d'algorismes de clústers K-Medoids i de Clústers Jeràrquics amb la intenció d'extreure comportaments pròxims entre grups d'individus. Aquestes anàlisis s'han comparat de manera satisfactòria amb les puntuacions de l'Índex, extraient-se, pel criteri del colze, tres grups de puntuacions diferenciades.

Ara bé, els algorismes d'agrupament no han mostrat una sensibilitat remarcable a l'hora de diferenciar els grups i han generat, com ja havia succeït en altres grups, un fort desequilibri entre els percentatges d'inclusió als perfils. En aquest sentit, han tendit a agrupar els individus majoritàriament al grup intermedi, sent relativament pocs els inclosos en el grup baix i alt.

Per tot això, l'enfocament final ha estat el de realitzar talls proporcionals segons la puntuació adquirida en l'Índex IDAUA. D'aquesta manera, quan ens referim a Perfil digital baix, ens referim al terç d'individus amb menor puntuació en l'Índex IDAUA, Perfil digital alt al terç d'individus amb major puntuació i Perfil digital mitjà al terç restant.

Com podem veure en l'anàlisi de les puntuacions d'aquests perfils segons dimensions, aquests perfils presenten puntuacions diferenciades. La distància entre el Perfil d'inclusió digital alta i el Perfil d'inclusió digital mitjana és notablement menor que les diferències per al Perfil d'inclusió digital baixa. Això és especialment destacat en el cas de la dimensió d'accés, tal com podem observar en el següent gràfic.

Gràfic 9. Mitjana de les distribucions de les dimensions d'inclusió digital segons el perfil d'inclusió digital, (%)

Font: Enquesta de la Bretxa Digital de Gènere

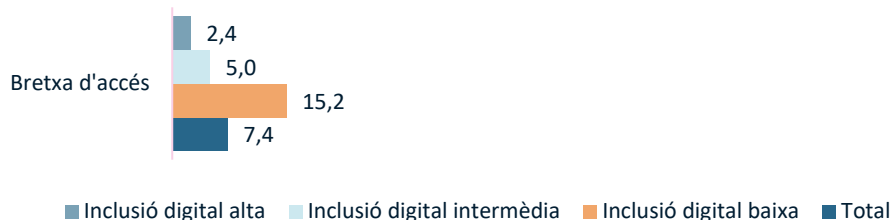
Les conclusions del procés de càlcul de l'Índex IDAUA i la creació dels perfils són que cal afinar la sensibilitat de les eines de mesura, especialment per a la dimensió d'accés i, en menor mesura, de la dimensió d'aprofitament. Així i tot, els resultats indiquen la possibilitat del càlcul d'aquest Índex i la seva bondat, en relació amb algorismes no supervisats, a l'hora de generar classificacions segons perfils d'inclusió digital.

La magnitud de les bretxes digitals segons l'Índex IDAUA

A partir dels resultats de l'Índex IDAUA, podríem interpretar les bretxes digitals com la distància entre les puntuacions obtingudes en l'Índex i la puntuació màxima. D'aquesta manera, podem observar la magnitud de cadascuna de les bretxes (Accés, ús i aprofitament) i fer-ho per a cadascun dels perfils d'inclusió digital definits.

En aquest sentit, en primer lloc, i a nivell general, ens trobem amb una bretxa digital d'accés del 7,4%, arribant al 15,2% en el cas del perfil d'inclusió digital baixa.

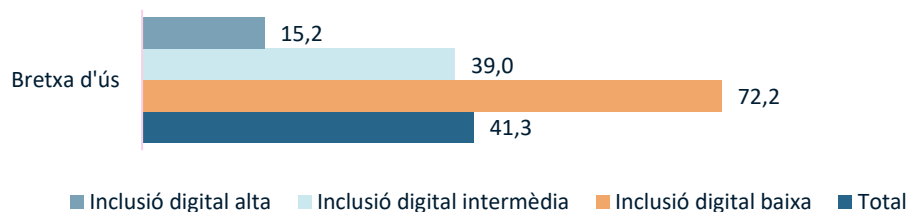
Gràfic 10. Bretxa digital d'accés segons perfil d'inclusió digital (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

En segon lloc, la bretxa digital d'ús se situa en termes generals en un 41,3%, arribant a un 72,2% en el cas del perfil d'inclusió digital baixa i prop d'un 40% en el cas del perfil d'inclusió digital mitjana.

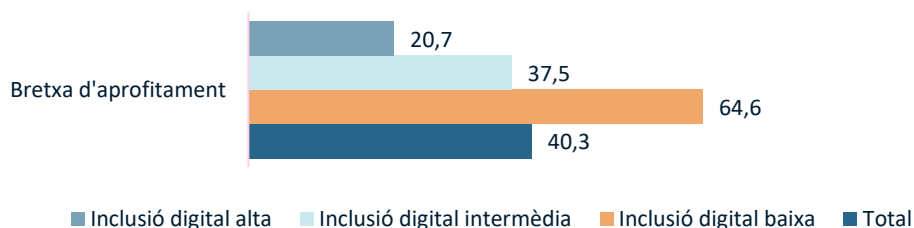
Gràfic 11. Bretxa digital d'ús segons perfil d'inclusió digital (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Finalment, la bretxa digital d'aprofitament se situa en un 40,3% per al conjunt de la població, encara que arriba al 64,6% en el cas del perfil d'inclusió digital baixa.

Gràfic 12. Bretxa d'aprofitament segons perfil d'inclusió digital (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

En conclusió, observem, d'una banda, que les principals bretxes per al conjunt de la població es troben en les dimensions d'ús i aprofitament. D'altra banda, observem que, encara que el perfil d'inclusió digital baixa és el que presenta unes bretxes de major magnitud en relació amb totes les dimensions, tots els perfils mostren algun tipus de bretxa, sobretot pel que fa a

la tercera dimensió, l'aprofitament, una cosa especialment perceptible en el cas del perfil d'alta inclusió digital.

Característiques dels perfils d'Inclusió Digital

A continuació, s'analitza la composició de cadascun dels perfils d'inclusió digital.

En el perfil d'inclusió baixa hi ha una lleugera majoria de dones (51,7%) i persones majors de 60 anys (53,5%). Quant al nivell educatiu, predominen els qui tenen estudis secundaris o inferiors (56,8%). A més, aquest grup es caracteritza per comptar amb ingressos més baixos, ja que la majoria perceben (en el nucli familiar) entre 1.100 i 2.700€ (46,8%). Aquesta combinació de factors (edat, nivell d'estudis i ingressos) contribueix a una menor inclusió digital i, probablement, a una limitació en l'accés a serveis digitals avançats.

El perfil d'inclusió digital intermèdia està compost principalment per homes (53,1%) i per persones adultes d'entre 45 i 74 anys (52,4%). Les persones d'aquest perfil tenen un nivell educatiu més elevat que el perfil baix, ja que una gran majoria (65,9%) compta amb estudis superiors o més. Això suggereix una major capacitat per a adaptar-se i utilitzar tecnologies digitals en la vida quotidiana i laboral. Quant als ingressos, la major part d'aquest grup se situa en la franja d'entre 1.801€ i 3.900€ (48,4%), la qual cosa indica un nivell d'estabilitat econòmica que els permet tenir accés a dispositius i serveis digitals. En general, aquest perfil reflecteix un nivell d'inclusió digital moderat, amb un accés més ampli a les tecnologies, però amb reptes destacables en relació amb l'adquisició de competències digitals i, per tant, amb un major aprofitament digital.

En el perfil d'alta inclusió digital s'observa una lleugera majoria d'homes (51,8%) i persones joves, amb una majoria en el rang d'edat de 18 a 44 anys (64,1%). Aquest grup presenta el major nivell educatiu, amb un 77% que té estudis superiors o més, la qual cosa els proporciona un avantatge significatiu en termes de competències digitals. A més, compten amb un nivell d'ingressos major, ja que la majoria supera els 2.701€ (44,7%), la qual cosa els facilita l'accés a tecnologies avançades i serveis digitals, així com a unes condicions propícies per a la capacitat digital.

Taula 6. Principals característiques dels perfils d'inclusió digital

	Perfil d'Inclusió Digital Baixa	Perfil d'Inclusió Digital Intermèdia	Perfil d'Inclusió Digital Alta
Gènere	51,7% dones 48,3% homes	46,9% dones 53,1% homes	48,2% dones 51,8% homes
Edat	53,5% majors de 60 anys	52,4% entre 45 i 74 anys	64,1% entre 18 i 44 anys
Nivell d'estudis	56,8% amb estudis secundaris o inferiors	65,9% amb estudis superiors o més	77% amb estudis superiors o més
Nivell d'ingressos	46,8% amb ingressos d'entre 1.100 i 2.700€	42,2% amb ingressos d'entre 1.801 i 3.900€	52,2% amb ingressos superiors als 2.701€

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Quins elements condicionen el nivell d'inclusió digital?

A partir de l'anàlisi de la composició de cadascun dels perfils resultants de l'Índex IDAUA, es poden observar que les variables sociodemogràfiques canvien en cadascun dels perfils. En aquest sentit, resulta interessant analitzar quins elements condicionen el nivell d'inclusió digital, és a dir, quines són les variables que presenten un major impacte a l'hora d'obtenir una major o menor puntuació en l'Índex.

A partir dels resultats de les enquestes realitzades anteriorment, partim de la hipòtesi que el nivell d'inclusió digital no depèn únicament dels elements tecnològics, sinó que està influït per les variables sociodemogràfiques. En aquest sentit, l'ús d'un model de regressió lineal multivariable ens ha permès comprovar que el nivell d'inclusió digital no depèn únicament dels elements tecnològics, sinó que està influït per les variables sociodemogràfiques.

Els models de regressió lineal construïts amb les variables sociodemogràfiques com a variables independents i la variable Índex IDAUA com a dependent són significatius. Per tant, podem afirmar que existeix una relació entre el perfil sociodemogràfic de les persones i els seus resultats en l'Índex.

Ara bé, no totes les variables sociodemogràfiques analitzades presenten els mateixos impactes sobre el nivell d'inclusió digital. Així, les variables sociodemogràfiques que presenten majors nivells de significació i majors coeficients són les variables relatives al gènere; la dimensió del municipi en el qual es resideix; l'edat; el nivell d'ingressos; el nivell d'estudis i el grup ètnic. D'entre aquestes, a més, destaquen especialment el nivell d'ingressos, el nivell d'estudis i l'edat.

D'aquesta manera observem que, a menor nivell d'ingressos i menor nivell d'estudis, menor serà la puntuació en l'Índex IDAUA, mentre que a menor edat major serà la puntuació.

D'altra banda, resulta interessant apuntar que s'observa que la variable “origen” no presenta significació en els models de regressió lineal construïts. No obstant això, sí que resulta significativa la variable “grup ètnic” és a dir, formar part d'un grup ètnic diferent del majoritari a Catalunya, estaria relacionat amb una menor puntuació en l'Índex. Aquesta relació, com és evident, ha de ser entesa en el marc de la intersecció d'aquesta variable amb unes altres molt més significatives com el nivell d'ingressos.

Finalment, si bé hem apuntat que la variable “gènere” és una de les variables amb majors nivells de significació i majors coeficients, és interessant destacar que la incidència de la variable gènere sobre l'Índex IDAUA és major quant menor és el nivell d'estudis.

En aquest sentit, resulta interessant apuntar que també es va contrastar si la incidència de la variable gènere també era major com menor era el nivell d'ingressos. No obstant això, es va observar que l'efecte del gènere no es veu mediat pel nivell d'ingressos. Això ens podria estar indicant que l'impacte de les desigualtats de gènere sobre l'Índex IDAUA es relaciona de forma més estreta amb el nivell d'estudis. O, dit d'una altra manera, les mesures orientades a la

millor de la inclusió sociodigital des d'una perspectiva de gènere han d'orientar-se de forma destacada a la millora dels nivells d'estudis i la capacitació digital.

Dimensió 2. L'esfera actitudinal. Desigualtats de gènere en l'autopercepció de competències digitals i l'autoconfiança digital

Les dades recollides en [l'enquesta de 2022](#) ens van mostrar una especial incidència de les variables actitudinals (autopercepció de competències digitals i autoconfiança digital) en relació amb l'aprofitament digital.

Des d'una perspectiva de gènere es van observar diferències respecte a aquestes variables actitudinals, si bé és cert que els efectes observats es matisaven en introduir variables de tipus sociotècnic (mateix nivell competencial en àrees com la creació de continguts i d'accés a informació i ús de dispositius).

A més, en la literatura sobre els mecanismes que influeixen sobre l'autopercepció de competències digitals i l'autoconfiança digital, es destaquen diversos elements clau que s'han pres en consideració per al desenvolupament del disseny de les variables que configuren aquesta dimensió:

- La importància dels usos desinteressats de la tecnologia com a facilitadors de l'autoconfiança digital. (Robinson, L., 2014).
- La importància de l'autopercepció, disposicions, actituds i confiança per a desenvolupar-se en l'ús de les tecnologies. (Dutton & Reisdorf, 2019; Robinson, 2014)
- En el marc europeu de competències digital, DigComp 2.2 (Vuorikari, R., Kluzer, S. and Punie, I., 2022) a més dels coneixements generals sobre l'entorn informacional i les destreses específiques vinculades amb tasques concretes, es tenen en compte les actituds de les persones respecte a l'entorn tecnològic i les seves diferents dimensions d'ús.
- Des de les perspectives que emfatitzen els aspectes motivacionals i vivencials es defensa que l'adquisició de destreses específiques no és tan important com la familiarització amb l'ús de les tecnologies, la confiança en el propi acompliment digital i la interiorització de disposicions positives (Ragnedda, 2018; Robinson, 2014).
- El tipus tasques concretes que realitzem en l'ecosistema informacional varia constantment a causa de l'obsolescència d'eines, aplicacions i dispositius, però les disposicions interioritzades al llarg de les trajectòries biogràfiques de socialització tecnològica incideixen en la manera en què les persones afronten nous reptes tecnològics al llarg de la seva vida (Haddon, 2018).

L'objectiu d'aquest bloc d'anàlisi, per tant, és observar com influeixen les actituds en el nivell d'inclusió digital i de quina forma aquestes es troben influïdes per les desigualtats de gènere.

En fer referència a les actituds cap a les tecnologies, cal destacar que, en el marc de l'enquesta, s'han analitzat l'autopercepció de les competències digitals i l'autoconfiança digital. Més enllà de conèixer les competències digitals que les persones han adquirit i que els permeten fer usos digitals diversos, resulta necessari emfatitzar els aspectes motivacionals, vivencials,

tot allò que les persones interioritzen mentre es relacionen amb les tecnologies digitals i que impacta sobre la forma en què les persones es perceben a si mateixes en relació amb les seves competències, coneixements respecte a l'entorn digital, així com a la confiança que tenen a poder adaptar-se a aquest entorn altament canviant.

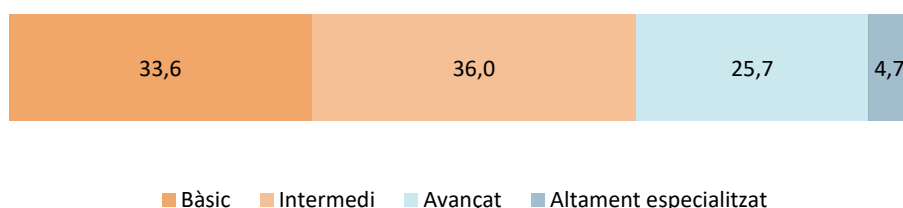
El ventall de variables actitudinals que podrien ser analitzades és ampli, sent algunes d'elles especialment destacades en la literatura científica, com seria el cas de l'autoeficàcia en relació amb l'adquisició de competències digitals. No obstant això, s'ha considerat l'autopercepció de competències digitals i l'autoconfiança digital com a variables actitudinals clau en relació amb l'eix inclusió/exclusió sociodigital, per la qual cosa s'ha prioritzat l'anàlisi d'aquestes variables.

Sobre l'autopercepció de competències digitals

Entenem per autopercepció de competències digitals aquelles idees, referències, imaginaris, percepcions, que les persones tenen sobre el seu propi nivell de competències digitals. És a dir, més enllà de les competències digitals que les persones hagin adquirit, cal analitzar la valoració subjectiva que les persones realitzen d'aquest nivell de competències adquirides. Sent aquesta percepció subjectiva una actitud cap a la tecnologia digital, resulta interessant analitzar les diferències que s'observen entre la població respecte a aquesta, així com respecte a la seva relació amb altres variables, amb l'objectiu de reflexionar sobre la seva incidència en relació amb els processos d'inclusió/exclusió sociodigital.

Com ja s'ha destacat anteriorment, un 69,5% de la població s'autopercep amb nivells de competències digitals bàsics i intermedis, amb un lleuger percentatge superior de persones en el grup intermedi (36%), mentre que el 30,5% s'autopercep amb un nivell avançat (25,3%) o molt avançat (4,7%).

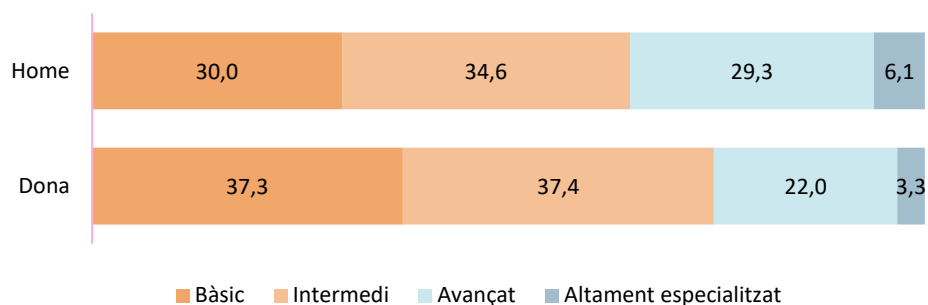
Gràfic 13. Autopercepció del nivell de competències digitals, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

La relació entre gènere i autopercepció de competències és clarament significativa, de manera que podem observar que les dones tendeixen a autopercebre's amb nivells de competències digitals més baixos que els homes. Així, mentre un 37,3% de les dones s'autoperceben amb un nivell bàsic de competències digitals, en el cas dels homes aquest percentatge es redueix fins al 30%; i mentre que gairebé un 35,4% dels homes s'autopercep amb un nivell de competències digitals avançat o altament especialitzat, en el cas de les dones aquest percentatge es redueix fins al 25,3%.

Gràfic 14. Autopercepció del nivell de competències digital segons gènere, 2024 (%)

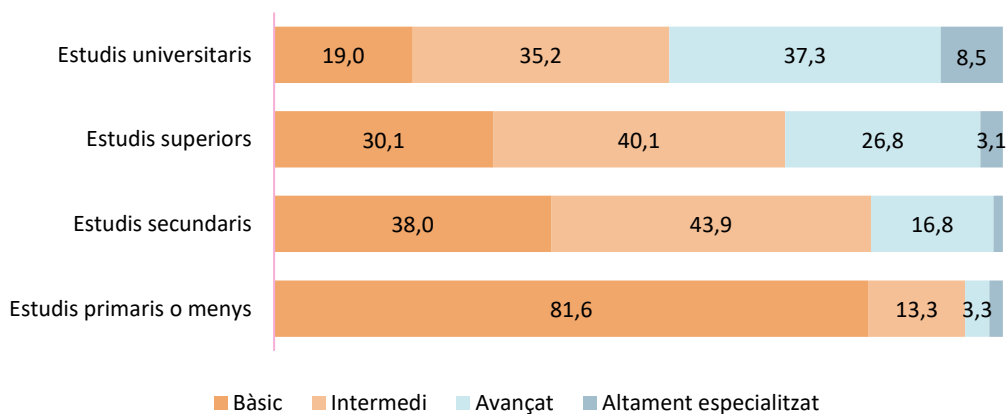
Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

L'autopercepció de les competències també es troba clarament relacionada amb l'edat, de manera que a mesura que augmenta l'edat disminueix el nivell de competències digitals percebut.

De la mateixa manera, el nivell d'estudis i el nivell d'ingressos es revelen com a variables clau en relació amb l'autopercepció de competències.

Així, a mesura que incrementa el nivell d'estudis, també incrementa l'autopercepció de les competències, de manera que entre les persones amb estudis primaris o inferiors més del 80% s'autopercep amb nivell de competències bàsic, mentre que en les persones amb estudis universitaris aquest percentatge es redueix fins a menys del 20%.

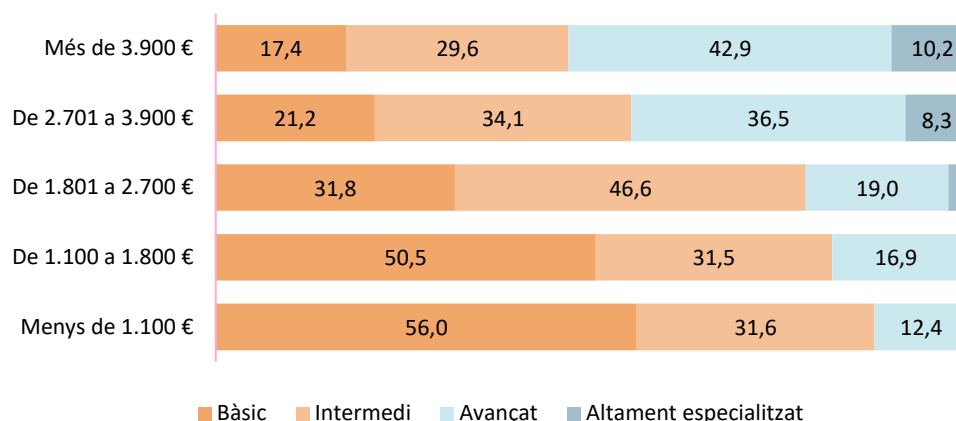
Gràfic 15. Autopercepció del nivell de competències digitals segons el nivell d'estudis, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

En aquest sentit, observem que només un 12% de les persones amb ingressos inferiors a 1.100€ mensuals s'autoperceben amb un nivell de competències avançat o altament especialitzat, davant d'un 49% de les persones amb ingressos superiors als 3.900€.

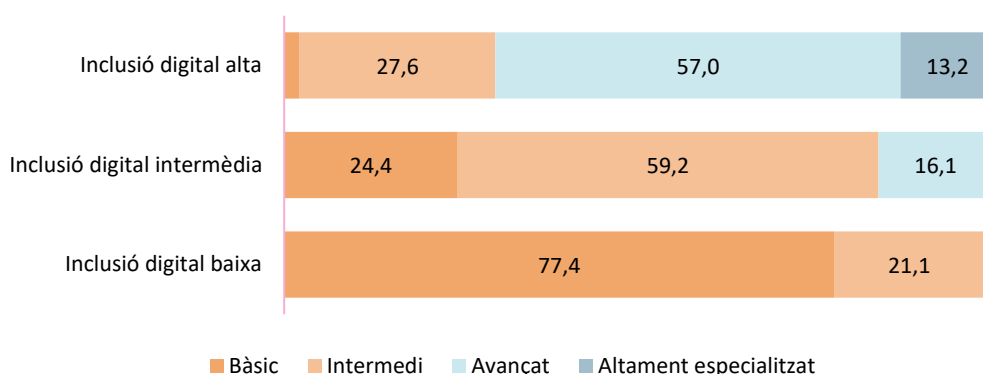
Gràfic 16. Autopercepció del nivell de competències segons nivell d'ingressos, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Finalment, si ens fixem en els perfils d'inclusió digital, podem observar que més del 75% de les persones amb un perfil d'inclusió digital baixa s'autoperceben amb un nivell de competències digitals bàsic, davant del 70,3% de les persones del perfil d'inclusió digital alta que s'autoperceben amb un nivell de competències digitals avançat o altament especialitzat.

Gràfic 17. Autopercepció del nivell de competències digitals segons el perfil d'inclusió digital, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

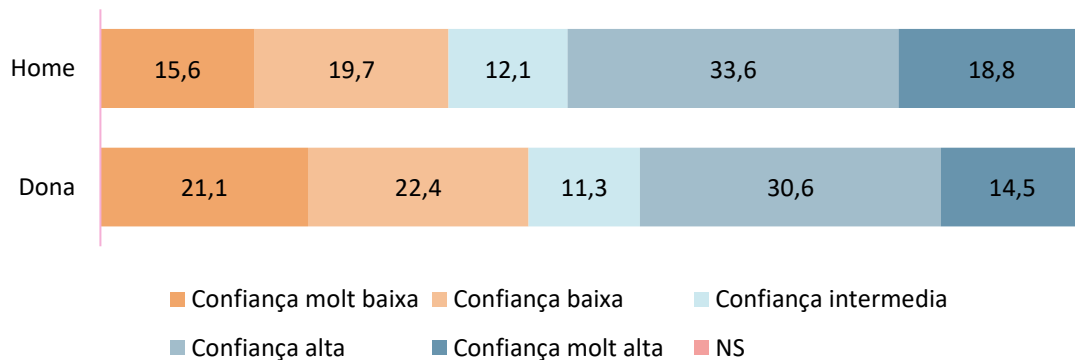
Sobre l'autoconfiança digital

Entenem per autoconfiança digital, el nivell de confiança que tenen les persones en la seva capacitat per a poder enfrontar-se als canvis tecnològics que es produeixen, és a dir, fa referència a l'autopercepció de la capacitat que tenen per a desenvolupar-se en l'entorn digital i adaptar-se a la transformació que aquest va sofrint i va provocant en el conjunt de la societat.

La població general es distribueix de manera dicotòmica entre nivells baixos i alts d'autoconfiança digital, però sí que s'observen diferències destacades en funció del gènere.

En aquest sentit, destaca el fet que prop de la meitat de les dones, un 43,5% indiquen nivells d'autoconfiança digital baixos (22,4%) o molt baixos (21,1%), davant d'un 35,3% dels homes.

Gràfic 18. Autoconfiança digital segons gènere, 2024 (%)

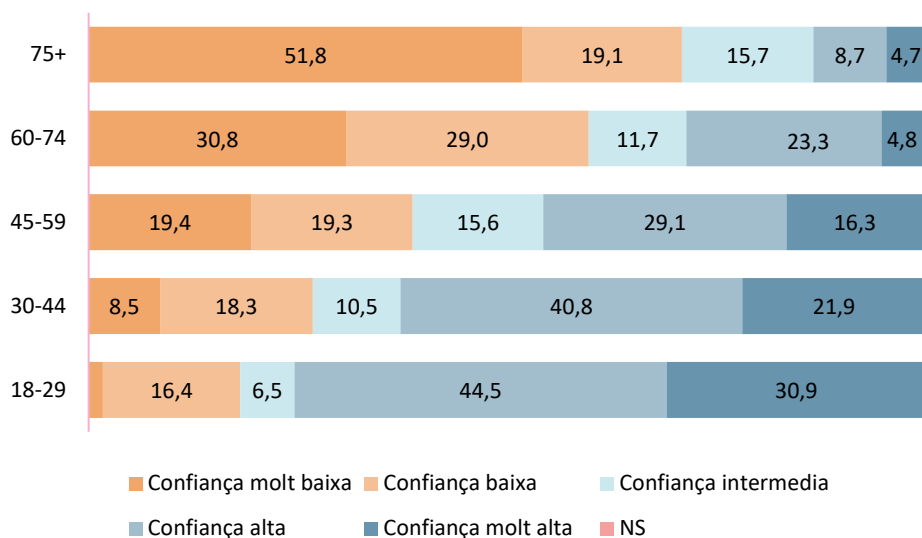
Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

El fet que les dones tendeixin a percebre's a si mateixes, majoritàriament, amb nivells baixos d'autoconfiança digital, mentre que els homes es perceben, majoritàriament, amb nivells alts, alerta d'una bretxa de gènere destacable en relació amb les actituds envers la tecnologia, que no sols afecta el desenvolupament de competències digitals sinó, també, a la forma en què entenen l'entorn digital, com es perceben respecte a aquest i que aprofitaments concrets poden extreure dels seus usos digitals. Com ja s'ha destacat anteriorment, la falta d'autoconfiança digital entre les dones contribueix a la permanència de la bretxa digital de gènere, en tant que contribueix a limitar la seva participació i aportació a l'entorn digital.

En aquest mateix sentit, i tal com succeïa també en el cas de l'autopercepció de competències digitals, l'edat, el nivell d'estudis i el nivell d'ingressos, resulten elements clau, des del punt de vista sociodemogràfic, en relació amb l'autoconfiança digital.

Així, observem que a mesura que augmenta l'edat, disminueix el nivell d'autoconfiança digital de les persones, de manera que mentre que un 30,9% de les persones joves entre 18 i 29 anys presenten nivells molt alts d'autoconfiança, aquest percentatge es redueix al 16,3% a partir dels 45 anys, i al 4,8% a partir dels 60. A més, resulta interessant apuntar que les desigualtats de gènere apuntades es mantenen en els diferents grups d'edat, encara que resulten més destacades en els grups de major edat. Així, per exemple, observem que un 23% de les dones de 18 a 29 anys manifesten nivells d'autoconfiança digital molt alta, davant d'un 32% dels homes de la mateixa edat; i que un 43,1% de les dones d'entre 60 i 75 anys manifesten nivells d'autoconfiança digital molt baixa, davant d'un 21,8% dels homes de la mateixa edat.

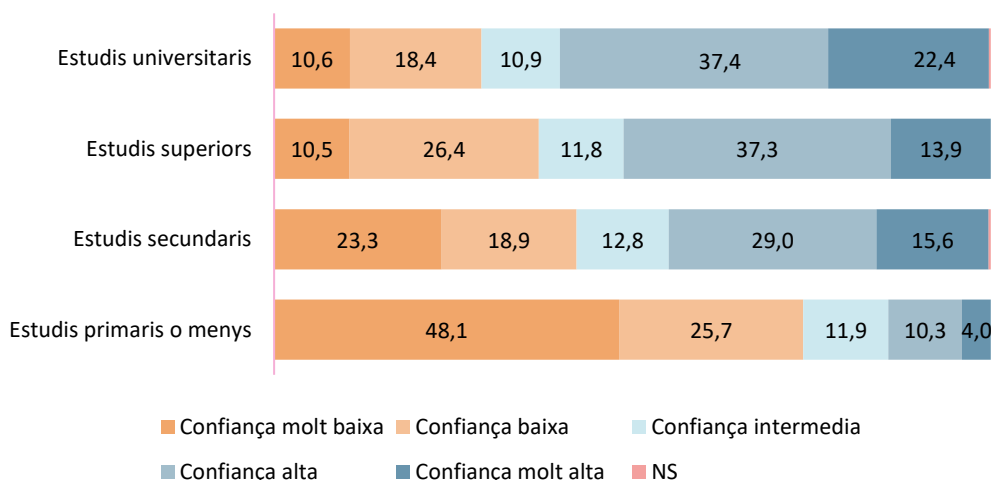
Gràfic 19. Autoconfiança digital segons edat, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Observem que a mesura que augmenta el nivell d'estudis, augmenta el nivell d'autoconfiança digital. En aquest sentit, resulta interessant apuntar que el nivell d'autoconfiança digital incrementa especialment amb el pas d'estudis primaris a estudis secundaris i superiors.

Gràfic 20. Autoconfiança digital segons nivell d'estudis, 2024 (%)

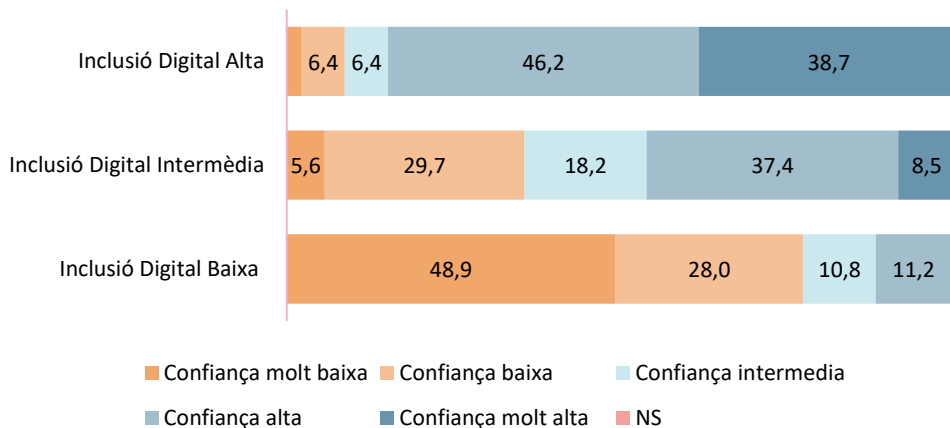
Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

De la mateixa manera, en augmentar el nivell d'ingressos ho fa també el nivell d'autoconfiança digital. Així, mentre gairebé un 37% de les persones amb ingressos inferiors als 1100 € mensuals presenten nivells d'autoconfiança molt baixa, aquest percentatge es redueix a entorn un 13% en el cas de les persones amb ingressos superiors.

Finalment, cal apuntar que aquestes desigualtats es veuen reflectides també respecte als diferents perfils d'inclusió digital. Així, observem que més de la meitat de les persones amb un

perfil d'inclusió digital baixa (48,9%) presenten un nivell d'autoconfiança digital molt baixa, mentre que el 46,2% de les persones amb un perfil d'alta inclusió digital presenten un nivell d'autoconfiança alta i un 38,7% molt alta.

Gràfic 21. Autoconfiança digital segons perfil d'inclusió digital, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Sobre els elements que influeixen en l'autopercepció de competències digitals i en l'autoconfiança digital

Com s'ha pogut observar, tant l'autopercepció de competències digitals com l'autoconfiança digital es troben influïdes per qüestions com el nivell d'estudis, l'edat, el gènere, etc., però, a més, s'ha pogut comprovar que també estan condicionades per altres variables, tal com veurem a continuació.

En primer lloc, resulta interessant apuntar que es tracta de dues actituds cap a la tecnologia que s'influeixen mútuament. És a dir, observem que els nivells baixos d'autopercepció de competències digitals es relacionen amb nivells baixos d'autoconfiança digital, i al revés.

En aquest sentit, des de la perspectiva de la bretxa digital de gènere, cal prendre en consideració que tal com hem pogut observar anteriorment, la relació entre gènere i autopercepció de competències és clarament significativa, de manera que les dones tendeixen a autopercebre's amb nivells inferiors de competències digitals respecte als homes, per la qual cosa, al seu torn, tendeixen a presentar nivells inferiors d'autoconfiança digital. A més, resulta necessari apuntar que, en **nivells iguals d'autopercepció de competències digitals, les dones presenten nivells inferiors d'autoconfiança digital.**

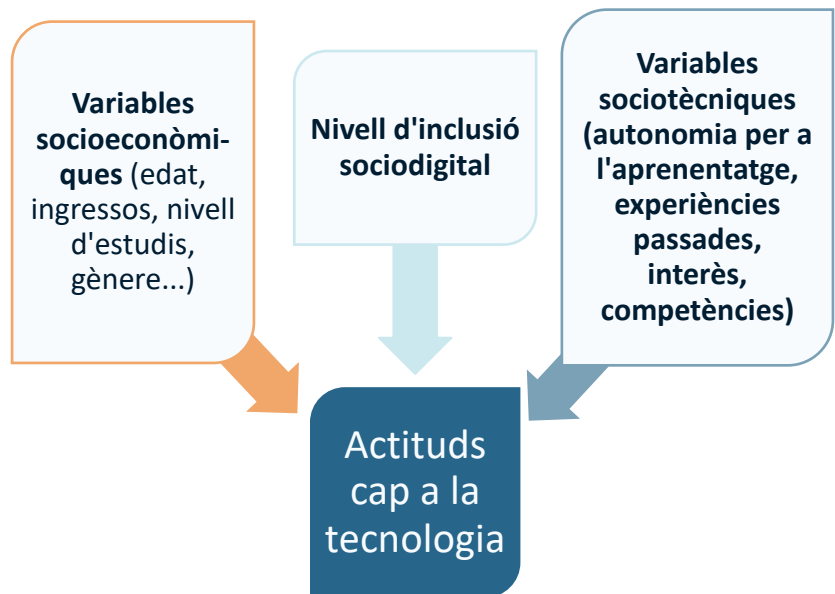
Aquesta situació és especialment acusada com més gran és el nivell d'autopercepció de competències digitals, és a dir, entre les persones que s'autoperceben amb nivells alts de competències digitals, les dones tendeixen a presentar nivells inferiors d'autoconfiança digital. Això, resulta una mostra de la rellevància de les actituds cap a la tecnologia, en tant que, en condicions iguals de competències digitals, són les percepcions, els imaginaris, les idees integrades, les que condicionen com les persones s'autoperceben en l'entorn digital, en

aquest cas en una qüestió tan rellevant com és la confiança per a adaptar-se als canvis tecnològics a futur.

Resulta necessari destacar que les actituds cap a la tecnologia, també es veuen influïdes per qüestions o elements de caràcter sociotècnic. En aquest sentit, entre els resultats de l'enquesta cal destacar el fet que aquesta ha possibilitat la identificació d'una sèrie d'elements que influeixen en les actituds cap a la tecnologia.

A més, s'ha pogut comprovar que **els mecanismes que influeixen sobre l'autopercepció del nivell de competències i sobre l'autoconfiança digital són comunes**. És a dir, a partir de l'anàlisi s'ha pogut comprovar que, efectivament, existeix una relació entre els elements que afecten l'autoconfiança i a l'autopercepció de competències, que són:

- La capacitat per aprendre a usar eines digitals de manera autònoma.
- Les experiències amb la tecnologia en el passat.
- El nivell d'interès en el tecnològic.
- Les competències digitals adquirides.

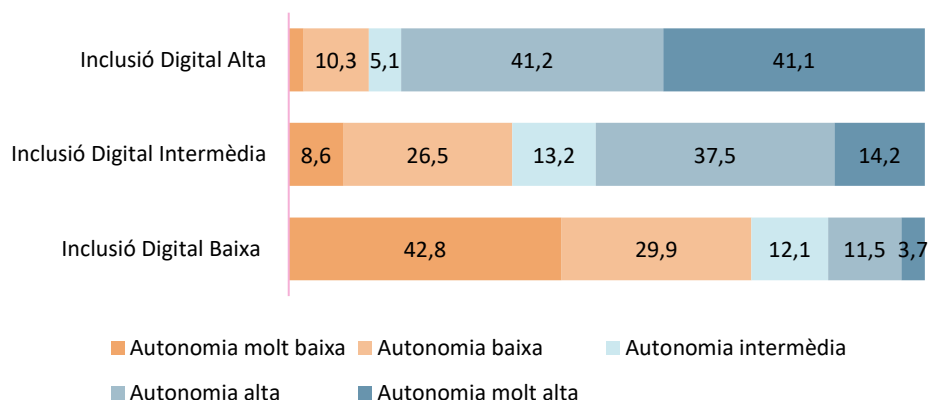
A continuació, s'analitza la forma en què aquests elements afecten o influeixen tant a l'autoconfiança digital com a l'autopercepció de competències digitals.

Autonomia per a aprendre a utilitzar eines digitals

En primer lloc, s'observa que la capacitat per a aprendre a utilitzar eines digitals de manera autònoma es mostra com un dels elements que influeixen tant sobre l'autoconfiança digital com en l'autopercepció de competències digitals.

L'autonomia per a aprendre a utilitzar eines digitals resulta un element polaritzat, en tant que al voltant un 45% de la població manifesta nivells alts o molt alts d'autonomia, i un 45% manifesta nivells baixos o molt baixos. Això es correspon amb el fet que les persones amb un perfil d'inclusió digital alta mostren en grau més alt nivells d'autonomia per a aprendre a usar eines digitals alts (82,3% indica nivells d'autonomia alta i molt alta), mentre que les persones amb un perfil d'inclusió digital baixa tendeixen a mostrar nivells d'autonomia per a l'aprenentatge baixos (72,8% indica nivells d'autonomia baixa i molt baixa).

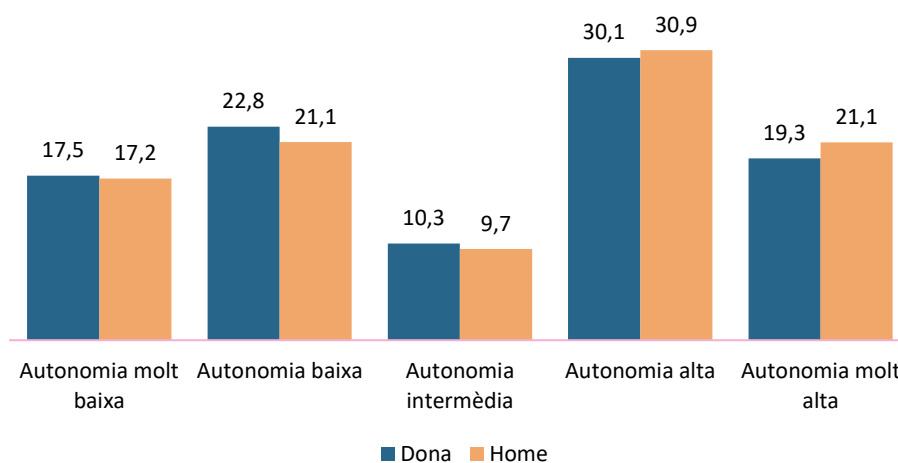
Gràfic 22. Perfil d'inclusió digital segons el nivell d'autonomia per aprendre a utilitzar eines digitals, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

En referència al gènere, veiem que hi ha una tendència a que les dones declarin tenir una autonomia més baixa que els homes, ja que el 40% de dones té una autonomia baixa o molt baixa, mentre que entre els homes és un 38%. En canvi, els nivells d'autonomia alta o molt alta són lleugerament superiors en homes (52%) que en dones (49%). En tots dos gèneres al voltant d'un 10% s'autopercep amb una autonomia intermèdia.

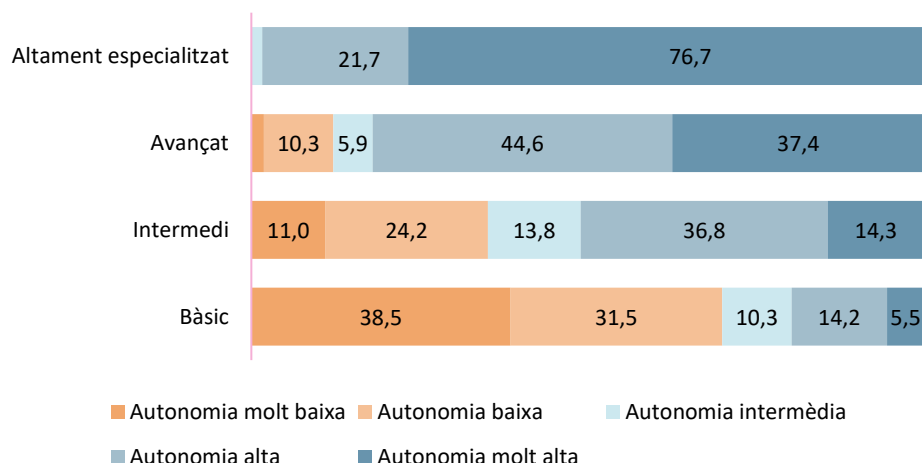
Gràfic 23. Nivell d'autonomia per aprendre a utilitzar eines digitals segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Respecte a l'autopercepció de competències es pot observar que el patró és molt semblant. Encara que, en aquest cas, entre les persones que s'autoperceben amb el nivell més avançat de competències (altament especialitzat), més del 75% declara tenir una autonomia molt alta. És a dir, les persones que s'autoperceben amb un nivell molt alt de competències digitals tendeixen a tenir una gran autonomia per a aprendre a usar eines digitals, en canvi, les que es perceben amb un nivell baix de competències tendeixen a tenir un nivell d'autonomia per a l'aprenentatge baix (31,5%) o molt baix (38,5%).

Gràfic 24. Nivell autopercebut de competències digitals segons el grau d'autonomia, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

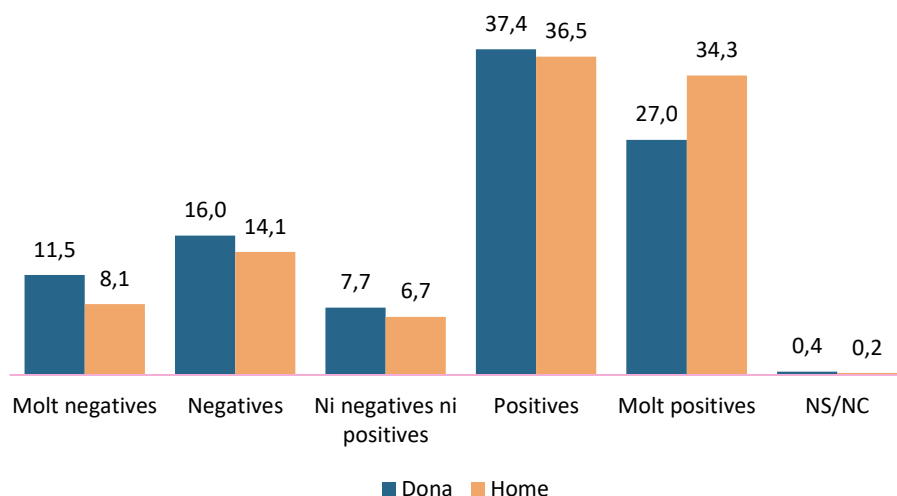
Experiències passades amb la tecnologia

En segon lloc, observem que les experiències que les persones han tingut en el passat en relació amb les tecnologies digitals també resulten un element relacionat amb les actituds cap a la tecnologia, encara que, com veurem, resulten poc explicatives d'aquestes.

En aquest sentit, és important destacar què entenem per 'experiències passades amb la tecnologia', ja que a l'enquesta es preguntava pel grau de facilitat que han tingut les persones per a incorporar els canvis tecnològics en les seves vides anteriorment. Així, es considera que les persones que han pogut incorporar aquests canvis tecnològics de manera fàcil hauran tingut experiències positives amb la tecnologia en el passat, mentre que les persones que han tingut més dificultats per a incorporar aquests canvis hauran tingut experiències negatives.

En general, les experiències positives són majoritàries entre la població, ja que prop del 68% de les persones creuen que els ha resultat fàcil incorporar els canvis tecnològics en la seva vida. Encara que en el cas de les dones aquest percentatge es redueix al 65% i en els homes puja a més del 70%. En relació amb el grup d'inclusió digital, veiem que en el grup d'alta inclusió digital més del 90% han tingut experiències positives o molt positives, mentre que en el de baixa inclusió aquests es redueixen al 34%.

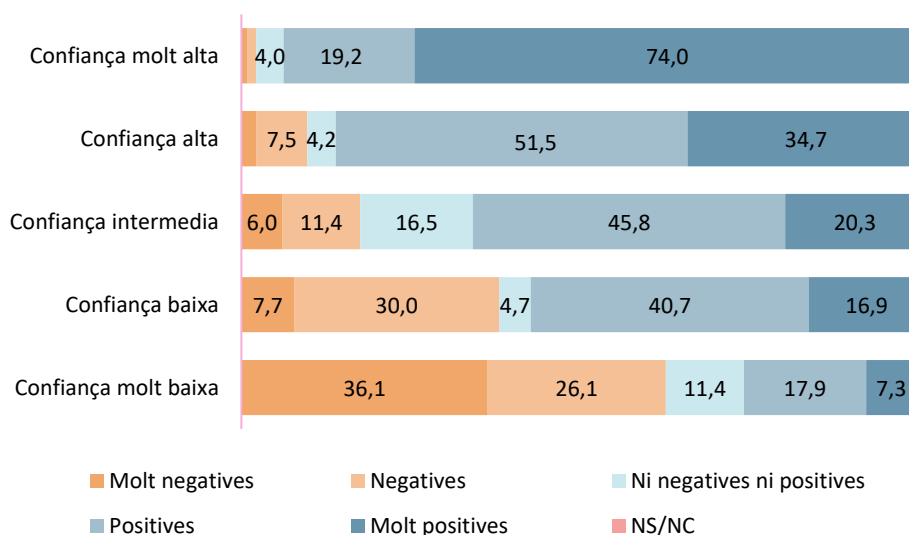
Gràfic 25. Tipus d'experiència amb la tecnologia en el passat segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

D'una banda, observem que existeix una clara relació significativa entre l'autoconfiança digital i les experiències passades amb la tecnologia. Així doncs, com més positives són les experiències en el passat amb la tecnologia, és a dir, com més fàcil ha estat en el passat incorporar els canvis tecnològics, major és el nivell d'autoconfiança digital. Per tant, les percepcions de les experiències passades amb allò tecnològic tenen una relació positiva i significativa amb l'autoconfiança digital. Així i tot, cal destacar que aquest element malgrat estar relacionat, resulta poc explicatiu de l'autoconfiança digital, ja que hi influeixen més altres variables.

Gràfic 26. Autoconfiança digital segons el tipus d'experiència amb la tecnologia en el passat, 2024 (%)

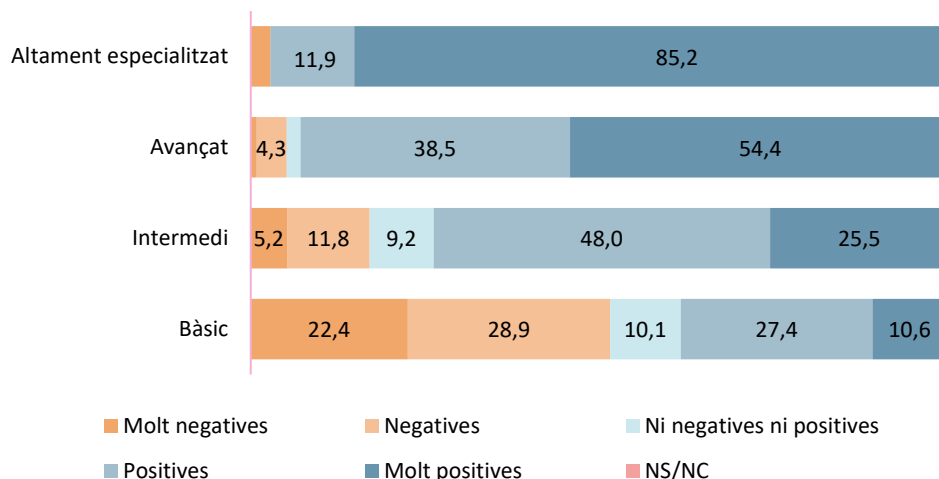

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

D'altra banda, observem que succeeix el mateix respecte a l'autopercepció de competències digitals. És a dir, el record de les experiències passades amb allò tecnològic està relacionat amb l'autopercepció de les competències. Així doncs, com més positives són les experiències en el passat amb la tecnologia, és a dir, com més fàcil ha estat en el passat incorporar els canvis tecnològics, major és el nivell d'autopercepció de competències.

No obstant això, convé destacar que les percepcions sobre les experiències en el passat amb el tecnològic resulten poc explicatives de l'autopercepció de competències digitals.

Gràfic 27. Autopercepció de competències digitals segons l'experiència amb la tecnologia en el passat, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

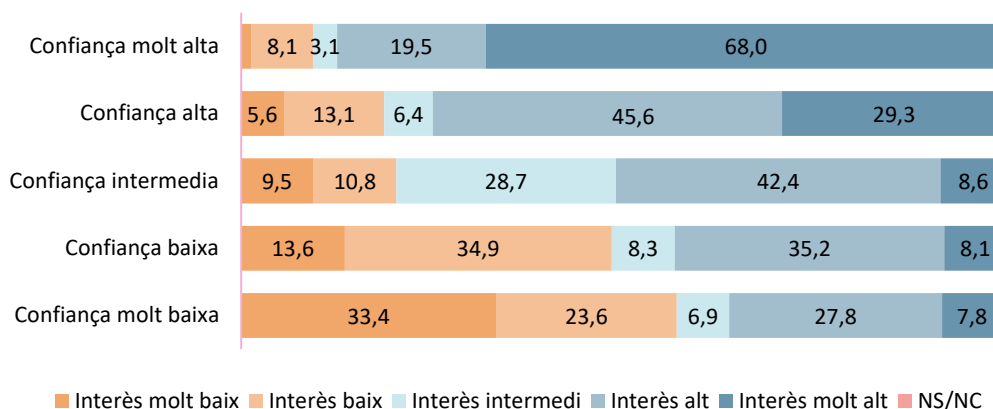
Nivell d'interès en la tecnologia

En tercer lloc, observem que existeix una relació entre l'interès en el tecnològic i les actituds envers les tecnologies, tant pel que fa a l'autoconfiança digital, com respecte a l'autopercepció de competències digitals.

Si analitzem solament l'interès per la tecnologia, veiem que un 60% mostra un interès alt o molt alt. Aquest percentatge varia en funció del gènere, ja que entre les dones descendeix al 53,1% i entre els homes augmenta a un 67,1%. És a dir, les dones mostren menys interès en la tecnologia de manera significativa. En relació amb el grup d'inclusió digital, veiem que gairebé el 90% de les persones del grup d'alta inclusió digital senten un interès alt o molt alt, mentre que entre el grup de baixa inclusió digital aquest interès alt o molt alt es redueix al 33,3%.

D'una banda, respecte a l'autoconfiança digital, observem que l'interès en la tecnologia resulta un element explicatiu de l'autoconfiança digital. Així, **com més elevat és l'interès, major és el nivell d'autoconfiança digital**. És a dir, aquelles persones que mostren major interès en la tecnologia digital són també les que més autoconfiança tenen per a enfrontar-se a nous desafiaments tecnològics, mentre que les que mostren menor interès tendeixen a tenir menor autoconfiança.

Gràfic 28. Autoconfiança digital segons el nivell d'interès en l'àmbit tecnològic, 2024 (%)

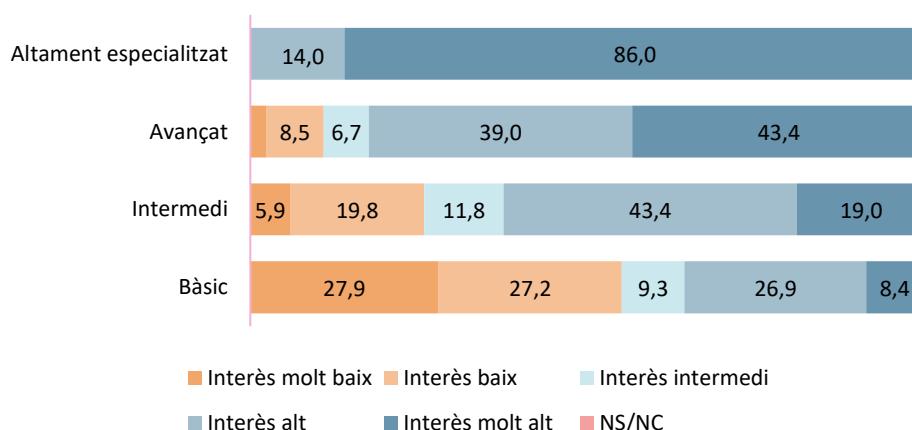

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

A més, encara que les dones mostren menor interès en la tecnologia i això afecta al seu nivell d'autoconfiança, s'ha pogut comprovar que el gènere no canvia la intensitat de la relació de l'interès per la tecnologia amb l'autoconfiança. És a dir, si bé és cert que les dones s'interessen menys per la tecnologia i això incideix sobre el seu nivell d'autoconfiança, en nivells iguals d'interès no s'observen diferències en funció del gènere en l'impacte que aquest interès té sobre l'autoconfiança digital. Per tant, la problemàtica no es trobaria en el fet que la falta d'interès per la tecnologia provoqui efectes diferents en homes i dones, sinó en el fet que les dones tendeixen a mostrar menys interès en la tecnologia.

D'altra banda, en relació amb l'autopercepció de competències, observem que el nivell d'interès en el tecnològic influeix en el nivell d'autopercepció de competències, de manera que, a major interès per la tecnologia, major és el nivell autopercebut de competències digitals i viceversa. Així, veiem que el 55% de les persones que es perceben en un nivell bàsic tenen un interès baix o molt baix per la tecnologia, en canvi, aquest percentatge es redueix a l'11% entre les del nivell avançat i és inexistent entre les altament especialitzades.

Gràfic 29. Autopercepció de competències digitals segons el nivell de interès en l'àmbit tecnològic, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

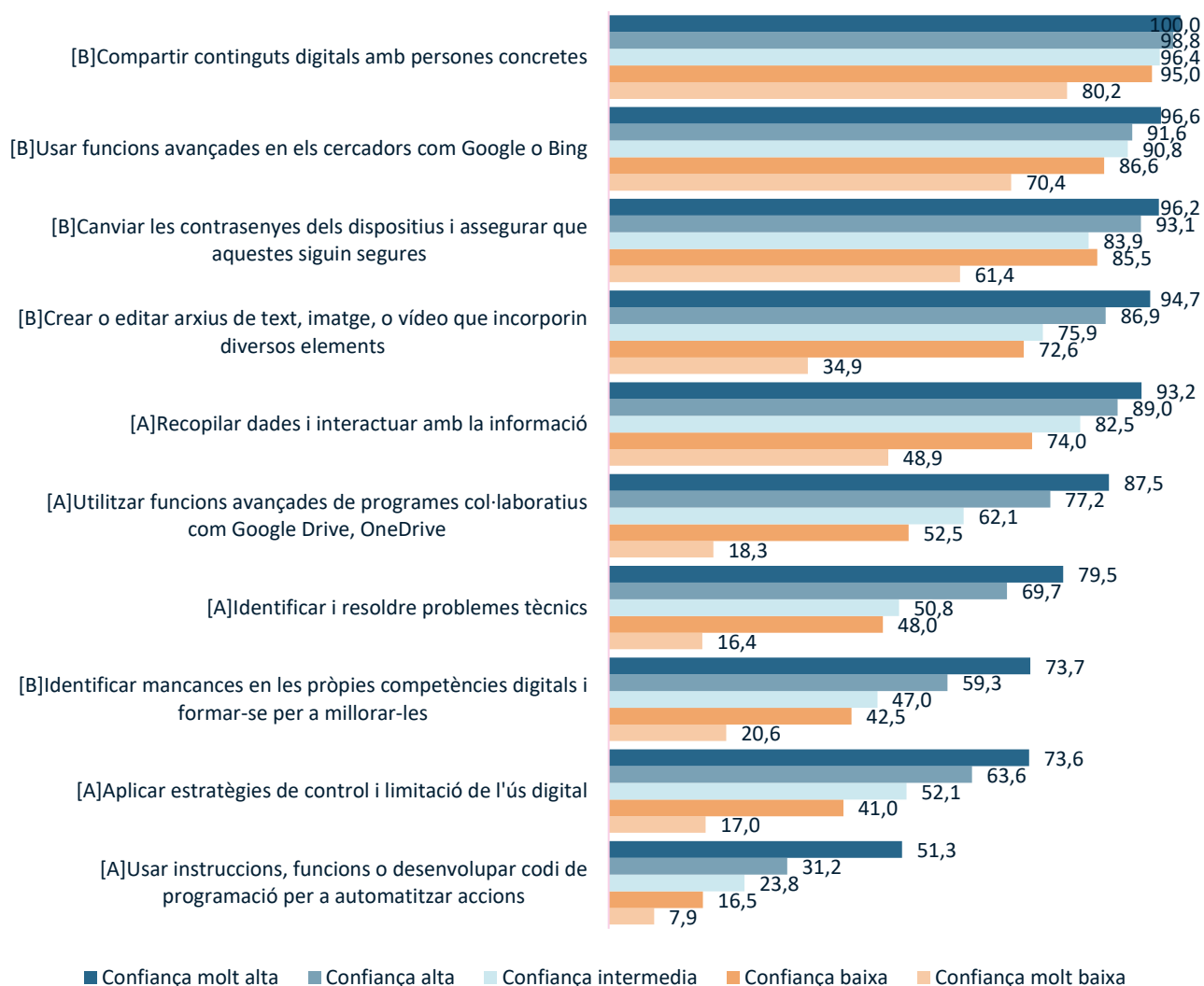
Competències digitals adquirides

Finalment, observem que el nivell de competències digitals adquirides es relaciona tant amb l'autoconfiança digital com amb l'autopercepció de competències.

D'una banda, respecte a la relació entre les competències digitals adquirides i l'autoconfiança digital, observem que com més avançades són les competències digitals (marcades amb una [A]) que s'han adquirit, més alt és el nivell d'autoconfiança digital. De la mateixa manera, s'observa que entre les persones amb nivells baixos d'autoconfiança digital la majoria de les competències adquirides són bàsiques (marcades amb una [B]).

En concret, es pot apreciar que les majors diferències en els nivells d'autoconfiança digital es donen especialment en relació amb les competències avançades. Per exemple, una de les majors diferències la trobem en la competència avançada d' "identificar i resoldre problemes tècnics", amb 63 punts percentuals de diferència entre confiança molt alta i molt baixa.

Gràfic 30. Competències digitals adquirides segons el nivell d'autoconfiança digital, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

A més, resulta necessari destacar que els resultats de l'estudi mostren que, en nivells iguals de competències digitals, les dones presenten nivells inferiors d'autoconfiança digital. Aquesta diferència és especialment destacada entre les persones que compten amb major nivell de competències, és a dir, les dones tenen un alt nivell de competències digitals tenen un nivell d'autoconfiança digital menor que els homes amb les mateixes competències digitals.

Finalment, respecte a la relació entre les competències digitals adquirides i l'autopercepció de les competències, s'observa que, evidentment, les competències digitals adquirides influeixen sobre el nivell de competències digitals que les persones perceben que tenen. No obstant això, resulta interessant apuntar que, si bé teòricament podria semblar que l'autopercepció del nivell de competències hauria d'explicar-se al 100% per les competències digitals que cada persona hagi adquirit, els resultats mostren que les competències digitals adquirides només expliquen el 60% de l'autopercepció. O, dit d'una altra manera, ens trobem davant un 40% d'elements que expliquen o condicionen aquesta actitud, l'autopercepció de les competències, que no són les pròpies competències digitals. El que resulta, en una mostra més de la rellevància de la perspectiva interseccional a l'hora d'analitzar les desigualtats sociodigitals.

Dimensió 3. Autonomia i dependència digital. Desigualtats de gènere en l'acompanyament digital.

Entre els impactes de les desigualtats sociodigitals destaca l'impacte que mostren aquestes sobre el grau d'autonomia amb el qual les persones poden desenvolupar-se en l'entorn digital o, per contra, com contribueixen a generar situacions de dependència digital.

Els resultats de les enquestes “[La Brecha digital en España](#)” de 2022 i “[Brecha digital y Administración digital](#)” de 2023, ens van permetre observar que es produïen desigualtats respecte als nivells d'autonomia i dependència en l'entorn digital. Aquestes desigualtats estaven relacionades amb el perfil d'inclusió digital i incidien, al seu torn, sobre les percepcions d'inclusió/exclusió de la població. És a dir, juntament amb les actituds envers la tecnologia que s'han analitzat anteriorment, les situacions d'autonomia i dependència digital impacten de manera directa sobre la dimensió d'aprofitament i resulta rellevant realitzar una anàlisi d'aquestes situacions des d'una perspectiva de gènere interseccional

En aquest sentit, des d'una perspectiva de gènere no sols resulta interessant analitzar les possibles diferències quant al grau d'autonomia o dependència digital en funció del gènere, sinó que, resulta necessari analitzar el mode que impacten aquestes situacions i, encara més, com s'articula l'acompanyament digital.

L'acompanyament digital s'ha revelat com un element clau que es relaciona amb les possibilitats d'impulsar la inclusió sociodigital. Es tracta d'un element clau en les diferents etapes vitals i, per això, resulta clau analitzar qui està desenvolupant aquestes estratègies d'acompanyament, de quin mode, i si en aquests processos es produeix una reproducció dels rols de gènere.

Aquestes anàlisis resulten clau si prenem en consideració que els resultats de l'enquesta “[Brecha digital y Administración digital](#)” de 2023, mostraven que, entre les estratègies de resolució de problemes quan es produïen situacions de dependència per a realitzar activitats en l'entorn digital, destacava el fet de rebre ajuda per part de persones de l'entorn pròxim. Així doncs, sent que el principal agent proveïdor d'acompanyament digital són les persones de l'entorn pròxim, convé analitzar de quin mode es produeix aquest acompanyament i la incidència de les desigualtats de gènere.

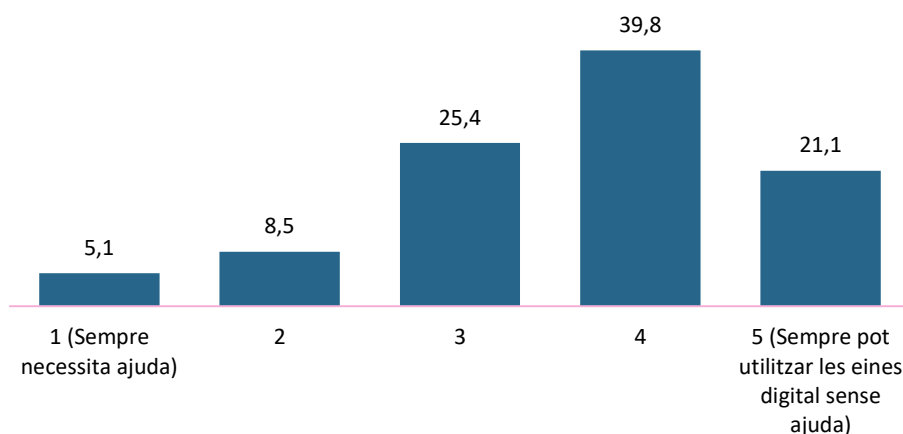
D'altra banda, a més, l'acompanyament digital ha resultat una qüestió que ha generat un cert interès en l'àmbit científic o acadèmic. Resulta interessant destacar com en la literatura s'ha incorporat el concepte de treball digital, que s'ha convertit en una expressió general per a tasques o activitats amb un component digital, depenent les implicacions específiques del terme del context teòric i empíric en el qual s'utilitza (Gandini, 2020; Gardner, 2019; Scholz, 2013). Alguns acadèmics (Jarrett, 2016; Scholz, 2013) han argumentat que el treball digital no remunerat en els àmbits de la producció i el consum és similar al treball de les dones en la família, com les tasques domèstiques i la cura dels infants, en la seva naturalesa invisible, no remunerada i infravalorada. En aquest sentit, per tant, resulta especialment pertinent analitzar les situacions d'autonomia i dependència en l'entorn digital, així com l'acompanyament digital des d'una perspectiva de gènere interseccional.

A continuació, s'analitzen les situacions d'autonomia i dependència digital, s'observen les diferències entre persones autònoms i dependents digitals, i es reflexiona sobre els elements que incideixen en l'autonomia o dependència digital.

En primer lloc, cal destacar que a nivell general ens trobem davant un 61% de la població que és autònoma digital, mentre que un 39% de la població és dependent digital. En el conjunt d'Espanya la població autònoma digital representa un 54,2% i la població dependent digital un 45,8%.

En desgranar aquestes dades, s'ha considerat que eren persones dependents digitals (d'ara endavant PDD) a aquelles persones que en una escala d'1 a 5 (on l'1 significa que sempre necessita ajuda d'altres persones per a usar eines digitals, i el 5 que pot usar les eines digitals sense ajuda) se situen entre l'1 i el 3. En aquest sentit, cal apuntar que el gruix de la població se situa en nivells d'autonomia entre moderats i alts (3 i 4 en l'escala). També resulta interessant destacar que un 5,1% de la població necessita ajuda sempre (un 9% en el conjunt d'Espanya), mentre que el 21% no necessita ajuda mai.

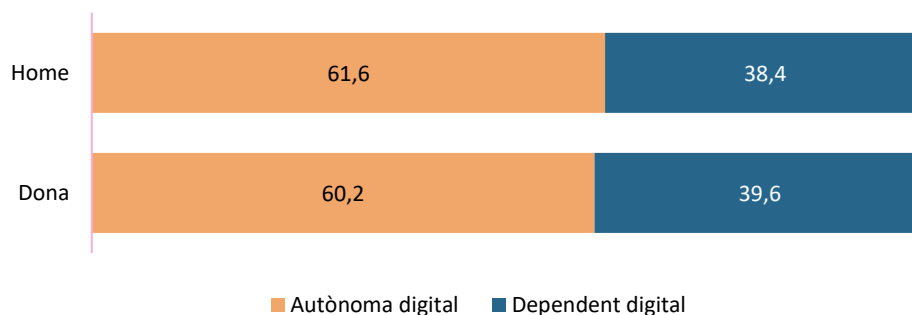
Gràfic 31. Distribució de la població en funció de la freqüència de necessitat d'ajuda per utilitzar eines digitals, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

En segon lloc, podem observar que els elements que influeixen sobre la dependència digital són múltiples. D'una banda, s'observen diferències en funció del gènere. Els homes tendeixen a considerar-se lleugerament més autònoms (61,6%) que les dones (60,2%). En el conjunt d'Espanya aquestes diferències són una mica més notables, un 61,6% dels homes es consideren autònoms, mentre que en el cas de les dones aquest percentatge es redueix al 47,3%.

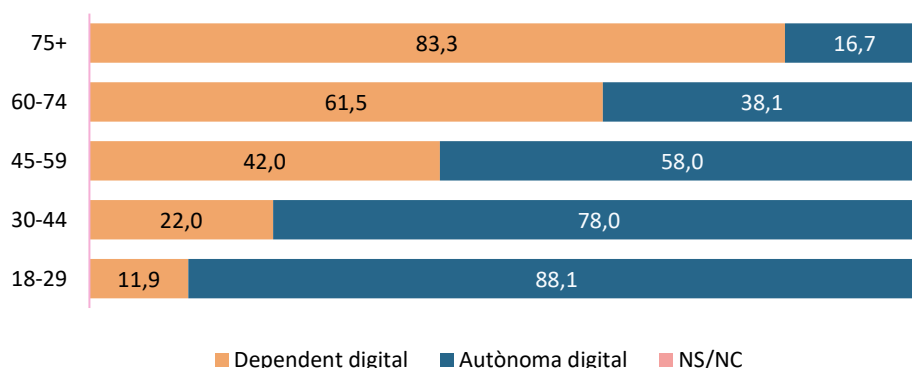
Gràfic 32. Autonomia en l'entorn digital segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Si ens fixem en l'edat, podem observar que el nivell de dependència digital augmenta a mesura que augmenta l'edat. Així, mentre els nivells d'autonomia digital superen el 88% en el cas de les persones entre 18 i 29 anys, es redueixen al 58% entre les persones de 45 a 59 anys, o al 38% entre les persones de 60 a 74 anys. Així i tot, cal apuntar que les dades també contribueixen a matisar la idea estesa en la narrativa que concep a les persones joves com a persones totalment autònomes en l'entorn digital i que mai requereixen ajuda, ja que observem que un 12% de les persones en aquestes franges d'edat també estarien situades en nivells de dependència digital.

Gràfic 33. Percepció d'autonomia en l'entorn digital segons edat, 2024 (%)

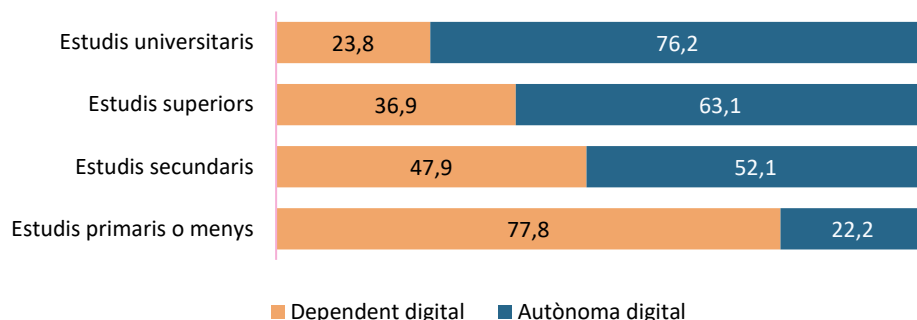
Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

A més, resulta interessant destacar que les **principals diferències en funció del gènere s'observen en els grups d'edat més majors**, és a dir, les diferències de gènere augmenten amb l'edat. Així, mentre que entre les persones de més de 60 anys existeix una diferència de 8 punts percentuals entre homes i dones que es consideren dependents a nivell digital (66% de dones de més de 60 anys que es consideren dependents digitals, i entre els homes el 58%), entre les persones de 18 a 29 anys pràcticament no s'observa cap diferència en funció del gènere en aquest sentit.

D'altra banda, observem que **tant el nivell d'ingressos com el nivell d'estudis es relacionen amb una major o menor autonomia digital**. Així, a mesura que augmenta el nivell d'ingressos,

i a mesura que augmenta el nivell d'estudis, també augmenta el nivell d'autonomia digital, sent especialment destacat l'efecte del nivell d'estudis.

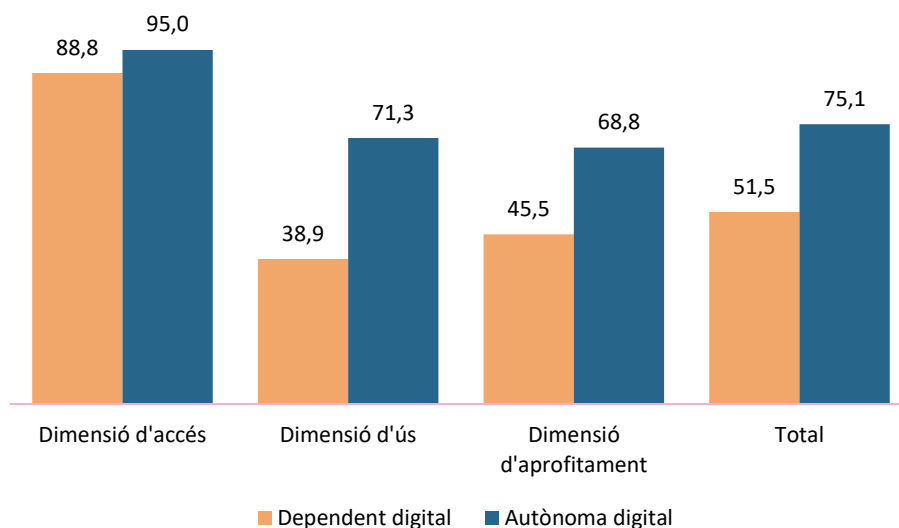
Gràfic 34. Percepció d'autonomia en l'entorn digital segons nivell d'estudis, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

L'autonomia o la dependència en l'entorn digital generen impactes significatius sobre la inclusió sociodigital de les persones. A continuació, podem observar les variacions que es produeixen en les puntuacions de l'Índex IDAUA entre les persones que són autònomes a nivell digital i aquelles que són dependents. La distància entre tots dos grups és de gairebé 24 punts en l'Índex IDAUA ja que **mentre les persones autònomes digitals aconseguixen una puntuació de 75,1 sobre 100, les persones dependents aconseguixen una puntuació de 51,5 punts**. A més, les principals diferències es troben respecte a la dimensió d'ús, per a la qual la diferència entre tots dos grups és de 32,4 punts.

Gràfic 35. Puntuacions obtingudes en l'Índex IDAUA segons la percepció d'autonomia en l'entorn digital

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Sobre la dependència digital

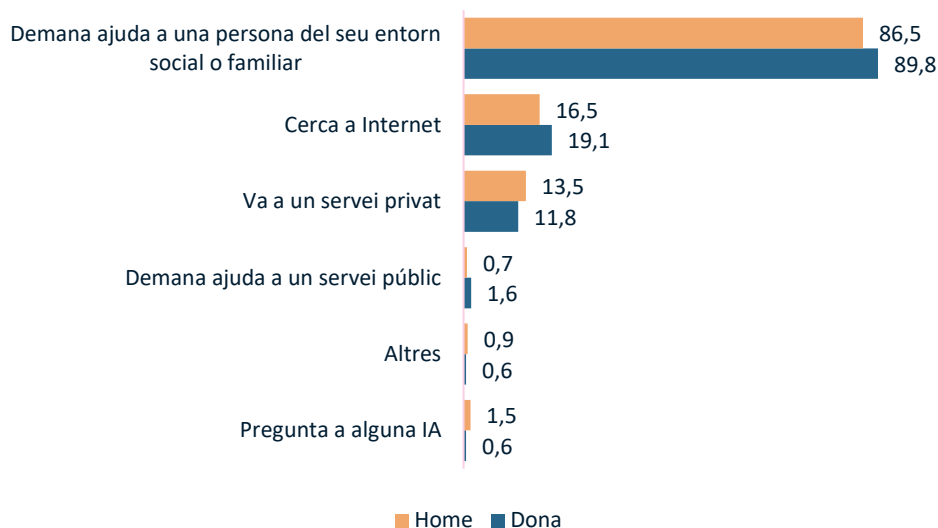
És d'especial rellevància saber a on o a qui recorren les PDD quan tenen un problema en aquest àmbit, ja que ens pot apuntar a possibles situacions de vulnerabilitat. A més, des de la

perspectiva de gènere, és interessant analitzar les diferències entre els diferents tipus de suport als quals recorren homes i dones en aquestes situacions.

En aquest sentit, veiem que **les PDD, quan es troben davant un problema en l'entorn digital, majoritàriament, demanen ajuda a una persona del seu entorn social**. Així i tot, s'observa un percentatge major de dones (89,8%) que opta per aquesta opció, comparat amb el percentatge d'homes (86,5%).

Una altra manera de buscar ajuda és en Internet, encara que en aquest cas el percentatge de PDD que usen aquest mètode és molt més baix, un 18,8%. Amb la cerca en Internet trobem que hi ha més homes dependents digitals (19,1%) que dones (16,5%) que recorren a això, igual que en el cas dels serveis privats (un 13,5% d'homes davant d'un 11,8% de dones). És a dir, podríem establir que, a l'hora de buscar ajuda per a resoldre problemes relacionats amb l'entorn digital, les dones depenen en grau més alt del seu entorn pròxim i recorren en menor mesura a altres opcions com la cerca en Internet i serveis públics o privats.

Gràfic 36. On o a qui demanen ajuda les persones dependents digitals segons el gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

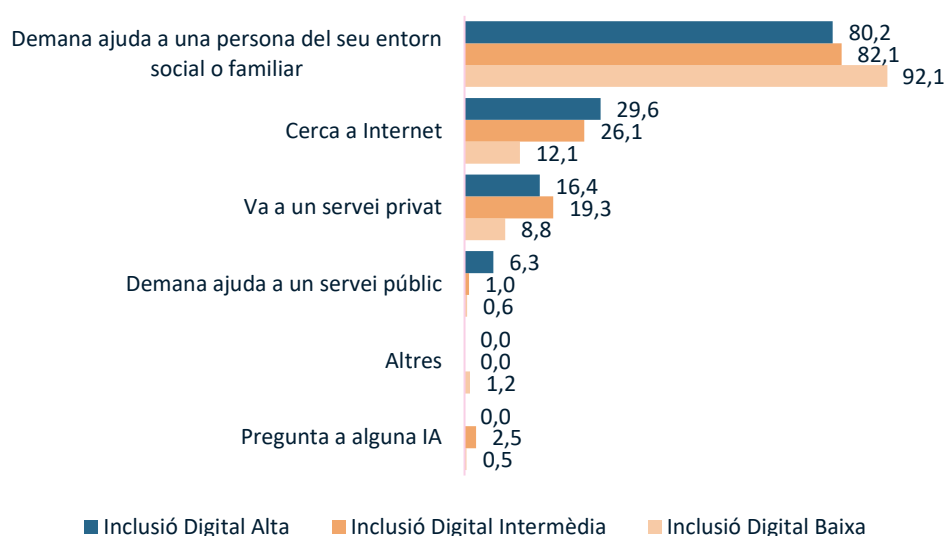
D'altra banda, si ens centrem en els grups d'inclusió digital, observem que existeix una clara diferència entre **les persones amb un perfil d'inclusió digital baixa, que recorren al seu entorn social en un 92% dels casos**, i les persones amb un perfil d'alta inclusió digital, que ho fan en un 80%.

L'autonomia per a resoldre problemes en l'entorn digital resulta clau i els nivells d'inclusió digital de les persones condicionen clarament aquesta autonomia. Així, observem una gran diferència entre les persones segons el seu nivell d'inclusió digital per a fer ús d'Internet per a resoldre problemes vinculats a l'entorn digital. Mentre que, entre les persones amb un perfil d'alta inclusió digital, un 29,6% fa ús d'Internet, entre les persones amb un perfil de baixa inclusió digital aquest percentatge es redueix fins al 12,1%. A més, s'observa que les persones

amb una alta inclusió tenen percentatges més alts en l'ús de serveis privats i públics, percentatges que en el cas de les persones amb una inclusió mitjana o baixa són ínfims.

Així doncs, les persones amb perfils d'inclusió digital baixa depenen en grau més alt del seu entorn social pròxim per a resoldre els problemes que es troben en l'entorn digital, la qual cosa implica clars riscos i potencials desigualtats, ja que les possibilitats de resoldre amb eficàcia aquests problemes en l'entorn digital dependran de les possibilitats d'acompanyament digital que trobin en el seu entorn social.

Gràfic 37. On o a qui demanen ajuda les persones dependents digitals segons el grup d'inclusió digital, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

D'altra banda, les altres opcions a les quals recórrer per a demanar ajuda a l'hora de solucionar un problema relatiu a l'entorn digital, el servei públic i la IA, obtenen percentatges molt baixos.

El cas dels serveis públics resulta especialment interessant, en tant que aquest percentatge tan baix podria estar indicant que la població en situació de dependència digital no percep aquests serveis com un espai on demanar ajuda o acompanyament digital. És a dir, **els serveis públics no es trobarien entre els espais referencials prioritaris per a les PDD a l'hora de buscar acompanyament digital.**

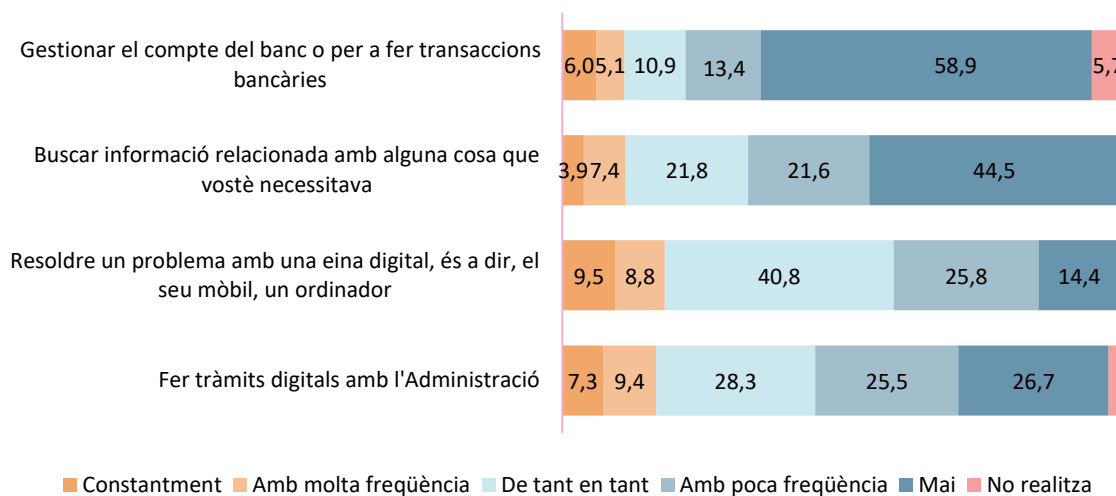
I, en el cas de la IA, el fet que sigui una eina generalment més usada per persones amb una alta inclusió digital, pot explicar que gairebé no s'usi com a ajuda entre les persones dependents digitals, ja que com succeïa amb la cerca a través d'Internet implica un grau d'autonomia digital que deixa fora a aquest grup de població.

El més revelador d'aquestes dades és que ens indiquen que **les persones dependents digitals recorren en la seva immensa majoria a les xarxes informals a l'hora de resoldre els seus**

problemes amb la tecnologia, i això comporta un clar risc d'exclusió, ja que la capacitat de resposta de l'entorn pot ser molt desigual. Una persona dependent digital sense un entorn social que la pugui ajudar té moltes més possibilitats d'estar en una situació d'exclusió digital.

D'altra banda, si ens fixem específicament en el tipus de gestió per a la qual necessiten ajuda les PDD, veiem que la més freqüent és la de resoldre un problema amb una eina digital. **Un 18,2% de les PDD necessiten ajuda amb les eines digitals molt sovint, i un 16,7% en necessiten per als tràmits amb l'Administració.** Les gestions en les quals en gran part mai necessiten ajuda són per a les apps del banc, gairebé un 60%, i per a buscar informació a Internet, un 44,5%. A més, hi ha un 5,7% de persones que declaren no gestionar el compte del banc de manera digital, i un 2,7% no realitzen tràmits digitals amb l'Administració.

Gràfic 38. Freqüència en la qual les persones dependents digitals han necessitat ajuda segons el tipus de gestió, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Sobre l'acompanyament digital

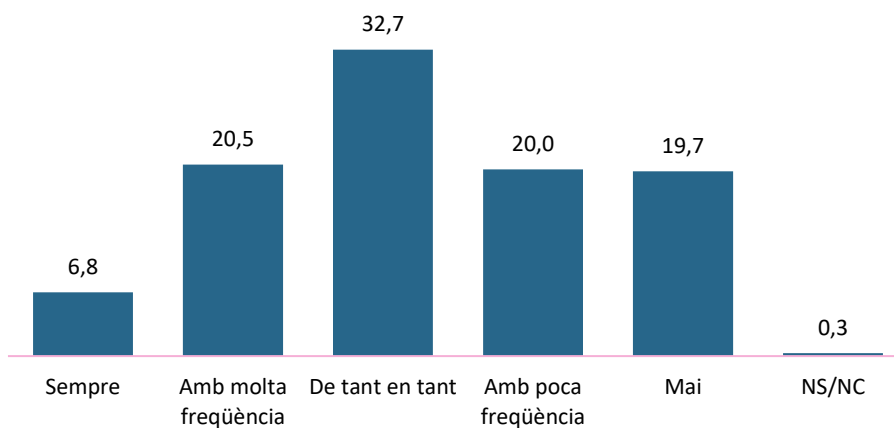
Tal com s'ha exposat anteriorment, més enllà de l'anàlisi de l'autonomia o dependència digital, resulta necessari reflexionar sobre la forma en què s'articula l'acompanyament digital des d'una perspectiva de gènere interseccional.

Prenent en consideració el fet que el gruix de persones dependents digitals recorre majoritàriament a persones del seu entorn pròxim a la recerca d'aquest acompanyament digital, resulta necessari analitzar com es produeix aquest acompanyament i quin paper estan jugant les desigualtats de gènere sobre aquest tema.

En primer lloc, és necessari apuntar que ens trobem davant un **60% de la població que podríem considerar com a acompanyants digitals**. En aquest sentit, s'ha considerat com a acompanyant digital a aquelles persones que afirmen que ajuden o acompanyen a altres

persones en la seva relació amb el digital constantment, amb molta freqüència o de tant en tant.

Gràfic 39. Freqüència d'acompanyament digital a altres persones, 2024 (%)

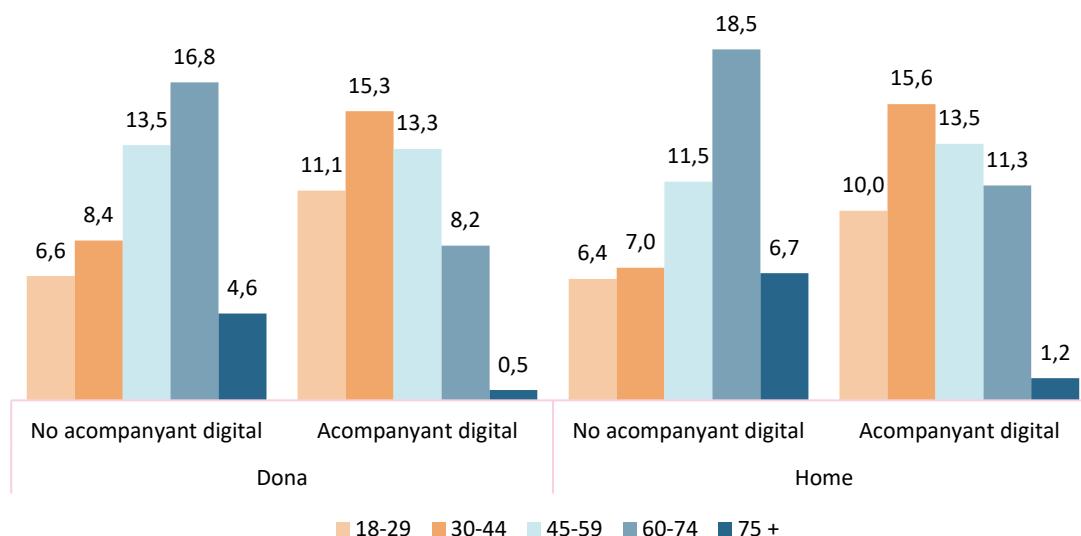
Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Si ens fixem en el perfil de les persones que acompanyen digitalment, observem, d'una banda, que **els homes declaren acompanyar més que les dones en l'entorn digital**. Un 60,7% dels homes declaren acompanyar digitalment davant d'un 59,3% de les dones.

No obstant això, si prenem en consideració l'edat juntament amb el gènere, s'observen diferències en funció dels diferents grups d'edat. D'aquesta manera, podem veure que no existeixen diferències en funció del gènere entre les persones de 30 a 44 anys, és a dir, s'observa el mateix percentatge d'homes i dones acompanyants digitals (15%) i de no acompanyants digitals (entre 7 i 8%). Mentre que, entre les franges d'edat de 18 a 29 anys, i de 60 a 74 anys, s'observen majors diferències que conclouen en un major percentatge d'homes d'aquestes edats que es declaren acompanyants digitals.

Aquests resultats ens poden conduir a diferents reflexions que, si bé no poden ser contrastades amb les dades disponibles, poden ser interessants per a obrir debats o formular noves hipòtesis. D'una banda, el fet que s'observi un major percentatge d'homes que es perceben com a acompanyants digitals entre les franges d'edat més joves i les més majors, ens pot fer reflexionar sobre el fet que ells s'autoperceben com més capaços respecte a les tecnologies digitals en aquestes franges. De fet, aquestes dades estarien relacionades també amb les dades relatives a l'autopercepció de competències digitals i a l'autoconfiança digital que s'han mostrat anteriorment. D'altra banda, el fet que els resultats resultin més igualitaris des d'una perspectiva de gènere en les cohorts intermèdies ens pot fer reflexionar sobre la influència dels efectes del que s'ha vingut a conèixer com a "generació sandvitx", és a dir aquelles persones que es responsabilitzen de l'acompanyament i cures de descendents i ascendents de manera simultània. Es tractaria d'una generació que estaria proporcionant acompanyament en l'entorn digital també a ascendents i descendents de manera simultània, per la qual cosa aquest nivell de responsabilitat podria estar contribuint a una distribució més igualitària d'aquestes tasques.

Gràfic 40. Persones acompanyants digitals segons gènere i grup d'edat, 2024 (%)

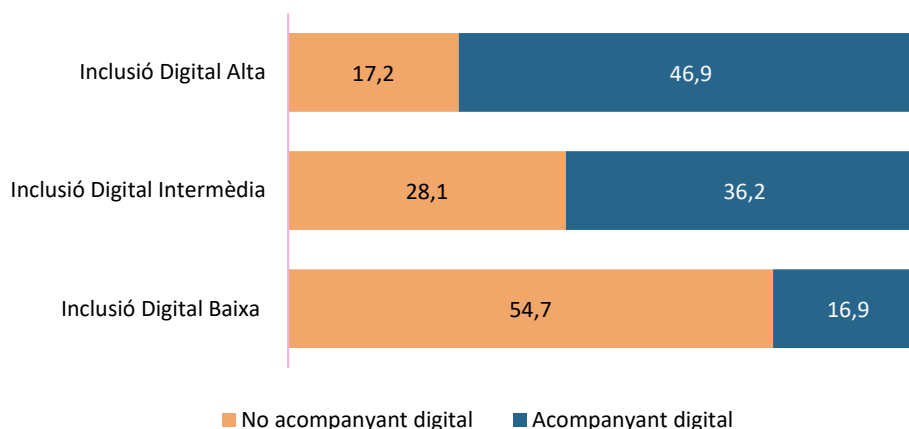

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

A més, observem que **el gruix de les persones acompanyants digitals, al voltant d'un 30%, tenen entre 30 i 44 anys**, i que més del 50% de les persones acompanyants digitals tenen estudis universitaris.

També s'observa una relació entre el nivell d'inclusió digital i l'acompanyament digital, de manera **que a mesura que augmenta el nivell d'inclusió digital augmenten també les possibilitats de realitzar acompanyament digital a altres persones**. Així, un 46,9% de les persones amb un nivell d'inclusió digital alt es declaren acompanyants digitals, davant d'un 16,9% de les persones amb un nivell d'inclusió digital baix.

Gràfic 41. Persones acompanyants digitals segons nivell d'inclusió digital, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

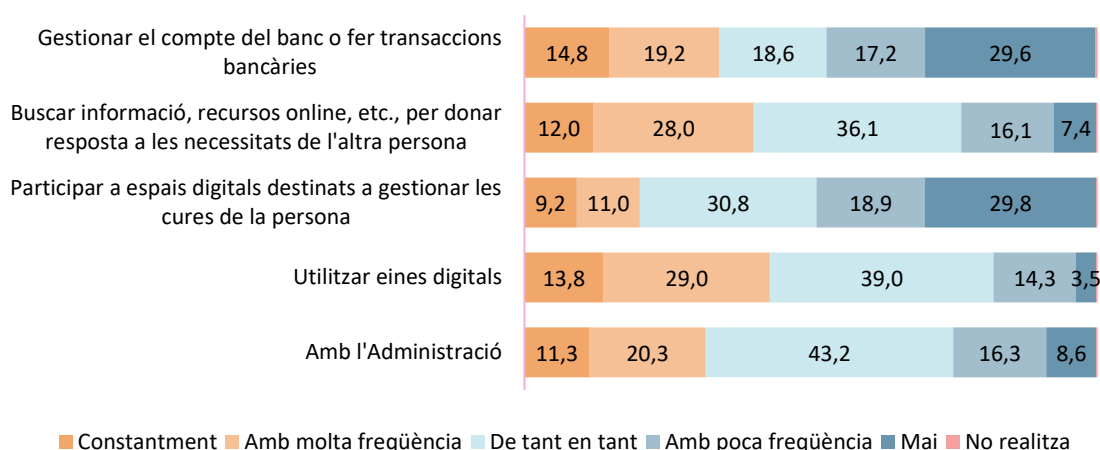
D'altra banda, també s'observa un major percentatge de persones que acompanyen en l'entorn digital entre aquelles persones que tenen persones a càrrec seu o responsabilitats de

cures habituals. Un 47,1% de les persones que tenen a altres persones a càrrec seu (ja siguin menors, adultes i persones dependents) assumeix responsabilitats d'acompanyament en l'entorn digital, davant d'un 52,9% de les persones que no tenen persones a càrrec seu.

Els resultats observats anteriorment, ens permeten reflexionar sobre el fet **que percebre que s'està acompanyant és també una qüestió actitudinal**. És a dir, percebre's a un mateix i declarar-se com a persona que acompanya a una altra en el seu desenvolupament en l'entorn digital, és també una qüestió subjectiva. En aquest sentit, no resulta sorprenent que existeixi un major percentatge d'homes que es percep a si mateix com a acompanyant digital, malgrat que sabem que en l'entorn *offline* el gruix de persones que assumeixen les tasques de cures i acompanyament són dones. Això podria estar vinculat als imaginaris entorn de què és i què no és acompanyar en l'entorn digital; l'autopercepció de competències digitals, és a dir, com de capaç es percep un individu per a acompanyar o oferir ajuda; com de rellevant és el suport què s'ofereix per a considerar-lo o no acompanyament, i un llarg etcètera de condicionants que no deixen d'estar vinculats amb imaginaris col·lectius que reproduïen rols i estereotips de gènere.

D'altra banda, resulta interessant analitzar també en quines àrees es realitzen aquests acompanyaments en l'entorn digital. En aquest sentit, observem que **les àrees en les quals es realitzen acompanyaments digitals de forma més freqüent són en l'ús d'eines digitals; en la cerca d'informació o recursos en línia destinats a cobrir les necessitats d'una altra persona, i en relació amb l'Administració digital**. Així, s'observa que entre les persones que acompanyen en l'entorn digital, un 42,8% assumeix responsabilitats d'ajuda en l'ús d'eines digitals; un 40% busca informació, recursos en línia, etc. per a donar resposta a les necessitats de l'altra persona; i un 31,6% assumeix les responsabilitats de relació amb l'Administració digital, totes elles de manera constant o amb molta freqüència.

Gràfic 42. Àrees d'acompanyament digital segons freqüència d'acompanyament, 2024 (%)

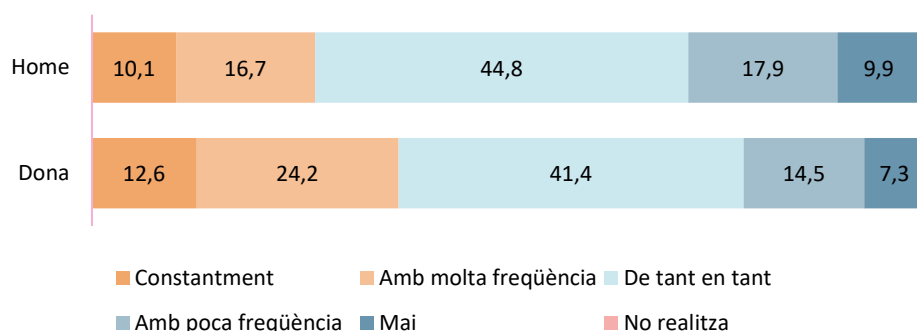

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

D'altra banda, en relació amb el gènere, malgrat que com s'ha observat anteriorment els homes declaren acompanyar més que les dones, s'observen diferències quant a les àrees sobre les quals realitzen aquests acompanyaments digitals les unes i els altres. Els resultats

mostren que **les dones assumeixen amb major freqüència les responsabilitats d'ajuda i acompanyament digital en dues àrees principalment: en la realització de tràmits amb l'Administració digital** (demanar una cita prèvia al metge, presentar l'esborrany de la renda, matrícules escolars, etc.) **i en la participació en espais digitals destinats a gestionar les cures de la persona** (com a grups de WhatsApp o correu electrònic). En aquest sentit, respecte a l'acompanyament en la realització de tràmits amb l'Administració, s'observa que un **36,8% de les dones** que acompanyen en l'entorn digital assumeixen aquest tipus de responsabilitat de manera constant o amb molta freqüència, davant d'un **26,8% dels homes** que acompanyen.

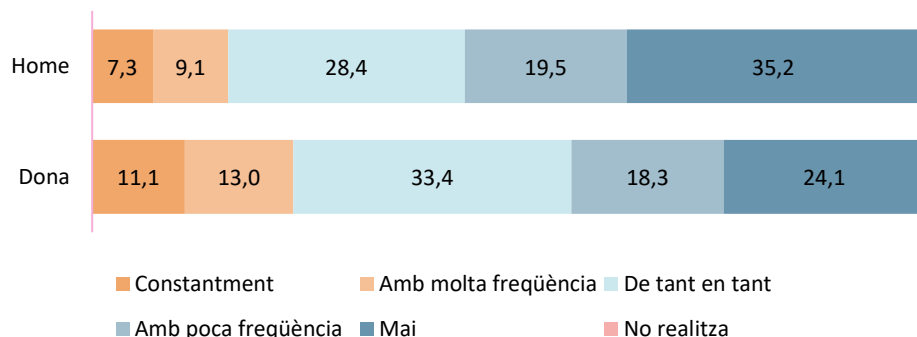
Gràfic 43. Freqüència d'acompanyament en la realització de tràmits amb l'Administració digital segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Respecte a la **participació en espais digitals destinats a gestionar les cures d'una altra persona**, s'observa que les diferències són més acusades. S'observa que entre les dones que acompanyen en l'entorn digital, un 27,3% assumeix aquesta responsabilitat de manera constant o amb molta freqüència, davant d'un 20,1% dels homes. Resulta especialment destacable, que **l'acompanyament en aquesta àrea és la que mostra una major diferència entre homes i dones quan ens centrem en les persones que assumeixen aquesta responsabilitat de manera constant**. D'aquesta manera, observem que mentre **les dones acompanyants digitals que participen en espais digitals destinats a gestionar les cures de manera constant aconseguirien un 11,6%, els homes representen un 5,9%.**

Gràfic 44. Freqüència de participació en espais digitals destinats a gestionar les cures d'una altra persona segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

D'altra banda, encara que en la resta d'àrees es podria establir que la incidència del gènere sobre l'acompanyament, i la freqüència amb la qual es realitza, no resulta tan clar, resulta interessant realitzar algunes apreciacions.

En relació amb **l'acompanyament en l'ús d'eines digitals**, des d'una perspectiva global, no s'observen diferències en funció del gènere en aquest sentit.

Pel que fa a l'acompanyament digital relacionat amb **la cerca d'informació, recursos en línia, etc. per a donar resposta a les necessitats d'una altra persona**, no s'observen diferències en funció del gènere respecte a la mitjana d'acompanyament digital en aquesta àrea, però si s'observa que són les dones les que perceben en grau més alt realitzar aquest tipus d'acompanyament de manera constant (un 42% entre les dones i un 38,2 entre els homes).

Finalment, respecte a l'acompanyament digital en relació amb la **gestió del compte del banc o la realització de transaccions bancàries** (per exemple: fer una transferència, pagar un rebut per internet, revisar l'aplicació del banc) s'observa que de mitjana serien les dones que realitzen acompanyament en l'entorn digital les que més acompanyarien en aquest sentit, encara que la distribució en funció de les freqüències resulta similar.

A partir d'aquests resultats, per tant, podem concloure que les diferències observades en funció del gènere respecte a les **responsabilitats que assumeixen les persones quan acompanyen a altres en l'entorn digital**, així com la **intensitat** amb la qual assumeixen aquestes responsabilitats, ens mostraria una **reproducció dels rols de gènere també en l'entorn digital**.

De fet, s'han pogut constatar, dues grans qüestions que resulten clau. D'una banda, es detecta que, en general, **les dones tendeixen a percebre's en menor mesura com a acompanyants digitals**. És a dir, les dones perceben en menor mesura que aquelles responsabilitats que assumeixen en l'entorn digital per a terceres persones o aquelles àrees en les quals ajuden a unes altres, són de facto formes d'acompanyament digital. I, d'altra banda, **quan sí que s'identifiquen com a acompanyants digitals, observem que assumeixen en grau més alt aquelles responsabilitats que es relacionen amb les cures**.

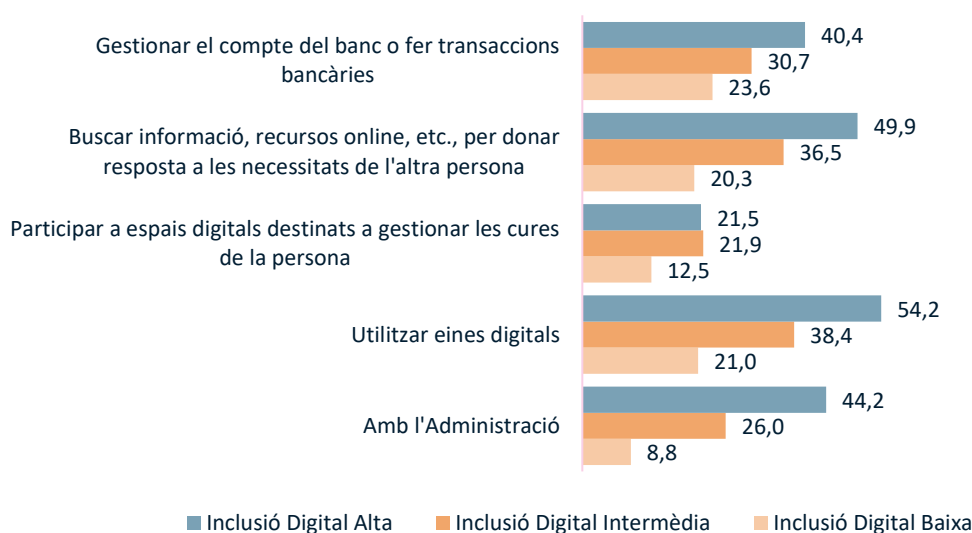
D'altra banda, a més, **s'observen diferències destacables en funció del nivell d'inclusió digital de la persona**. Així, observem que entre les persones que acompanyen digitalment i que afirmen realitzar aquests acompanyaments de manera constant o amb molta freqüència, són les persones amb un perfil d'alta inclusió digital les que assumeixen aquestes responsabilitats en grau més alt. D'aquesta manera, observem que gairebé un 65% de les persones acompanyants digitals amb un perfil d'alta inclusió digital acompanyen a altres persones en l'ús d'eines digitals de manera constant o amb molta freqüència, davant d'un 19% de les persones amb un perfil d'inclusió digital baixa.

Aquests resultats resulten especialment rellevants, en tant que sabem que **l'acompanyament digital resulta un element clau no sols per al desenvolupament de competències digitals, sinó per a possibilitar que les persones puguin desenvolupar-se en l'entorn digital, en totes les etapes de la vida**. Si, a més, prenem en consideració que gran part de les persones busquen ajuda o acompanyament en el seu entorn pròxim, les característiques d'aquest entorn social

resultessin clau. És a dir, **aquelles persones que puguin ser acompanyades en l'entorn digital per persones amb un perfil d'alta inclusió digital tindran més oportunitats de ser acompanyades i podran ser-ho en àrees més diverses**. Per exemple, podem observar que més del 50% de les persones amb un perfil d'alta inclusió digital busquen informació, recursos en línia, etc. per a donar resposta a les necessitats d'altres persones de manera constant o amb molta freqüència, davant d'un 20,3% de les persones amb un perfil de baixa inclusió digital.

No obstant això, resulta interessant apuntar també al fet que malgrat comptar amb un perfil d'inclusió digital baixa, també s'observa un gruix de persones que acompanyen en l'entorn digital de manera constant o amb molta freqüència, amb percentatges que oscil·len entre el 8,8% i el 23,6% en funció de l'àrea d'acompanyament. És a dir, **fins i tot quan les condicions d'inclusió digital són limitants, trobem un gruix de persones que continua assumint responsabilitats d'acompanyament en l'entorn digital perquè les necessitats d'acompanyament digital són transversals al conjunt de la població i, a vegades, s'assumeixen, encara que no es disposi dels millors recursos per a fer front a aquest acompanyament o realitzar-ho en les millors condicions**.

Gràfic 45. Àrees d'acompanyament digital en les que s'acompanya constantment o molt freqüentment segons perfil d'inclusió digital de les persones acompanyants, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Dimensió 4. Benestar en l'entorn digital. Desigualtats de gènere en l'autorepresentació digital i els usos problemàtics

El benestar digital és una qüestió que resulta central per a analitzar la forma en què les persones es desenvolupen en l'entorn digital i que, per tant, ha de formar part de les anàlisis entorn de les desigualtats sociodigitals. De fet, el Marc Europeu de Competències Digitals per als Ciutadans (DigComp) inclou la salut i el benestar digitals com una de les seves 21 competències bàsiques.

Des del nostre punt de vista, el benestar digital es compon d'aquelles qüestions relacionades amb la salut, des d'una perspectiva àmplia, amb la seguretat i les possibilitats de fer front a riscos i amenaces, però també de les possibilitats d'aprofitar les potencialitats de les tecnologies digitals com a motor de la inclusió social i de la millora de les condicions de vida de les persones.

En aquest sentit, convé destacar que el benestar digital constitueix una amalgama d'elements que sobrepassen l'abast d'aquesta recerca, per la qual cosa convé apuntar que en el marc de l'enquesta i de les anàlisis que es recullen a continuació, s'ha centrat la reflexió sobre el benestar en 4 elements: la rellevància d'elements clau per a l'autopercepció de benestar digital; els usos problemàtics; l'autorepresentació en l'entorn digital i les violències digitals. No obstant això, la focalització en aquestes qüestions no exclou l'existència de moltes altres qüestions que resulten interessants a l'hora d'analitzar el benestar digital.

Sobre l'autorepresentació en l'entorn digital i les violències digitals

Una aproximació interseccional a les tecnologies digitals posa de manifest els baixos discriminadors de gènere, raça i classe en la generació i utilització dels recursos digitals, trobant un dels màxims exponents en les xarxes socials (D'Ignazio, C. i Klein, L., 2020).

Com s'ha pogut comprovar anteriorment la perspectiva interseccional resulta imprescindible a l'hora d'analitzar les desigualtats sociodigitals. Amb relació al benestar digital resulta clau per a analitzar la forma en què les persones ocupen o habiten l'espai en la xarxa i s'autorepresenten en l'entorn digital, però també per a entendre la complexitat del fenomen de les violències digitals.

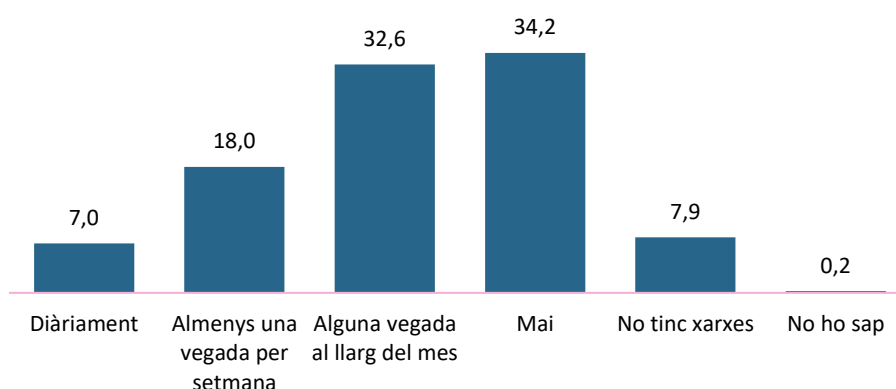
L'autorepresentació en l'entorn digital

En primer lloc, respecte a l'autorepresentació en l'entorn digital, és necessari apuntar que l'estructura de l'entorn digital condiciona la forma en què les persones ocupen aquest espai, així com la forma en què es (re)presenten en aquest entorn. Entre altres elements, l'entorn digital actual es caracteritza per l'existència de diverses xarxes i plataformes que permeten majors possibilitats d'expressió i representació.

En aquest sentit, en el marc d'aquesta recerca s'analitza l'autorepresentació en l'entorn digital a partir de dos elements clau: l'exposició en l'entorn digital i el grau de comoditat o incomoditat en la generació de contingut en espais digitals.

En primer lloc, amb relació a l'**exposició en l'entorn digital**, en general s'observa que el gruix de la població no ha publicat cap mena de contingut en xarxes socials o pàgines web en els últims 3 mesos (34,2%) o ha realitzat alguna publicació al llarg del mes (32,6%), davant d'un 7% de la població que ha publicat continguts diàriament, i un 18% que ha publicat continguts almenys una vegada per setmana. Per tant, considerant que la publicació de continguts diàriament o almenys una vegada per setmana suposa un nivell d'exposició digital alt, ens trobem davant **un 25% de la població amb un nivell d'exposició digital alt**.

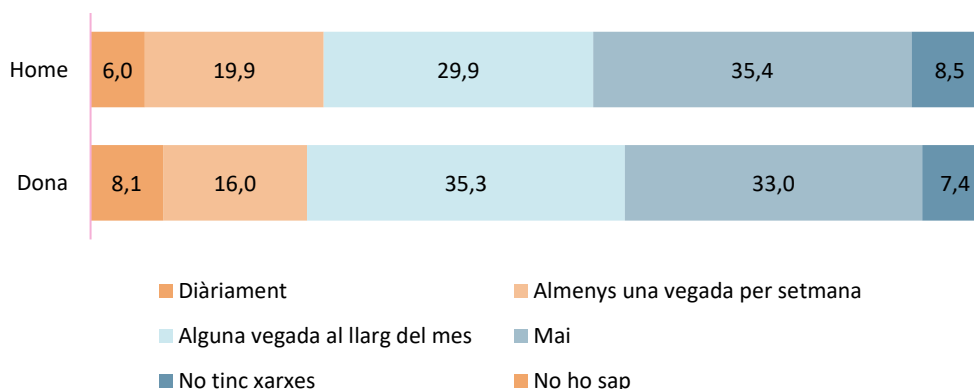
Gràfic 46. Freqüència de publicació de continguts en alguna xarxa social o pàgina web en els últims 3 mesos, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Des d'una perspectiva de gènere s'observa una **major autorepresentació per part dels homes en l'entorn digital**. Si prenem en consideració les persones que han publicat algun tipus de contingut almenys una vegada per setmana o més, podem observar que en el cas dels homes aquest percentatge representa un 25,9%, mentre que en el cas de les dones aquest percentatge representa un 24,1%. Tot i això, si ens fixem només en les persones que publiquen diàriament, veiem que hi ha una lleugera proporció major de dones (8,1%) que d'homes (6%).

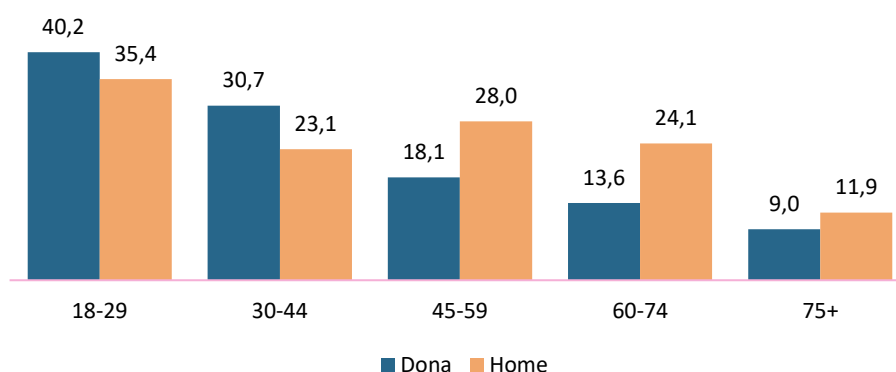
Gràfic 47. Freqüència de publicació de continguts en alguna xarxa social o pàgina web en els últims 3 mesos segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

No obstant això, si observem les diferències de gènere en les diferents cohorts és necessari destacar alguns elements. D'una banda, observem que **els homes representen un percentatge major a les cohorts a partir dels 45 anys, i les dones, en canvi, presenten percentatges d'exposició més elevats en les cohorts de 18 a 29 i de 30 a 44 anys**. El 40,2% de les dones de 18 a 29 anys mostren nivells alts d'exposició digital davant del 35,4% dels homes del mateix grup d'edat. D'altra banda, la cohort de 60 a 74 anys és la que mostra unes diferències majors en funció del gènere.

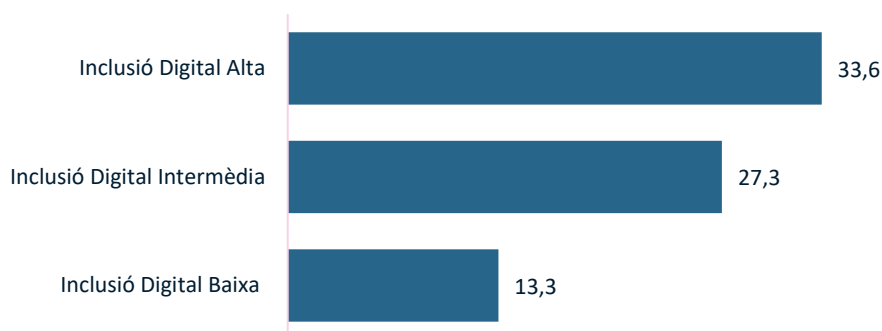
Gràfic 48. Exposició digital alta en els últims 3 mesos segons gènere i edat, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Així mateix, s'observa que **les persones amb majors nivells d'estudis** (només un 8,8% de les persones amb estudis primaris o inferiors tenen un nivell d'exposició elevat, davant d'un 29,4% de les persones amb estudis secundaris, o un 26,6% de les persones amb estudis superiors i universitaris), **i majors nivells d'inclusió digital** (només un 13,3% de les persones amb un perfil d'inclusió digital baix mostren una elevada exposició digital, davant d'un 33,6% de les persones amb un perfil d'inclusió digital alt) **mostren també un major nivell d'exposició digital**.

Gràfic 49. Exposició digital alta en els últims 3 mesos segons nivell d'inclusió digital, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

En segon lloc, en relació amb el **grau de comoditat/incomoditat en la generació de contingut en espais digitals**, s'observa que un 24,1% de les persones que han publicat algun tipus de contingut digital en els últims 3 mesos s'han sentit incòmodes a l'hora de publicar a xarxes socials en alguna ocasió. Tanmateix, la freqüència amb la qual això ha succeït tendeix a ser baixa, només un 4,2% afirma sentir-se incòmode/a sovint i un 19,9% afirma haver-se sentit incòmode/a amb poca freqüència.

No s'observen diferències en funció del gènere que resultin significatives respecte al grau de comoditat o incomoditat en l'autorepresentació digital.

S'observen unes certes diferències en funció del nivell d'inclusió digital. En aquest sentit, s'observa que, a major nivell d'inclusió digital, també augmenta la freqüència amb la qual s'ha sentit incomoditat a l'hora de realitzar una publicació en xarxes socials. No obstant això, cal prendre en consideració que aquestes diferències estarien relacionades també amb el fet que a mesura que augmenta el nivell d'inclusió digital augmenta també el nivell d'exposició digital, per tant, el que estariem observant és que a major nivell d'autorepresentació i d'exposició digital majors són les probabilitats de sentir incomoditat en alguna ocasió a l'hora de realitzar una publicació en xarxes.

En conclusió, podem establir que la importància de l'autorepresentació en l'entorn digital, radica en el fet que resulta una mostra de la forma en què les persones ocupen aquest espai, es mostren, comparteixen idees i discursos, etc. Les desigualtats observades, en aquest sentit, contribueixen a la idea que l'entorn digital resulta un espai en el qual es participa de manera desigual i, per tant, una desigual autorepresentació digital també implica que el contingut digital que es consumeix és un contingut que es genera majoritàriament des d'uns perfils concrets, no sempre tan diversos com ens podria fer pensar el relat subjacent a les xarxes socials.

Les violències digitals

En analitzar la forma en la qual les persones ocupen els espais en la xarxa i la forma en què s'autorepresenten en l'entorn digital, és necessari considerar també quines són les oportunitats i les limitacions que condicionen les possibilitats per a ocupar aquest espai. En aquest sentit, les violències digitals tenen una especial rellevància.

D'una banda, tal com exposa Marian Blanco-Ruiz “la violència simbòlica en l'entorn digital forma part d'aquesta base que sosté i perpetua totes les altres violències (actituds, gestos, patrons de comportament, creences, discriminacions, abusos...). El mite de la bellesa (Wolf, 1992), els micromasclismes (Bonino, 2016), els mites de l'amor romàntic (Bosch, Ferrer, Navarro, & Ferreiro, 2011; Blanco-Ruiz, 2020), el llenguatge sexista (Bengoechea, 2015), la cultura de la violació (Tardón, 2017), etc., són part d'aquesta base cultural i simbòlica de l'iceberg de la violència” (Blanco-Ruiz, M., 2022), per la qual cosa podem parlar de violència digital estructural.

Respecte a la violència digital estructural, cal destacar que, en el marc d'aquesta recerca s'han analitzat tres àmbits o qüestions clau en relació amb aquest fenomen. No obstant això, la

violència estructural, com a fenomen transversal, resulta molt més ampli i no s'han pogut reduir als elements que es recullen en l'enquesta, encara que constitueixen un punt de partida interessant per a aprofundir en l'anàlisi de les violències en l'entorn digital.

Així, en el marc de la present investigació entenem per violències digitals estructurals aquelles violències que es produeixen al voltant de:

- 1 La pròpia **imatge**.
- 2 L'expressió de les opinions i **posicionaments polítics**.
- 3 Les percepcions i expectatives sobre **la vida personal**.

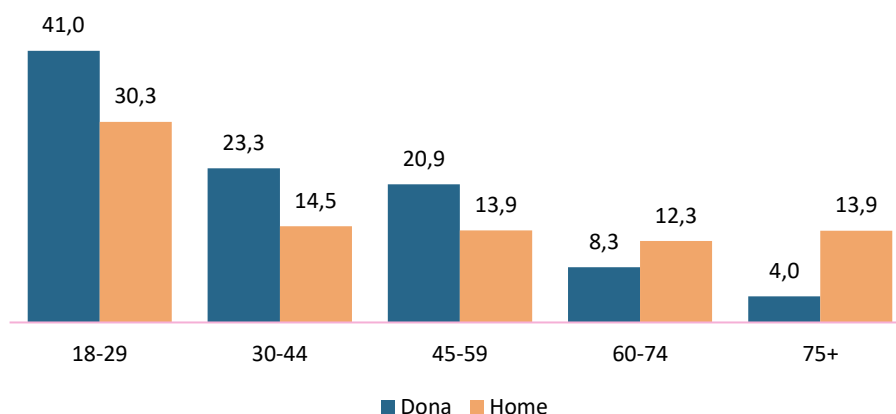
En primer lloc, pel que fa a les qüestions vinculades amb la pròpia imatge en l'entorn digital, s'ha pogut observar que un **18,9% de la població considera la seva imatge menys atractiva que la de les persones que veu en xarxes socials**.

D'una banda, s'observa que **aquest percentatge resulta major entre les dones**. Mentre el 21,6% de les dones considera que la seva imatge és menys atractiva que les de les persones que veu en xarxes socials, en el cas dels homes aquest percentatge es redueix al 16,3%.

A més, s'observa que **aquestes diferències són especialment acusades entre la població més jove**. Mentre aquesta percepció s'estén entre el 41% de les dones de 18 a 29 anys, representa un 30,3% dels homes d'aquesta mateixa franja d'edat, la qual cosa implica una diferència de 10,7 punts percentuals. En el conjunt de l'Estat aquests percentatges són inferiors, un 37,6% en el cas de les dones, i un 26,1% en els cas dels homes.

Malgrat que les diferències es van reduint, es manté una diferència de més de 7 punts percentuals en la resta de franges d'edat fins als 60 anys.

Gràfic 50. Població que considera la seva imatge menys atractiva que la de les persones que veu en xarxes socials segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

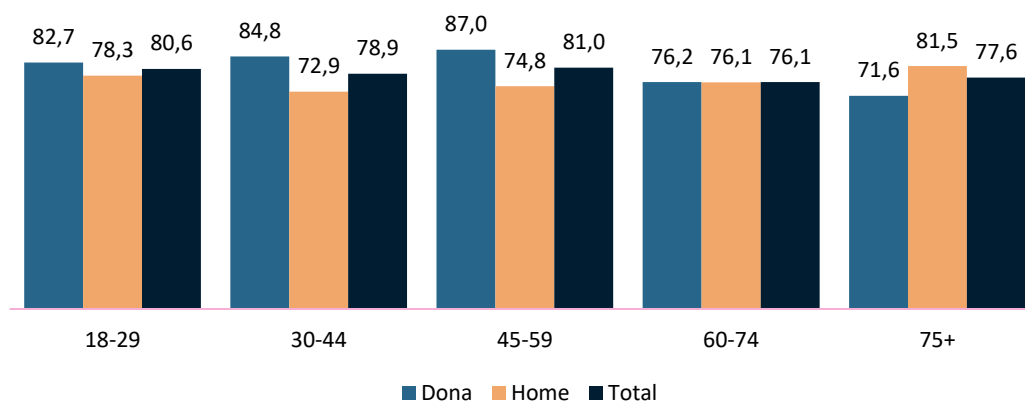
També cal apuntar que aquestes percepcions sobre la pròpia imatge es donen en grau més alt entre les persones que fan un ús més intensiu de xarxes socials i que, per tant, estan més

exposades. Així i tot, resulta interessant destacar el fet que **el percentatge de persones que perceben la seva imatge menys atractiva que la de les persones que veu en xarxes socials s'incrementa notablement entre aquelles persones que presenten un UPI, representant un 33% d'aquestes, davant del 16% de les persones que no presenten un UPI.**

En segon lloc, respecte a les qüestions vinculades amb l'expressió de les opinions i posicionaments polítics, s'observa que **un 79% de la població considera que l'entorn digital no és un espai segur per a expressar les seves opinions polítiques** (un 76,4% en el cas del conjunt d'Espanya).

En aquest sentit, a més, s'observa que la percepció d'inseguretat és major entre les dones (82,4%) que entre els homes (75,7%), és a dir, **els homes se senten més segurs de manera significativa expressant les seves opinions polítiques en entorns digitals**. Aquesta diferència és especialment destacada entre les cohorts de 30 a 44 anys i de 45 a 59 anys, on hi trobem 12 punts percentuals de diferència entre homes i dones.

Gràfic 51. Població que considera que l'entorn digital no és un espai segur per expressar les seves opinions polítiques segons gènere, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

D'altra banda, també s'ha pogut observar que **la seguretat per a expressar les opinions polítiques online és major entre les persones amb un perfil d'inclusió digital alta (18,4%)**. A més, cal apuntar que, entre les persones amb un perfil d'inclusió digital baixa, hi ha un major percentatge de persones per a les quals aquesta qüestió no aplica (un 8%), en tant que no fan ús de xarxes socials.

Així doncs, no sols la població amb un nivell de baixa inclusió digital fa menys ús de les xarxes socials, sinó que, a més, perceben en grau més alt que són un espai insegur per a expressar les seves opinions polítiques.

En tercer lloc, respecte a les qüestions relacionades amb les percepcions i expectatives sobre la vida personal, s'ha pogut observar que **1 de cada 10 persones considera que la seva vida personal és menys interessant que la de les persones que veu en xarxes socials**.

Malgrat que, a nivell general no s'observen diferències destacables en funció del gènere, cal apuntar el fet que les dones presenten percentatges lleugerament superiors respecte a la percepció que la seva vida personal és menys interessant que la de les persones que veuen a xarxes socials.

D'altra banda, respecte a les **violències explícites en l'àmbit digital**, es refereixen a una varietat d'agressions que ocorren a través de tecnologies digitals i plataformes en línia, afectant la seguretat, la privacitat, i el benestar de les persones en entorns digitals. Aquestes agressions inclouen el ciberassetjament, el doxing (publicació d'informació personal sense consentiment), l'assetjament en xarxes socials, la sextorsió, i el monitoratge no consentit, entre altres. La violència digital impacta de manera desproporcionada a dones, nenes i col·lectius vulnerabilitzats, exposant-les a amenaces i control, i afectant la seva participació en espais digitals (ONU Dones, 2020). Aquestes violències no sols violen drets individuals, sinó que també representen un repte significatiu en termes de polítiques de protecció i regulació digital, ja que les plataformes tecnològiques encara manquen de mecanismes efectius per a prevenir i sancionar aquestes conductes (Lewis, R., Rowe, M., Wiper, C., 2017).

En aquest sentit, previ a l'anàlisi d'alguns dels resultats, convé destacar que si bé la bateria de preguntes incloses en l'enquesta en relació amb la violència digital explícita ha estat extensa, no ha estat possible analitzar en profunditat el conjunt dels resultats obtinguts. A nivell metodològic han estat diverses les barreres i limitacions que s'han enfrontat i que han provocat que els resultats obtinguts no s'ajustin als criteris que considerem necessaris per a l'anàlisi. Això, d'una banda, resulta una evidència de les dificultats subjacents per a la recopilació de dades sobre violències digitals explícites a través d'una eina com és, en aquest cas, l'enquesta telefònica. D'altra banda, resulta una alerta sobre la necessitat de disposar de dades en aquest sentit per al conjunt de la població i de replantejar metodològicament les formes en què podem aproximar-nos a aquesta realitat i contribuir a la generació d'aquestes dades.

En general, les dades ens mostren que al voltant d'un 20% de la població ha sofert violència digital explícita en l'últim any. Entre aquestes violències destaquen principalment els insults i les amenaces, a més de l'assetjament rebut per mitjans digitals. També s'ha pogut comprovar que aquesta violència ocorre amb més freqüència entre les persones joves, i va disminuint a mesura que augmenta l'edat, a més que les persones que més s'exposen en internet són també les que reben més violències explícites.

Sobre el benestar digital i els usos problemàtics

Encara que el benestar digital i els usos problemàtics són dos conceptes que habitualment han estat analitzats de manera conjunta, és necessari apuntar que no poden ser reduïts a sinònims o a diferents cares d'una mateixa moneda.

En relació amb els usos problemàtics de les tecnologies digitals, cal destacar que en la literatura es fa referència a diferents conceptes en funció del grau d'interferència o impacte de l'ús digital sobre la persona (Ortuño-Sierra, J. et al., 2024) i que van des d'addicció a

Internet, ús patològic d'Internet, dependència d'Internet, ús compulsiu d'Internet o Ús Problemàtic d'Internet (Fonseca-Pedrero, E. et al., 2021; Rial et al., 2015). En aquesta recerca de Fonseca-Pedrero et al., es fa referència a l'Ús Problemàtic d'Internet (UPI) com una variable que es pot mesurar a través de l'Escala d'Ús Compulsiu d'Internet (CIUS per les seves sigles en anglès). Hi ha diverses versions d'aquesta escala CIUS, però la que s'ha aplicat en l'enquesta ha estat la CIUS5, que és una versió reduïda a cinc preguntes amb la qual es pot mesurar l'UPI (Besser, B. et al., 2017).

Diferents estudis mostren relacions entre les dificultats conductuals, emocionals, socials, etc. amb l'UPI. Tal com exposen diversos autors, l'UPI implica comportaments de risc, però també s'associa a diferents afectacions a la salut, a la influència negativa en l'autoeficàcia acadèmica (Reed i Reay, 2015; Rial et al., 2015; Vicențiu i Țepordei, 2019); a la depressió, baixa autoestima i problemes de fluïdesa verbal (Nie, Zhang i Liu, 2017), etc.

En canvi, en fer referència al benestar digital, cal entendre que parlem d'una conceptualització que encara es troba en construcció. No obstant això, la idea de benestar digital no es podria reduir a l'absència d'usos problemàtics, sinó que entre les persones investigadores i en la literatura es coincideix en la necessitat d'entendre el benestar digital com un concepte ampli que abasta diversos aspectes.

Alguns d'aquests aspectes es relacionen amb les desigualtats sociodigitals i l'impacte d'aquestes sobre la inclusió/exclusió; altres aspectes es relacionen amb la salut des d'una perspectiva àmplia, tant física com mental, emocional, etc.; altres aspectes es vinculen als impactes d'alguns usos com, per exemple, la desinformació, el ciberassetjament, la por de perdre's alguna cosa, però també les oportunitats i la forma en què aquests usos suposen un apoderament de les persones.

A més, també es podrien incloure aspectes vinculats al disseny de les tecnologies digitals i la seva relació amb la resta d'aspectes, entre altres. Per tant, els usos problemàtics formarien part d'alguns dels aspectes que es relacionen amb el benestar digital, encara que aquest concepte resulta molt més ampli.

Benestar digital i gènere

Com que el benestar digital resulta un concepte ampli que abasta aspectes diversos, resulta interessant observar quines són les percepcions de la població entorn d'aquesta conceptualització. En aquest sentit, en el marc de l'enquesta es proposen diferents elements o mecanismes que es considera que poden condicionar el benestar en l'entorn digital. Entre aquests elements, es troben elements de caràcter tècnic-competencial vinculats a l'accés als recursos tecnològics i a les competències digitals; elements de caràcter comportamental vinculats a la higiene digital i a les estratègies de prevenció dels usos problemàtics; i elements de caràcter contextual vinculats a l'absència de violències en l'entorn digital.

En primer lloc, respecte a les percepcions entorn de la importància dels elements descrits sobre el benestar digital de les persones, es pot afirmar que tots els elements, tant els tècnic-competencials com els comportamentals, han estat considerats com a rellevants, ja que de

mitjana un 82% de les persones considera que aquests elements són importants o molt importants.

En aquest sentit, els elements que es consideren més importants per al benestar digital són “tenir els coneixements o habilitats per a poder usar eines digitals” (88,9%) i “tenir les eines per a evitar les amenaces i violències en internet” (85%), és a dir, **es considera que els elements més rellevants per al benestar digital són aquells vinculats a les competències digitals i a la higiene digital**. En canvi, l'accés a internet i als dispositius és l'element que menys rellevant es considera comparat amb la resta, així i tot, un 80,6% ho considera important o molt important.

En segon lloc, observem que la percepció de benestar que aporten les tecnologies digitals varia en funció del gènere. És a dir, s'observen diferències significatives quant al gènere en relació amb la percepció d'importància dels elements condicionants del benestar digital.

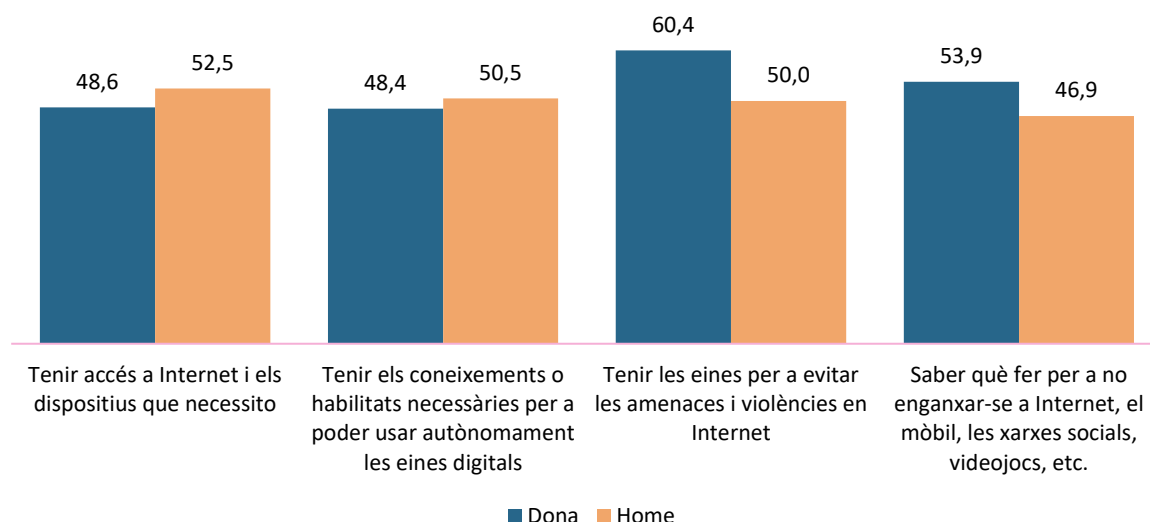
D'una banda, s'observa que **els homes tendeixen a relacionar el benestar digital amb elements de caràcter tècnic i competencial**.

En aquest sentit, s'observa que **els homes valoren més que les dones els elements competencials**, és a dir, valoren en grau més alt, el fet de tenir els coneixements necessaris per a poder usar les eines digitals. A més, també s'observa **que entre els homes també es valora més tenir accés a internet i als dispositius**. Gairebé un 52,5% dels homes considera l'accés als recursos tecnològics com un element molt important per al benestar digital, davant d'un 48,6% de les dones.

D'altra banda, s'observa **que les dones tendeixen a relacionar el benestar digital en grau més alt amb els elements contextuais d'absència de violències digitals i d'higiene digital**.

En aquest sentit, s'observa que per a les dones té més rellevància tenir les eines per a evitar amenaces en internet. Un 60,4% de dones considera que és molt important mentre que entre els homes el percentatge es redueix a un 50%. Finalment, en relació amb els elements comportamentals vinculats a la higiene digital i les estratègies de prevenció dels usos problemàtics, també podem veure que són més rellevants per les dones (54%) que pels homes (47%).

Gràfic 52. Percepció d'importància molt alta de diferents elements per al benestar digital segons gènere, 2024 (%)

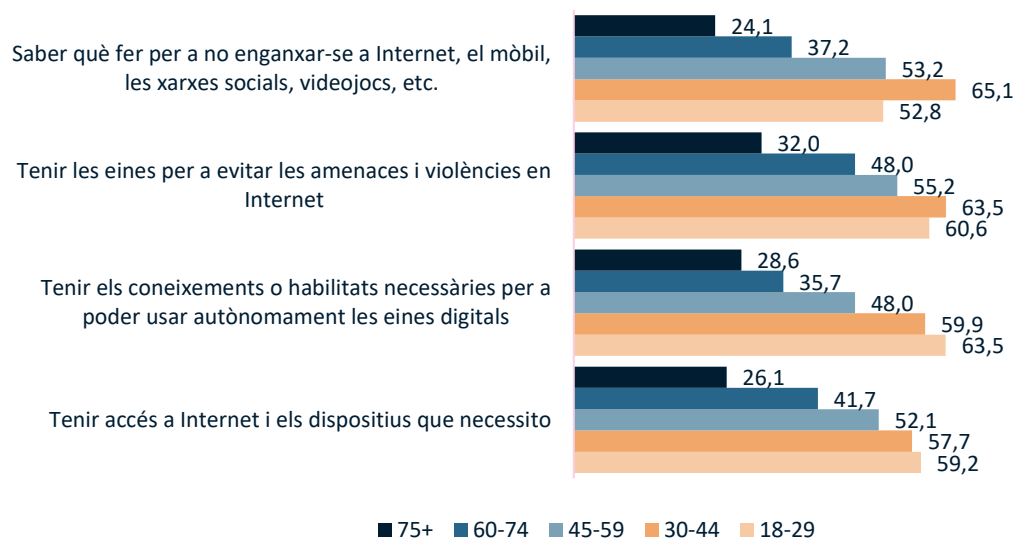

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

D'altra banda, si ens fixem en la relació entre els elements que són considerats importants per al benestar i l'edat, observem que existeix una correlació molt clara: a més edat menys importància se'ls atorga als elements de benestar digital. En el Gràfic 51 podem veure com hi ha de mitjana un 59% de la cohort de 18 a 29 anys que creu que els diferents elements presentats són molt importants per al seu benestar digital.

A més, resulta interessant apuntar que **entre les persones de 30 a 44 anys els elements que es consideren més importants per al benestar digital són els comportamentals, és a dir, disposar dels coneixements per a no enganxar-se a internet (65,1%) i els contextuais, és a dir, disposar de les eines per a evitar les amenaces i violències en Internet (63,5%).** Entre la població de més de 75 anys es valora també tenir les eines per evitar amenaces (32%) i poder utilitzar les eines autònomament (28,6%).

Gràfic 53. Percepció d'importància molt alta dels elements condicionants del benestar digital segons grups d'edat, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

Ús Problemàtic d'Internet

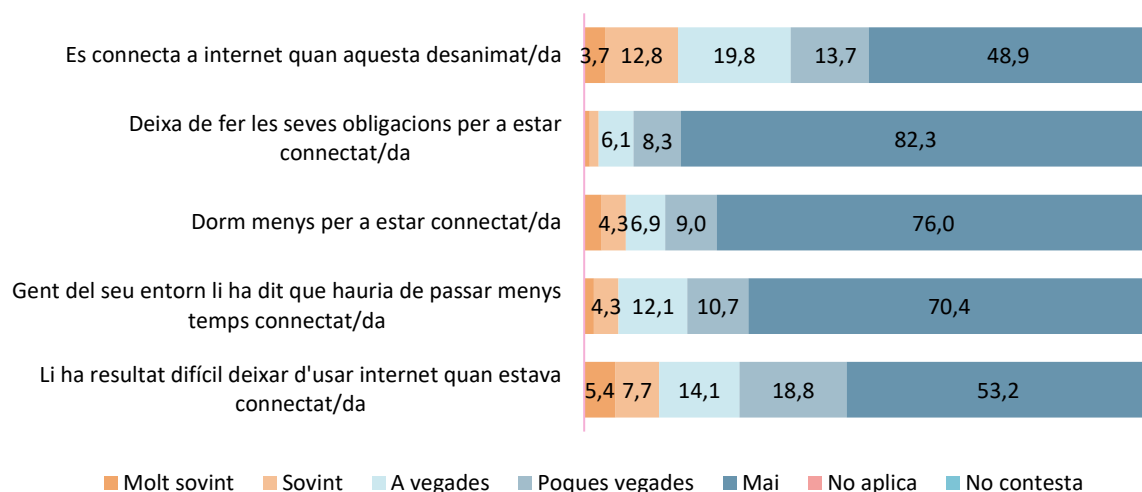
L'Escala d'Ús Compulsiu d'Internet (Compulsive Internet Use Scale, CIUS) és un dels instruments més emprats a nivell internacional per a avaluar l'Ús Problemàtic d'Internet (UPI). En el present estudi s'ha usat la versió reduïda de l'escala que es conforma de 5 ítems i les opcions de resposta dels quals són una escala Likert de cinc punts.

L'escala CIUS-5 mesura la freqüència en les quals es produeixen les següents situacions:

1. Dificultat per a deixar d'usar internet quan estava connectat/a.
2. Gent del seu entorn li ha dit que hauria de passar menys temps connectat a internet.
3. Dormir menys per a estar connectat a internet.
4. Deixar de fer les seves obligacions (deures, estar amb la família, etc.) per a estar connectat a internet.
5. Connectar-se a internet quan s'està desanimat/a.

Si analitzem breument els resultats de cadascun dels ítems que conformen el CIUS-5, observem que les situacions que es donen amb major freqüència són, d'una banda, connectar-se a internet quan s'està desanimat/a (per a un 16,4% de la població aquesta situació es dona sovint o molt sovint, i per a un 19,8% a vegades) i, d'altra banda, la dificultat de deixar d'usar internet una vegada connectat/a (per a un 13,1% aquesta situació es produeix sovint o molt sovint i per a un 14,1% a vegades).

Gràfic 54. Escala d'ús Compulsiu d'Internet (CIUS-5), 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

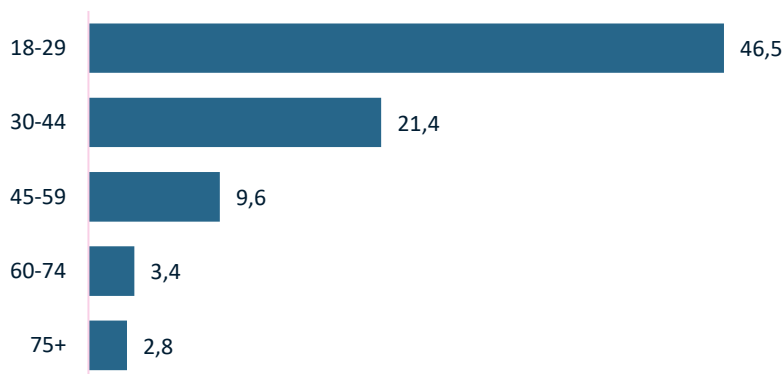
Més enllà d'observar les freqüències amb les quals es produeix cadascuna de les situacions, resulta interessant analitzar, a partir de l'escala CIUS-5, l'Ús Problemàtic d'Internet (UPI).

D'una banda, s'observa que un **17,1% de la població mostra un Ús Problemàtic d'Internet**. En comparació amb les dades d'Espanya, veiem que hi ha una diferència de més de 5 punts percentuals, ja que en el cas de l'estat espanyol el percentatge baixa al 12,6%.

A més, és necessari apuntar que es detecta una relació significativa entre l'UPI i el grup d'edat, ja que **a menor edat, major és la prevalença de l'UPI**.

Entre la població de 18 a 29 anys, gairebé la meitat de les persones presenta un ús problemàtic d'internet, tot i que en el cas d'Espanya es redueix a 1 de cada 3 persones. En el següent grup d'edat, les persones d'entre 30 i 44 anys, el percentatge es redueix a menys de la meitat, un 21,4%, i entre les de 45 a 59 anys torna a reduir-se a menys de la meitat, un 9,6%. El percentatge d'UPI entre les persones de més de 60 anys és residual.

Gràfic 55. Ús Problemàtic d'Internet segons grup d'edat, 2024 (%)

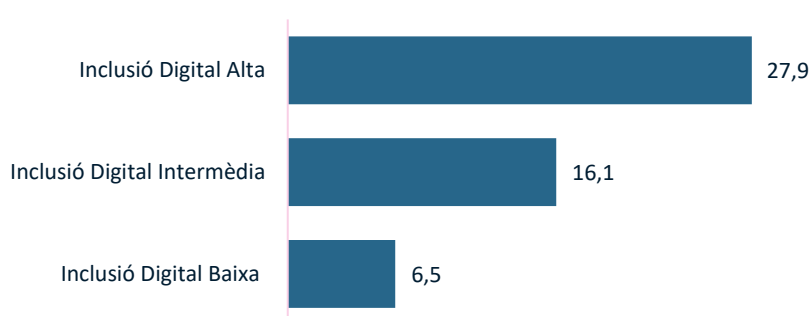

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

D'altra banda, també es detecta una relació entre l'UPI i el grup d'inclusió digital segons l'Índex IDAUA. **El grup amb una inclusió digital més alta presenta els nivells més alts d'UPI, un 27,9%, i a mesura que baixa la inclusió, es redueix també l'ús problemàtic.** Així, entre el grup d'inclusió mitjana hi ha un 16,1% d'UPI, i entre les persones amb baixa inclusió es redueix a la meitat, un 6,5%.

En aquest mateix sentit, s'observa una major incidència de l'UPI com més gran és el nivell de competències digitals, com més gran és l'autoconfiança digital o entre les persones amb major autonomia per a desenvolupar-se en l'entorn digital.

Gràfic 56. Ús Problemàtic d'Internet segons grup d'inclusió digital, 2024 (%)

Font: Enquesta de Bretxa Digital de Gènere

També s'ha comprovat la importància del gènere en l'ús problemàtic d'internet, però, encara que el percentatge d'UPI en homes és lleugerament superior que en dones, no és una diferència estadísticament significativa.

Així doncs, **l'edat i el nivell d'inclusió digital destaquen com les variables clau en analitzar l'UPI**, per la qual cosa podem establir que l'UPI es relaciona amb unes **possibilitats d'ús més intensiu i d'exposició digital més elevada**.

La destacada prevalença de l'UPI entre les cohorts més joves, així com el fet que existeixi una major incidència en les persones amb un major nivell d'inclusió digital, i el fet que no s'observi una relació entre l'UPI i aquelles variables que es relacionen amb les desigualtats estructurals (nivell d'estudis, nivell d'ingressos, etc.), contribuiria a indicar que, almenys en una part, **les bases de l'UPI es trobarien en l'estructura i dinàmiques que promou el mateix entorn digital**. Per tant, si bé el desenvolupament d'estratègies d'higiene digital resultaria crucial per al benestar digital, també resulta necessari prendre en consideració les dinàmiques estructurals pròpies de la xarxa.

CONCLUSIONS

L'Enquesta sobre la Bretxa digital de gènere ha permès analitzar en profunditat les formes en les quals **les desigualtats sociodigitals es reproduïxen i se sustenten sobre la base de desigualtats estructurals, entre elles, les desigualtats de gènere.**

Els resultats han permès analitzar la bretxa digital de gènere transcendent les anàlisis centrades únicament en qüestions com l'accés o les competències digitals. És a dir, ha estat possible analitzar la bretxa digital de gènere de forma molt més profunda, a través de la construcció d'indicadors que permeten mesurar els nivells d'inclusió sociodigital de la població des d'una perspectiva de gènere, però també aprofundir en qüestions clau que permeten contrastar com es reproduïxen les desigualtats de gènere en l'entorn digital des d'una perspectiva interseccional.

D'una banda, ha estat possible **consolidar una proposta d'anàlisi de les desigualtats sociodigitals a partir de l'anàlisi dels perfils d'inclusió digital.** Tant el disseny com els resultats de l'Enquesta, ens han permès consolidar aquesta proposta a través de la construcció de l'**Índex IDAUA**, un índex d'inclusió digital que integra les dimensions de l'accés, l'ús i l'aprofitament.

Els resultats de l'Índex IDAUA, permeten contrastar el fet que **el perfil d'inclusió digital de les persones s'erigeix en un factor clau per a la predicció de les situacions d'exclusió i per a la comprensió de la complexitat de les desigualtats sociodigitals,** especialment des d'una perspectiva interseccional.

S'ha pogut observar la **permanència d'una bretxa digital d'accés que es manté en el temps:**

- un 4% de la població no disposa de connexió a internet en el seu habitatge;
- un 6,4% no disposa d'internet al seu mòbil;
- un 7% no té un telèfon mòbil intel·ligent;
- un 18% no té accés a un ordinador.

No podem parlar d'una bretxa digital d'accés superada, sinó més aviat de la persistència de situacions d'exclusió digital de base. En interpretar les bretxes digitals com la distància entre les puntuacions obtingudes en l'Índex IDAUA i la puntuació màxima d'aquest, ens trobem davant **una bretxa digital d'accés del 7,4%, arribant al 12,2% en el cas del perfil d'inclusió digital baixa.**

Respecte a la **bretxa digital d'ús**, aquesta se situaria **en termes generals en un 41,3%, arribant al 72,4% en el cas del perfil d'inclusió digital baixa.** El nivell de competències digitals resulta clau en aquest sentit i, al seu torn, en relació amb les **competències digitals** s'observa que el nivell d'estudis constitueix un clar element condicionant del nivell de capacitació digital. Aquest permet observar, no sols limitacions en l'accés al desenvolupament de competències digitals avançades, sinó també **desigualtats en el desenvolupament de competències digitals**

més bàsiques que resulten fonamentals com a elements de protecció per a l'exclusió sociodigital.

A més, ens trobem davant una **bretxa d'aprofitament** que se situa en un **40,3% per al conjunt de la població**, encara que arriba al **64,6%** en el cas del perfil d'inclusió digital baixa. En aquest sentit, els resultats no sols han permès constatar la rellevància de les actituds cap a la tecnologia, sinó també observar les percepcions de la població respecte al profit que es realitza de la tecnologia digital en diferents àrees de la vida quotidiana. El que ha permès observar que **més de la meitat de la població considera que les tecnologies digitals són bastant o molt importants per al desenvolupament de diferents accions en la seva quotidianitat.**

Així doncs, la construcció de l'Índex IDAUA i la creació dels perfils d'inclusió digital ha permès aconseguir diferents conclusions:

- Les **principals bretxes digitals** per al conjunt de la població es troben en les dimensions **d'ús i aprofitament**.
- Encara que el perfil d'inclusió digital baixa és el que presenta unes bretxes de major magnitud en relació amb totes les dimensions, **tots els perfils mostren algun tipus de bretxa**, sobretot pel que fa a la tercera dimensió, **l'aprofitament**, una cosa especialment perceptible en el cas del perfil d'alta inclusió digital.
- El nivell d'inclusió digital de les persones no depèn únicament dels elements tecnològics, sinó que està influït per les variables sociodemogràfiques i, per tant, per la intersecció de les desigualtats estructurals.
- La incidència de la variable **gènere** sobre l'Índex IDAUA **és major com menor és el nivell d'estudis**. Per tant, les mesures orientades a la millora de la inclusió sociodigital des d'una perspectiva de gènere han d'orientar-se de forma destacada a la millora dels nivells d'estudis i la capacitació digital.
- Resulta necessari **afinar la sensibilitat** de les eines de mesura especialment per a la dimensió d'accés. En aquest sentit, destacaria la necessitat de generar més i millors dades respecte a **l'autonomia** en l'accés als recursos digitals.
- Els resultats indiquen la **possibilitat del càlcul de l'Índex IDAUA** i la seva bondat, suposant un **avanç en les oportunitats d'anàlisi**, sobretot en relació amb algorismes no supervisats, a l'hora de generar classificacions segons perfils d'inclusió digital.

D'altra banda, la recerca ha fet **possible aprofundir en les anàlisis entorn de la bretxa d'aprofitament des d'una perspectiva de gènere interseccional**, de manera que la bretxa digital de gènere és analitzada en relació amb els perfils d'inclusió digital, però també es defineixen àmbits d'anàlisi concretes en el marc de la tercera dimensió de la bretxa digital, la bretxa d'aprofitament.

En aquest sentit, els resultats, han permès aprofundir en les anàlisis de tres dimensions clau de la bretxa digital de gènere més enllà dels perfils d'inclusió digital:

- Desigualtats en **l'esfera actitudinal** a través de l'anàlisi de l'autopercepció de competències i l'autoconfiança digital.

- Desigualtats en l'**autonomia i dependència** digital i respecte a l'acompanyament digital.
- Desigualtats en el **benestar en l'entorn digital** a través de l'anàlisi de l'autorepresentació digital, els condicionants al benestar, els usos problemàtics i les violències digitals.

En primer lloc, els resultats permeten concloure que **la bretxa digital de gènere és també una bretxa que es troba en l'esfera actitudinal**. La incidència de les variables actitudinals és clau per a la inclusió sociodigital, i aquestes es troben influïdes per desigualtats de gènere.

Tant l'**autopercepció de les competències digitals** com l'**autoconfiança digital** mostren **desigualtats de gènere** que incideixen en els processos d'inclusió/exclusió sociodigital.

Un 69,6% de la població s'autopercep amb nivells de competències digitals entre bàsic i intermedi. La relació entre gènere i autopercepció de competències és clarament **significativa**, de manera que podem observar que **les dones tendeixen a autopercebre's amb nivells de competències digitals més baixos que els homes**.

Respecte a l'**autoconfiança digital**, destaca el fet que **més de la meitat de les dones, un 43,5% indiquen nivells d'autoconfiança digital baixos (22,4%) o molt baixos (21,1%)**, davant d'un 35,3 dels homes.

L'**edat, el nivell d'estudis i el nivell d'ingressos** resulten clau en l'anàlisi de l'autopercepció de competències digitals i l'autoconfiança digital.

- A mesura que augmenta l'edat, disminueix el nivell de competències autopercebut i disminueix l'autoconfiança digital.
- Encara que les desigualtats de gènere es mantenen presents en els diferents grups d'edat, resulten més destacades en els grups de major edat.
- Entre les persones amb estudis primaris o inferiors més del 80% s'autopercep amb un nivell de competències digitals bàsic.
- El nivell d'autoconfiança digital incrementa especialment amb el pas d'estudis primaris a estudis secundaris i superiors.
- Només un 12,4% de les persones amb ingressos inferiors a 1.100€ mensuals s'autoperceben amb un nivell de competències digitals avançat o altament especialitzat, i gairebé un 37% d'aquestes presenta un nivell d'autoconfiança digital molt baix.

A més, s'observa que, en nivells iguals d'autopercepció de competències digitals, les dones presenten nivells inferiors d'autoconfiança digital. Això resulta especialment destacat entre **les dones amb major nivell de competències digitals**, és a dir, les dones que compten amb un alt nivell de competències digitals **tenen un nivell d'autoconfiança digital menor que els homes amb les mateixes competències digitals**, la qual cosa resulta una mostra de la rellevància de les actituds cap a la tecnologia.

Ens trobem, per tant, davant una **bretxa de gènere destacable en relació amb les actituds** envers la tecnologia, que no sols afecta el desenvolupament de competències digitals sinó,

també, a la forma en què entenen l'entorn digital, com es perceben respecte a aquest i que aprofitaments concrets poden extreure dels seus usos digitals. **La falta d'autoconfiança digital entre les dones**, així com una visió més negativa sobre les seves competències digitals, **contribueix a la permanència de la bretxa digital de gènere**, en tant que contribueix a limitar la seva participació i aportació a l'entorn digital.

En segon lloc, els resultats de l'enquesta han permès observar la incidència de les situacions de **dependència digital** i veure com s'articula **l'acompanyament en l'entorn digital**.

En aquest sentit, resulta necessari apuntar que **un 39% de la població és dependent digital**. Destaquen les diferències en funció de l'edat ja que el **nivell de dependència digital augmenta a mesura que augmenta l'edat**, sent un 11,9% en la cohort de 18 a 29 anys i un 83,3% en la de més de 75 anys. A més, les principals diferències en funció del gènere s'observen en els grups d'edat més majors.

L'autonomia o la dependència en l'entorn digital generen impactes significatius sobre la inclusió sociodigital de les persones, la qual cosa es reflecteix en el fet que mentre les persones autònomes digitals aconsegueixen una puntuació de 75,1 sobre 100, les persones dependents aconsegueixen una puntuació de 51,5 punts.

L'autonomia per a resoldre problemes en l'entorn digital resulta clau i els nivells d'inclusió digital de les persones condicionen clarament aquesta autonomia. En aquest sentit, les dades indiquen que **les persones dependents digitals recorren en la seva immensa majoria a les xarxes informals** a l'hora de resoldre els seus problemes amb la tecnologia, i això comporta un clar risc d'exclusió, ja que la capacitat de resposta de l'entorn pot ser molt desigual. **Una persona dependent digital sense un entorn social que la pugui ajudar té moltes més possibilitats d'estar en una situació d'exclusió digital**.

L'altra cara d'aquesta moneda són les persones **acompanyants digitals**, **un 60% de la població**. Respecte al perfil de les persones acompanyants digitals es poden destacar diversos elements:

- **Els homes (60,7%) declaren acompanyar més que les dones (59,3%) en l'entorn digital**. Aquestes diferències, no obstant això, no existeixen en la cohort de 30 a 44 anys i són més destacades en les franges de 18 a 29 anys i de 60 a 74 anys.
- Més del **50%** de les persones acompanyants digitals té **estudis universitaris**.
- A mesura que **augmenta el nivell d'inclusió digital** augmenten també les possibilitats de realitzar **acompanyament digital** a altres persones.

Els resultats, a més, han permès reflexionar sobre el fet que **percebre que s'està acompanyant és també una qüestió actitudinal**. És a dir, percebre's a un/a mateix/a i declarar-se com a persona que acompanya a una altra en el seu desenvolupament en l'entorn digital, és també una qüestió subjectiva.

En aquest sentit, els resultats obtinguts condueixen a concloure que les diferències observades en funció del gènere respecte a les responsabilitats que assumeixen les persones quan acompanyen a altres en l'entorn digital, així com la intensitat amb la qual assumeixen

aquestes responsabilitats, estarien mostrant una **reproducció dels rols de gènere també en l'entorn digital**. De fet, s'han pogut constatar, dues grans qüestions que resulten clau. D'una banda, es detecta que, en general, **les dones tendeixen a percebre's menys com a acompanyants digitals**. I, d'altra banda, **quan si s'identifiquen com a acompanyants digitals, observem que assumeixen en grau més alt aquelles responsabilitats que es relacionen amb les cures**.

Finalment, cal apuntar que l'acompanyament digital es revela com **un element clau no sols per al desenvolupament de competències digitals, sinó per a possibilitar que les persones puguin desenvolupar-se en l'entorn digital, en totes les etapes de la vida**. En aquest sentit, s'observa que les persones que puguin ser acompanyades en l'entorn digital per persones amb un perfil d'alta inclusió digital tindran més oportunitats de ser acompanyades i podran ser-ho en àrees més diverses. Però també s'observa que, fins i tot quan **les condicions d'inclusió digital són limitants, trobem un gruix de persones que continua assumint responsabilitats d'acompanyament en l'entorn digital** perquè les necessitats d'acompanyament digital són transversals al conjunt de la població.

En tercer lloc, els resultats obtinguts amb l'enquesta confirmen **la necessitat d'aprofundir en les anàlisis en relació amb el benestar digital**.

D'una banda, resulta clau analitzar la forma en què les persones ocupen o habiten l'espai en la xarxa i s'autorepresenten en l'entorn digital. En aquest sentit, s'observa, per exemple, que les dones joves de 18 a 29 anys són les que més s'exposen digitalment, encara que a la població general són els homes els que mostren una major autorepresentació en l'entorn digital.

A més, es detecta la incidència de les violències digitals (estructurals i explícites) sobre l'autorepresentació i sobre el benestar digital. En aquest sentit, destaquen algunes dades com:

- Un **18,9%** de la població **considera la seva imatge menys atractiva que la de les persones que veu en xarxes socials**, un 41% en el cas de les **dones joves de 18 a 29 anys** o un **33%** en el cas de les persones amb un Ús Problemàtic d'Internet (UPI).
- Un **79%** de la població considera que **l'entorn digital no és un espai segur per a expressar les seves opinions polítiques**. Els homes se senten més segurs de manera significativa expressant les seves opinions polítiques en entorns digitals.
- 1 de cada 10 persones considera que la seva vida personal és menys interessant que la de les persones que veu en xarxes socials.
- Al voltant d'un **20% de la població ha sofert violència digital explícita**. Entre aquestes violències destaquen els insults i amenaces, i l'assetjament.

D'altra banda, els resultats mostren **que els elements més rellevants per al benestar digital són aquells vinculats a les competències digitals i a la higiene digital**. No obstant això, també mostren diferències en funció del gènere. En aquest sentit, s'observa que **els homes** tendeixen a relacionar el benestar digital amb elements de caràcter **tècnic i competencial** (coneixements i habilitats, i accés als recursos tecnològics), mentre que les **dones** tendeixen a relacionar el

benestar digital en grau més alt amb els elements contextuais **d'absència de violències digitals i d'higiene digital**.

A més, resulta interessant apuntar que entre **les persones de 18 a 29 anys** els elements que es consideren més importants per al **benestar digital** són els coneixements per utilitzar autònomament les eines digitals (63,5%) i les eines per a evitar les amenaces i violències en Internet (60,6%).

Això resulta revelador, en tant que, els resultats obtinguts estarien mostrant que la formació o **capitació digital** constituïria **un factor de protecció clau enfront de l'exclusió sociodigital i també enfront de les desigualtats de gènere**, mentre que les mesures de foment del benestar digital (especialment la higiene digital i les mesures de protecció en la xarxa) actuarien com a **factor de protecció enfront de l'UPI**.

En aquest sentit, s'observa que **l'edat i el nivell d'inclusió digital destaquen com les variables clau en analitzar l'UPI**, per la qual cosa podem establir que l'UPI es relaciona amb unes possibilitats d'ús més intensiu i d'exposició digital més elevada.

La prevalença de **l'UPI entre les més joves i les persones amb un major nivell d'inclusió digital**, i l'absència de relació amb les variables que es relacionen amb les desigualtats estructurals (nivell d'estudis, nivell d'ingressos, etc.), planteja la necessitat de focalitzar l'atenció en l'estructura i les dinàmiques que promou el propi entorn digital.

Així, des del punt de vista del desenvolupament de polítiques públiques, convé prendre en consideració la rellevància d'aquestes dades, ja que si bé el foment de mesures que promoguin el desenvolupament d'estratègies d'higiene digital resulta crucial des d'una perspectiva individual, també resulta necessari incidir sobre les dinàmiques estructurals de la xarxa (promogudes per un disseny tecnològic fonamentat en la captació de l'atenció) des d'una perspectiva col·lectiva.

ÍNDEX DE GRÀFICS I TAULES

Gràfic 1. Accés a dispositius i connexió a internet per gènere, 2024 (%).....	15
Gràfic 2. Competències digitals adquirides segons gènere, 2024 (%)	16
Gràfic 3. Competències digitals adquirides segons nivell d'estudis, 2024 (%)	17
Gràfic 4. Autopercepció del nivell de competències digitals, segons gènere, 2024 (%)	18
Gràfic 5. Autopercepció del nivell de competències digitals, segons edat. 2024 (%)	19
Gràfic 6. Autoconfiança digital i tecnològica: 'Sento confiança que podria enfrontar-me a qualsevol nou repte tecnològic que se'm presentés', 2024 (%)	20
Gràfic 7. Importància de les tecnologies en els diferents usos.....	21
Gràfic 8. Distribució de les puntuacions de les dimensions d'inclusió digital	25
Gràfic 9. Mitjana de les distribucions de les dimensions d'inclusió digital segons el perfil d'inclusió digital, (%).....	26
Gràfic 10. Bretxa digital d'accés segons perfil d'inclusió digital (%)	27
Gràfic 11. Bretxa digital d'ús segons perfil d'inclusió digital (%)	27
Gràfic 12. Bretxa d'aprofitament segons perfil d'inclusió digital (%).....	27
Gràfic 13. Autopercepció del nivell de competències digitals, 2024 (%).....	32
Gràfic 14. Autopercepció del nivell de competències digital segons gènere, 2024 (%).....	33
Gràfic 15. Autopercepció del nivell de competències digitals segons el nivell d'estudis, 2024 (%)	33
Gràfic 16. Autopercepció del nivell de competències segons nivell d'ingressos, 2024 (%).....	34
Gràfic 17. Autopercepció del nivell de competències digitals segons el perfil d'inclusió digital, 2024 (%)	34
Gràfic 18. Autoconfiança digital segons gènere, 2024 (%)	35
Gràfic 19. Autoconfiança digital segons edat, 2024 (%)	36
Gràfic 20. Autoconfiança digital segons nivell d'estudis, 2024 (%)	36
Gràfic 21. Autoconfiança digital segons perfil d'inclusió digital, 2024 (%)	37
Gràfic 22. Perfil d'inclusió digital segons el nivell d'autonomia per aprendre a utilitzar eines digitals, 2024 (%)	39
Gràfic 23. Nivell d'autonomia per aprendre a utilitzar eines digitals segons gènere, 2024 (%)	39
Gràfic 24. Nivell autopercebut de competències digitals segons el grau d'autonomia, 2024 (%)	40
Gràfic 25. Tipus d'experiència amb la tecnologia en el passat segons gènere, 2024 (%)	41
Gràfic 26. Autoconfiança digital segons el tipus d'experiència amb la tecnologia en el passat, 2024 (%)	41
Gràfic 27. Autopercepció de competències digitals segons l'experiència amb la tecnologia en el passat, 2024 (%).....	42
Gràfic 28. Autoconfiança digital segons el nivell d'interès en l'àmbit tecnològic, 2024 (%) ...	43
Gràfic 29. Autopercepció de competències digitals segons el nivell de interès en l'àmbit tecnològic, 2024 (%)	43
Gràfic 30. Competències digitals adquirides segons el nivell d'autoconfiança digital, 2024 (%)	44

Gràfic 31. Distribució de la població en funció de la freqüència de necessitat d'ajuda per utilitzar eines digitals, 2024 (%)	47
Gràfic 32. Autonomia en l'entorn digital segons gènere, 2024 (%).....	48
Gràfic 33. Percepció d'autonomia en l'entorn digital segons edat, 2024 (%)	48
Gràfic 34. Percepció d'autonomia en l'entorn digital segons nivell d'estudis, 2024 (%).....	49
Gràfic 35. Puntuacions obtingudes en l'Índex IDAUA segons la percepció d'autonomia en l'entorn digital	49
Gràfic 36. On o a qui demanen ajuda les persones dependents digitals segons el gènere, 2024 (%)	50
Gràfic 37. On o a qui demanen ajuda les persones dependents digitals segons el grup d'inclusió digital, 2024 (%)	51
Gràfic 38. Freqüència en la qual les persones dependents digitals han necessitat ajuda segons el tipus de gestió, 2024 (%)	52
Gràfic 39. Freqüència d'acompanyament digital a altres persones, 2024 (%).....	53
Gràfic 40. Persones acompanyants digitals segons gènere i grup d'edat, 2024 (%).....	54
Gràfic 41. Persones acompanyants digitals segons nivell d'inclusió digital, 2024 (%)	54
Gràfic 42. Àrees d'acompanyament digital segons freqüència d'acompanyament, 2024 (%)	55
Gràfic 43. Freqüència d'acompanyament en la realització de tràmits amb l'Administració digital segons gènere, 2024 (%)	56
Gràfic 44. Freqüència de participació en espais digitals destinats a gestionar les cures d'una altra persona segons gènere, 2024 (%).....	56
Gràfic 45. Àrees d'acompanyament digital en les que s'acompanya constantment o molt freqüentment segons perfil d'inclusió digital de les persones acompanyants, 2024 (%)	58
Gràfic 46. Freqüència de publicació de continguts en alguna xarxa social o pàgina web en els últims 3 mesos, 2024 (%).....	60
Gràfic 47. Freqüència de publicació de continguts en alguna xarxa social o pàgina web en els últims 3 mesos segons gènere, 2024 (%)	60
Gràfic 48. Exposició digital alta en els últims 3 mesos segons gènere i edat, 2024 (%)	61
Gràfic 49. Exposició digital alta en els últims 3 mesos segons nivell d'inclusió digital, 2024 (%)	61
Gràfic 50. Població que considera la seva imatge menys atractiva que la de les persones que veu en xarxes socials segons gènere, 2024 (%)	63
Gràfic 51. Població que considera que l'entorn digital no és un espai segur per expressar les seves opinions polítiques segons gènere, 2024 (%).....	64
Gràfic 52. Percepció d'importància molt alta de diferents elements per al benestar digital segons gènere, 2024 (%).....	68
Gràfic 53. Percepció d'importància molt alta dels elements condicionants del benestar digital segons grups d'edat, 2024 (%)	69
Gràfic 54. Escala d'ús Compulsiu d'Internet (CIUS-5), 2024 (%)	70
Gràfic 55. Ús Problemàtic d'Internet segons grup d'edat, 2024 (%).....	70
Gràfic 56. Ús Problemàtic d'Internet segons grup d'inclusió digital, 2024 (%)	71

Taula 1. Puntuacions de la dimensió d'accés de l'Índex IDAUA	22
Taula 2. Puntuació de la dimensió d'ús de l'Índex IDAUA. Subdimensió d'autopercepció de competències digitals	22
Taula 3. Puntuació de la dimensió d'ús de l'Índex IDAUA. Subdimensió de competències digitals	23
Taula 4. Puntuació de la dimensió d'aprofitament de l'Índex IDAUA. Subdimensió d'autoconfiança digital	23
Taula 5. Puntuació de la dimensió d'aprofitament de l'Índex IDAUA. Subdimensió d'aprofitament digital	24
Taula 6. Principals característiques dels perfils d'inclusió digital.....	28

BIBLIOGRAFIA

Bengoechea, Mercedes. (2015) Lengua y género. Madrid: Síntesis.

Besser, B., Rumpf, H. J., Bischof, A., Meerkerk, G. J., Higuchi, S., & Bischof, G. (2017). Internet-related disorders: development of the short compulsive internet use scale. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 20(11), 709-717.

Blanco- Ruiz, Marian (2022) “Perspectiva de género en el entorno digital” en Jorente, M. et altri *Curación digital y género en la Ciencia de la Información: acceso y preservación*. Ediciones Universidad de Salamanca. Págs. 51-65.
<https://eusal.es/eusal/catalog/download/978-84-1311-649-5/6201/8220-1?inline=1>

Bonino, Luis. (2016) Micromachismos: el poder masculino en la pareja “moderna”. Buenos Aires: Ediciones para ELVA.

Bosch, Esperanza; Ferrer, Victoria A.; Navarro, Capilla, & Ferreiro, Virginia. (2011) Profundizando en el análisis del mito del amor romántico y sus relaciones con la violencia contra las mujeres en la pareja: Análisis cualitativo. Madrid: Instituto de la Mujer.

D'Ignazio, Catherine y F. Klein, Lauren (2020). Data feminism. Mit Press.

Dutton, W. H., & Reisdorf, B. C. (2019). Cultural divides and digital inequalities: attitudes shaping Internet and social media divides. *Information Communication and Society*, 22(1), 18-38. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1353640>

Fonseca-Pedrero, Eduardo; Pérez-Álvarez, Marino; Al-Halabí, Susana; Inchausti, Félix; López-Navarro, Emilio R.; Muñiz, José; Montoya-Castilla, Inmaculada. (2021) Empirically supported psychological treatments for children and adolescents: State of the art. *Psicothema*, 33, 386-398. doi:10.7334/psicothema2021.56.

Fundació Ferrer i Guàrdia (2020). Encuesta Brecha y capacitación digital en España. Conocimiento clave para la inclusión digital

Gómez, S., Padró-Solanet, M. (2022). *La Brecha digital en España. Conocimiento clave para la inclusión digital*. Fundació Ferrer i Guàrdia

Gómez, S., Padró-Solanet, M., Tornafoch, Q. (2023). *La Brecha digital y la administración digital en España*. Fundació Ferrer i Guàrdia

Haddon, L. (2018). Generational analysis of people's experience of ICTs. In S. Taipale, T.A. Wilska, & C. Gilleard (Eds.), *Digital Technologies and Generational Identity: ICT Usage Across the Life Course* (pp. 37-51). Routledge.

Helsper, E.J.(2021). *The Digital disconnect. The social causes and consequences of digital inequalities*. Londres: SAGE Publications.

Lewis, Ruth; Rowe, Michael; Wiper, Clare. (2017) “Online Abuse of Feminists as An Emerging form of Violence Against Women and Girls” *The British Journal of Criminology*, Volume 57, Issue 6, November 2017, Pages 1462–1481, <https://doi.org/10.1093/bjc/azw073>

Meerkerk, G. J., Van Den Eijnden, R. J. J. M., Vermulst, A. A., i Garretsen, H. F. L. (2009). The Compulsive internet Use Scale (CIUS): Some psychometric properties. *CyberPsychology & Behavior*, 12, 1-6

Nie, J., W. Zhang i Y. Liu. (2017) “Exploring depression, self-esteem and verbal fluency with different degrees of Internet addiction among Chinese college students”. *Comprehensive Psychiatry* 72, Págs. 114-120. <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2016.10.006>

OECD (2018). “Bridging the Digital Gender Divide. Include, Upskill, Innovate” https://eulacfoundation.org/system/files/digital_library/2023-07/bridging-the-digital-gender-divide.pdf

ONTSI (2023). Brecha digital de género. 2023. Observatorio Nacional de Tecnología y Sociedad. Red.es. Secretaría de Estado de Digitalización e Inteligencia Artificial. Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital. <https://www.ontsi.es/sites/ontsi/files/2023-03/brecha-digital-de-genero-2023.pdf>

ONU Mujeres. (2020). Violencia contra mujeres y niñas en el espacio digital. Lo que es virtual también es real <https://mexico.unwomen.org/sites/default/files/Field%20Office%20Mexico/Documentos/Publicaciones/2020/Diciembre%202020/FactSheet%20Violencia%20digital.pdf>

Ortuño-Sierra, Javier; Pérez-Sáenz, Júlia; Mason, Oliver; Pérez de Albeniz, Alicia; Fonseca Pedrero, Eduardo (2024) “Uso Problemático de Internet en adolescentes: Validación en español de la Escala de Uso Compulsivo de Internet (CIUS)” en *Adicciones: Revista de sociodrogalcohol*, Vol. 36, N.3, Págs. 247 – 256. <https://doi.org/10.20882/adicciones.1801>

Ragnedda, M. (2018). Conceptualizing Digital Capital. *Telematics and Informatics*, 35(8), 2366–2375. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2018.10.006>

Reed, P. i E. Reay. 2015. “Relationship between levels of problematic Internet usage and motivation to study in university students”. *Higher Education* 70, Págs. 711-723. <https://doi.org/10.1007/s10734-015-9862-1>

Rial Boubeta, Antonio; Golpe Ferreira, Sandra; Gómez Salgado, Patricia; i Barreiro Couto, Carmen (2015) Variables asociadas al uso problemático de Internet entre adolescentes. *Health and Addictions/Salud y Drogas*, Vol. 15, N.1, Págs. 25–38. <https://doi.org/10.21134/haaj.v15i1.223>

Robinson, L. (2014). Endowed, entrepreneurial, and empowered-strivers: Doing a lot with a lot, doing a lot with a little. *Information, Communication and Society*, 17(5), 521–536. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2013.770049>

Tardón, Bárbara (2017) La violencia sexual: desarrollos feministas, mitos y respuestas normativas globales. UAM. Instituto Universitario de Estudios de la Mujer (IUEM). doi: <http://hdl.handle.net/10486/680682>

UNICEF (2023). Bridging the Gender Digital Divide: Challenges and an Urgent Call for Action for Equitable Digital Skills Development, UNICEF, New York. <https://data.unicef.org/resources/ictgenderdivide/>

Van Dijk, J (2020). *The Digital Divide*. Cambridge, United Kingdom: Polity.

Vicențiu, A. i A. M. Țepordei (2019) “The interplay between time perspective, Internet use and smart phone in class multitasking: A mediation analysis”. *Computers in Human Behavior* 93, Págs. 33-39

Vuorikari, R., Kluzer, S. i Punie, Y. (2022). DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens - With new examples of knowledge, skills and attitudes, EUR 31006 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, <https://doi.org/10.2760/490274>

Wolf, Naomi (1992) El mito de la belleza. Barcelona: Salamandra.

